

Fremsat den 8. oktober 2026 af miljøministeren (Maria Reumert Gjerding)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om forurennet jord

(Skærpelse af straffniveauer for overtrædelse af regler i lov om miljøbeskyttelse, bortset fra regler om miljøzoner og nulemissionszoner, og af regler i lov om forurennet jord)

§ 1

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 842 af 11. september 2026, som ændret ved § 1 i lov nr. 45 af 23. januar 2018, § 1 i lov nr. 898 af 21. juni 2022, § 1 i lov nr. 1683 af 30. december 2024 og § 64 i lov nr. 759 af 8. september 2026, foretages følgende ændringer:

1. I § 110, stk. 5, 1. pkt., indsættes efter »bødestraf«: »efter stk. 1 og regler udstedt i medfør af stk. 3«.

2. I § 110, stk. 6, 2. pkt., udgår »skal der«.

§ 2

I lov om forurennet jord, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017, som ændret ved § 16 i lov nr. 278 af 17. april 2018, § 3 i lov nr. 126 af 30. januar 2021, § 12 i lov nr. 900 af 21. juni 2022, § 36 i lov nr. 679 af 3. juni 2023 og § 3 i lov nr. 322 af 2. april 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 88, stk. 1, nr. 6 og 10, og to steder i stk. 1, nr. 13, ændres »og« til: »eller«.

2. I § 88 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Ved udmåling af bødestraf efter stk. 1 eller regler udstedt i medfør af stk. 3 skal der lægges vægt på de hensyn, der er nævnt i § 1. Det er en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv.«

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 6 og 7.

3. I § 88, stk. 5, 2. pkt., der bliver stk. 6, 2. pkt., udgår »skal der«.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. januar 2027.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Strafniveauer for overtrædelse af regler i miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven

2.1. Gældende ret

2.1.1. Straf ved overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningen

2.1.1.1. *Det almindelige bødeniveau ved overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven og regler udstedt i medfør heraf*

2.1.1.2. *Særlige bødeniveauer ved udvalgte overtrædelser af miljøbeskyttelseslovgivningen*

2.1.1.2.1. *Overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 19 om beskyttelse af jord og grundvand*

2.1.1.2.2. *Tilførsel eller oplægning af potentielt forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet*

2.1.1.2.3. *Manglende godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 – godkendelsespligtig virksomhed*

2.1.1.2.4. *Manglende godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 – ulovlig drift af autoophugningsvirksomhed*

2.1.1.2.5. *Overtrædelse af underretningspligten efter miljøbeskyttelseslovens § 71*

2.1.1.2.6. *Vilkårsovertrædelser*

2.1.1.2.7. *Overtrædelse af regler om håndtering af affald*

2.1.1.2.7.1. *Ulovlig afbrænding af affald, herunder biler*

2.1.1.2.7.2. *Ulovlig opbevaring af henstillede biler (skrotbiler)*

2.1.1.2.7.3. *Import og eksport af affald*

2.1.1.2.7.4. *Henkastning eller anbringelse af affald på fremmed ejendom*

2.1.2. *Straf ved overtrædelse af jordforureningslovgivningen*

2.1.3. *Retningslinjer for straffastsættelse ved skærpende eller formildende omstændigheder*

2.1.3.1. *Skade på miljøet eller fare herfor*

2.1.3.2. *Manglende efterkommelse af indskærpelser eller påbud*

2.1.3.3. *Gentagelsestilfælde*

2.1.3.4. *Fare for omgivelserne*

2.1.3.5. *Overtrædelse begået i forbindelse med udøvelse af erhverv*

2.1.3.6. *Forsætlige forhold og grov uagtsomhed*

2.1.3.7. *Tilsigtet eller opnået økonomisk fordel*

2.1.3.8. *Manglende mulighed for konfiskation af opnået fortjeneste eller besparelse*

2.2. Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

2.3. Den foreslåede ordning

2.3.1. *Skærpelse af de vejledende minimumsbødeniveauer ved straf for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningen*

- 2.3.1.1. *Det almindelige bødeniveau ved overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven og regler udstedt i medfør heraf*
- 2.3.1.2. *Særlige bødeniveauer ved udvalgte overtrædelser af miljøbeskyttelseslovgivningen*
  - 2.3.1.2.1. *Overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 19 eller § 27*
  - 2.3.1.2.2. *Manglende godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 – godkendelsespligtig virksomhed*
  - 2.3.1.2.3. *Overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 71*
  - 2.3.1.2.4. *Manglende overholdelse af regler om anmeldelse, miljøscreening og miljøkortlægning af bygge- og anlægsaffald*
  - 2.3.1.2.5. *Manglende efterlevelse af vilkår*
  - 2.3.1.2.6. *Overtrædelse af regler om håndtering af affald*
    - 2.3.1.2.6.1. *Ulovlig afbrænding af affald, herunder biler*
    - 2.3.1.2.6.2. *Ulovlig opbevaring af henstillede biler (skrotbiler)*
    - 2.3.1.2.6.3. *Ulovlig import og eksport af affald*
    - 2.3.1.2.6.4. *Henkastning eller anbringelse af affald på fremmed ejendom*
- 2.3.2. *Vejledende minimumsbødeniveauer ved straf for overtrædelse af jordforureningslovgivningen*
  - 2.3.2.1. *Det almindelige bødeniveau ved overtrædelse af jordforureningsloven og regler udstedt i medfør heraf*
  - 2.3.2.2. *Særlige bødeniveauer ved udvalgte overtrædelser af jordforureningslovgivningen*
    - 2.3.2.2.1. *Manglende efterkommelse af påbud*
    - 2.3.2.2.2. *Manglende ansøgning og tilladelse til bygge- og anlægsarbejde samt overtrædelse af vilkår m.v.*
    - 2.3.2.2.3. *Privates afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med anmeldelse af jordflytning eller anmodning om at være omfattet af værditabsordningen*
    - 2.3.2.2.4. *Overtrædelse af fire ugers-reglen for påbegyndelse af opgravning og håndtering af jord*
    - 2.3.2.2.5. *Afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger til myndighederne i forbindelse med myndighedernes udførelse af opgaver efter jordforureningsloven*
    - 2.3.2.2.6. *Overtrædelse af underretningspligt*
    - 2.3.2.2.7. *Modvirkning af myndighedernes adgang til en ejendom*
- 2.3.3. *Retningslinjer for straffastsættelse ved skærpende og særligt skærpende omstændigheder*
  - 2.3.3.1. *Skade på miljøet eller fare herfor*
  - 2.3.3.2. *Fare for omgivelserne*
  - 2.3.3.3. *Manglende efterkommelse af indskærpelser eller påbud*
  - 2.3.3.4. *Tilsluttet eller opnået økonomisk fordel*
  - 2.3.3.5. *Manglende mulighed for konfiskation af udbytte ved strafbar handling*
  - 2.3.3.6. *Forsætlige forhold og grov uagtsomhed*
  - 2.3.3.7. *Gentagelsestilfælde*
  - 2.3.3.8. *Overtrædelser begået i forbindelse med erhverv*
  - 2.3.3.9. *Differentiering af bøder ved overtrædelse begået i forbindelse med erhverv*
- 2.3.4. *Overtrædelser omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, og jordforureningslovens § 88, stk. 2, m.v.*
- 2.3.5. *Samtidig tilstedeværelse af formildende omstændigheder*

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Klimamæssige konsekvenser
7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget er en genfremsættelse af et tidligere lovforslag, jf. Folketingstidende 2025-26 (1. samling), Tillæg A, L 137 som fremsat. Lovforslaget blev fremsat den 26. februar 2026, men bortfaldt ved valget den 24. marts 2026. I forhold til det tidligere fremsatte lovforslag indeholder dette lovforslag et ændret ikrafttrædelsestidspunkt. Herudover er der alene foretaget enkelte tydeliggørelser af bemærkningerne af ikkeindholdsmæssig karakter.

Lovforslaget indeholder forslag, der skal sikre en generel skærpelse af straffniveauerne, herunder af bødeniveauerne, for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven, jordforureningsloven og regler udstedt i medfør af disse to love. Formålet er at sikre tydelige og markante konsekvenser af overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningen og jordforureningslovgivningen.

Lovforslaget fremsættes bl.a. som led i gennemførelsen af indsats nr. 12 i den politiske aftale om en "Handlingsplan for håndtering af jordflytning og bygge- og anlægsaffald", som den daværende regering (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) den 28. januar 2026 indgik med Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Alternativet. Det følger af indsats nr. 12 i handlingsplanen, at miljøministeren skal fremsætte et lovforslag i 2026 om ændring af jordforureningsloven og miljøbeskyttelsesloven med henblik på præcisering og skærpelse af sanktionerne for overtrædelse af reglerne om jordflytning og bygge- og anlægsaffald.

Lovforslaget skal derfor - som den politiske aftale - også ses som et led i opfølgningen på de sidste års øgede fokus på de store økonomiske gevinster, der kan være forbundet med manglende overholdelse af regler om håndtering af jord, der er eller kan være forurenede, og overholdelse af regler om bygge- og anlægsaffald, og på de kriminelle netværk, der bl.a. opererer i disse sager.

De vejledende bødeniveauer, der med lov nr. 173 af 12. marts 2008 blev indsat i lovbemærkningerne til de dagældende bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven, og som prak-

sis for straf for overtrædelse af jordforureningslovgivningen i et vist omfang læner sig op af, tager ikke højde for de sidste knap tyve års prisudvikling, ligesom de ikke reflekterer det fortsat stigende behov for at sikre miljøets tilstand, herunder med henblik på at sikre menneskers sundhed.

Det er på denne baggrund Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at de nuværende bødeniveauer generelt er for lave, og at der derfor er behov for en skærpelse, der sikrer, at straffen for alle overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven, jordforureningsloven og regler udstedt i medfør af disse love er tilstrækkelig effektiv, står i rimeligt forhold til overtrædelserne, dvs. er proportionale, og har afskrækkende effekt.

Med lovforslaget foreslås derfor en skærpelse af straffniveauerne, der dels vil ske gennem præcisering og skærpelse af de eksisterende vejledende retningslinjer for straffastsættelse, herunder vejledende minimumsbødeniveauer, ved overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningens regler. Dels foreslås indsat tilsvarende vejledende retningslinjer for straffastsættelse i lovbemærkningerne til jordforureningsloven.

Med lovforslaget forudsættes for det første, at der som udgangspunkt sker en fordobling af de vejledende minimumsbødeniveauer for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningen, og at der indføres vejledende retningslinjer for tilsvarende forhøjede minimumsbødeniveauer ved overtrædelse af jordforureningslovgivningen. Er der tale om manglende overholdelse af krav om anmeldelse, ajourføring af anmeldelse, miljøscreening eller miljøkortlægning forudsættes det dog, at der skal ske en firedobling af det gældende straffniveau. Baggrunden herfor er, at anmeldelse og for bygge- og anlægsaffald tillige miljøscreening og evt. miljøkortlægning er centrale elementer til sikring af sporbarhed og håndhævelse og dermed imødegåelse af risikoen for forurening og skade på miljø og sundhed. Herudover forudsættes det med lovforslaget, at der for virksomheder vil ske en differentiering af bøderne på grundlag af antallet af ansatte.

Med lovforslaget forudsættes for det andet en markant skærpelse af minimumsbødeniveauet i de tilfælde, hvor der er tilsigtet eller opnået en økonomisk fordel med den manglende overholdelse af regler i miljøbeskyttelseslovgivningen eller jordforureningslovgivningen. Det forudsættes, at bødeniveauet i disse tilfælde i almindelighed vil blive forhøjet med et beløb, der svarer til to gange den skønnede opnåede

eller tilsigtede økonomiske fortjeneste eller besparelse. Er det ikke muligt at konfiskere en opnået økonomisk fordel, forudsættes en yderligere forhøjelse af bøden med et beløb, der svarer til den skønnede fortjeneste eller besparelse.

Denne del af lovforslaget vil medføre en markant forhøjelse af bødeniveauet i forhold til praksis, der med afsæt i lovbestemmelserne fra 2008 til miljøbeskyttelsesloven opererer med et udgangspunkt for en bødestørrelse på kun en fjerdedel af den opnåede eller tilsigtede besparelse, og hvor der i ingen af de to lovgivninger er klare retningslinjer for bødeniveauet i de tilfælde, hvor det ikke er muligt at foretage konfiskation af en opnået økonomisk fordel ved overtrædelse af reglerne.

Med henblik på at sikre mere effektiv håndhævelse af lovgivningen indeholder lovforslaget for det tredje forslag til en række ændringer og præciseringer af og tilføjelser til andre vejledende retningslinjer for straffastsættelse, herunder om forhøjelser af bødeniveauer, når der foreligger andre skærpende omstændigheder end de ovenfor nævnte.

På miljøbeskyttelseslovens område omfatter lovforslagets skærpelse af de vejledende retningslinjer for straffastsættelse såvel overtrædelser af regler, der ligger inden for Miljøministeriets ressort, som overtrædelser af regler, der ligger inden for Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets ressort.

Den foreslåede skærpelse af bødeniveauer m.v. berører ikke de retningslinjer for fastsættelse af straf for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens regler om miljøzoner og om nul-emissionszoner, som blev vedtaget med ændringer af miljøbeskyttelsesloven i henholdsvis 2020, 2022 og 2024.

Lovforslagets forslag til vejledende minimumsbødeniveauer og andre retningslinjer for straffastsættelse vil indgå i Anklagemyndighedens og domstolens behandling af straffesager og være retningsgivende for bødeudmålingen. Fastsættelsen af straffen vil dog fortsat bero på Anklagemyndighedens eller domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffeloven samt det EU-retlige proportionalitetsprincip, hvor der er tale om gennemførelse af EU-krav.

Endelig foreslås med lovforslaget enkelte præciseringer af lovteknisk karakter af straffebestemmelserne i jordforureningsloven.

2. Strafniveauer for overtrædelse af regler i miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven

2.1. Gældende ret

2.1.1. Straf ved overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningen

Det følger af § 1 i lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1742 af 22. december 2025 (herefter benævnt miljøbeskyttelsesloven), at loven skal medvirke til at værne om natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Det fremgår videre, at det med loven særligt tilsigtes at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund samt vibrations- og støjulemper, at tilvejebringe hygiejnisk begrundede regler af betydning for miljøet og for mennesker, at begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer, at fremme anvendelse af renere teknologi og at fremme genanvendelse og begrænse problemer i forbindelse med affaldshåndtering.

Miljøbeskyttelseslovens regulering af affald og af Forsyningstilsynet ligger inden for Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets ressort. Miljøbeskyttelseslovens øvrige regulering ligger inden for Miljøministeriets ressort.

Overtrædelse af en række af miljøbeskyttelseslovens regler eller regler udstedt i medfør heraf kan strafsanktioneres med bøde eller fængsel, jf. miljøbeskyttelseslovens § 110. Det følger således af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, at den, der overtræder én eller flere af en række nærmere angivne bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven straffes med bøde. Strafbart er bl.a. overtrædelse af visse regler om pant- og rabatordninger, om udvidet producentansvar, om rottebekæmpelse, om beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand, om forurenende virksomhed, om affald og bygge- og anlægsmaterialer, anlæg for deponering af affald, om affaldsforebyggelse, om miljøskade og om tilsyn.

Straffen efter § 110, stk. 1, kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen enten er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser, jf. lovens § 110, stk. 2.

Opdelingen i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1 og 2, indebærer, at bødestraf efter § 110, stk. 2, alene kan udløses, hvis samtlige betingelser i denne bestemmelse er opfyldt. Det betyder, at § 110, stk. 1, finder anvendelse i alle de tilfælde, hvor overtrædelsen er begået ved simpel uagtsomhed, og dette uanset, om der er sket skade på miljøet eller fremkaldt fare herfor eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel. Endvidere finder § 110, stk. 1, anvendelse på overtrædelser, der er begået med forsæt eller grov uagtsomhed, men hvor der ikke foreligger ovennævnte skærpende omstændigheder omfattet af stk. 2.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 3, at der i regler og forskrifter udstedt i medfør af en række nærmere angivne bestemmelser i loven kan fastsættes straf af bøde, og at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år under tilsvarende omstændigheder som anført i lovens § 110, stk. 2. Som udgangspunkt er det miljøministeren, der er bemyndiget til at fastsætte regler herom. For en række overtrædelser falder bemyndigelsen til at udstede regler dog inden for klima-, energi- og forsyningsministerens ressort, ligesom der i visse tilfælde er delt kompetence mellem de to ministerområder.

Det følger af forarbejderne til § 110, stk. 2, at det må kunne forventes, at de foreslåede vejledende bødeniveauer for overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler fastsat i medfør af § 110, stk. 3, jf. pkt. 2.1.1.1 og pkt. 2.1.1.2 nedenfor, vil få en afsmittende virkning på udmålingen af straf for overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 29. Det anbefales endvidere, at påstand om bøde sker efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, frem for miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, hvis betingelserne herfor er til stede.

Både fysiske og juridiske personer kan straffes for overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven. Strafansvaret for de juridiske personer fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 4.

Når der i dette lovforslag henvises til overtrædelser begået af erhvervsdrivende, i erhvervsmæssige forhold, i erhvervsforhold el.lign. forstås overtrædelser begået i forbindelse med udøvelse af erhverv. Ved virksomheder forstås enkeltmandsvirksomheder og juridiske personer.

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5, at der ved udmåling af bødestraf skal lægges vægt på de hensyn, der er nævnt i lovens formålsbestemmelse i § 1, og at det er en skærpende omstændighed, hvis overtrædelser er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv.

Efter straffelovens § 196, stk. 1, straffes med fængsel indtil 6 år den, der under skærpende omstændigheder i strid med miljølovgivningen forurener luft, vand, jord eller undergrund med den følge, at der sker betydelig skade på miljøet eller fremkaldes nærliggende fare derfor, eller opbevarer eller bortskaffer affald eller lignende stoffer med den følge, at der sker betydelig skade på miljøet eller fremkaldes nærliggende fare derfor. Ifølge straffelovens § 196, stk. 2, straffes med fængsel indtil 6 år den, der i strid med miljølovgivningen forurener luft, vand, jord eller undergrund eller opbevarer eller bortskaffer affald eller lignende stoffer, når der er tale om overtrædelser af mere systematisk eller organiseret karakter.

Efter omstændighederne kan der i forbindelse med overtrædelse af bestemmelser omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, og regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, tillige være tale om overtrædelse af andre bestemmelser i

straffeloven, herunder § 279 og § 291, stk. 2, jf. herved bl.a. Østre Landsrets dom af 20. november 2017, som er optrykt i Nyt fra Miljøretten, jf. MAD2017. 525.

Miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5, blev indsat ved lov nr. 173 af 12. marts 2008. I bemærkningerne til lovforslaget er der angivet nærmere retningslinjer for straffastsættelsen, herunder for bødeniveauet, ved overtrædelse af de bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven, der er straffebelagt i henhold til § 110, stk. 1, eller regler fastsat i medfør af lovens § 110, stk. 3, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 28-37 og 42. For nærmere herom, se pkt. 2.1.1.1 og pkt. 2.1.1.2 med underpunkter nedenfor.

Af bemærkningerne fremgår, at man med lovændringen bl.a. ønskede en generel og mærkbar skærpelse af det hidtidige bødeniveau for at forbedre den præventive, dvs. afskrækkende, effekt af bødestrafte for overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør af loven, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 26, 28, 29, 30, 33 og 36. Vedrørende forhold begået som led i et erhvervsmæssigt forhold fremgår endvidere, at dette i højere grad, end tilfældet hidtil havde været, burde indgå som en skærpende omstændighed. Dette, da der bør kunne stilles særlige krav til agtpågivenhed hos personer, der udøver erhvervsvirksomhed, ligesom der især i disse sager kan være et særligt økonomisk incitament til at overtræde miljøbeskyttelsesloven.

I bemærkningerne blev derfor indsat en række vejledende bødeniveauer. For nærmere herom, se pkt. 2.1.1.1 og pkt. 2.1.1.2 nedenfor med underpunkter.

Det fremgår af bemærkningerne, at alle de foreslåede bødeniveauer skal betragtes som vejledende for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør af loven, hvor der ikke er sket nævneværdig skade på miljøet, hvor der i øvrigt ikke foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, og hvor der ikke er sket konfiskation eller udmålt en skønsmæssig bøde svarende hertil efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at anden gang, der sker en overtrædelse, forudsættes det, at der i almindelighed sker en fordobling af det vejledende bødeniveau.

Med lovforslaget forudsattes ligeledes, at den administrative praksis blev ensrettet, således at bødeniveauet ville blive ensartet i sammenlignelige sager, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 25 og 42.

Det er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget, at der ikke med lovforslaget var tilsigtet nogen ændring af Miljøstyrelsens vejledning om håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven, og at det altid er en konkret vurdering, om en sag er egnet til strafferetlig forfølgning ved domstolene, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 29. Det forudsættes, at uvæsentlige og bagatelagtige sager normalt ikke politianmeldes, med mindre særlige forhold gør sig gældende. Videre er det anført, at langt de fleste sag-

er i forbindelse med tilsyn og håndhævelse bør og kan klares ad administrativ vej, og tilsynsmyndigheden således altid bør overveje, om administrative midler er tilstrækkelige og egnede til at standse et ulovligt forhold.

Det fremgår videre, at det ikke var formålet med lovforslaget at anbefale politianmeldelse af alle simpelt uagtsomme overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven. Dog, anføres det, bør simpelt uagtsomme overtrædelser, der f.eks. har medført skade på miljøet eller fremkaldt fare herfor, efter omstændighederne strafforfølges.

2.1.1.1. Det almindelige bødeniveau ved overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven og regler udstedt i medfør heraf

Det er i forarbejderne til lov nr. 173 af 12. marts 2008 forudsat, at bødeniveauet for overtrædelser af bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven, der er omfattet af § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, i førstegangstilfælde i almindelighed vil skulle være på minimum 5.000 kr., jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 29.

Foreligger der skærpende omstændigheder, forudsættes det, at bødeniveauet i førstegangstilfælde i almindelighed er på minimum 10.000 kr. Det er bl.a. en skærpende omstændighed, når overtrædelse er begået som led i udøvelse af erhverv, jf. § 110, stk. 5, i miljøbeskyttelsesloven.

Disse bødeniveauer omfatter ikke overtrædelser, der er omfattet af de særlige bødeniveauer for udvalgte overtrædelser anført i lovforslaget til lov 173 af 12. marts 2008, jf. pkt. 2.1.1.2 nedenfor, eksempelvis håndtering af affald, som dette begreb er defineret i § 3, nr. 27, i bekendtgørelse nr. 1749 af 30. december 2024 om affald (herefter benævnt affaldsbekendtgørelsen), og som er omfattet af de retningslinjer, som fremgår af pkt. 2.1.1.2.6 nedenfor. De omfatter heller ikke bødeniveauer for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningens regler om miljøzoner og nulemissionszoner, jf. i miljøbeskyttelseslovens §§ 15 b og 15 g og regler udstedt i medfør af § 15 b, stk. 8, og § 15 g, stk. 3, som blev indsat i lovbemærkningerne til miljøbeskyttelsesloven i 2020, 2022 og 2024.

Omfattet af de almindelige bødeniveauer er bl.a. overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningens regler om pant- og rabatordninger, der ikke vedrører håndtering af affald, om udvidet producentansvar og om rottebekæmpelse samt regler om at den, der er ansvarlig for en virksomhed, der kan give anledning til forurening, efter anmodning fra kommunalbestyrelsen eller ministeren skal give alle oplysninger, som har betydning for vurderingen af en forurening og for eventuelle afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger.

Omfattet af det almindelige bødeniveau på minimum 5.000 kr. i førstegangstilfælde er bl.a. den private borger, der inden nedrivning renovering eller vedligeholdelsesarbejde påbegyndes, undlader at indgive anmeldelse om bygge- og anlægsaffald til kommunen i overensstemmelse med § 3, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 496 af 21. maj 2024 om håndtering af

affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde, hvis der er tale om frembringelse af mere end 1 ton affald, eller undlader at ajourføre affaldsanmeldelsen i overensstemmelse med bekendtgørelsens § 8, stk. 1 og 2, jf. § 40, stk. 1, nr. 1 og 4. Sker overtrædelse af disse regler i forbindelse med erhverv, vil der være tale om skærpende omstændigheder og bødeniveauet vil derfor som udgangspunkt være på 10.000 kr.

Ligeledes omfattet af disse minimumsbødeniveauer er bl.a. bygherrers undladelse af at foretage miljøscreening og eventuelt tillige miljøkortlægning for problematiske stoffer forud for nedrivning i henhold til § 4 i bekendtgørelse om håndtering af affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde i de tilfælde, hvor der frembringes mere end 1 ton affald, jf. bekendtgørelsens § 40, stk. 1, nr. 2.

Det juridiske ansvar for anmeldelse, screening og evt. kortlægning af bygge- og anlægsaffald påhviler således bygherren, idet bygherren er ansvars- og strafsubjekt. Det kan i praksis både være en privat bygherre, f.eks. ved nedrivning eller renovering af en privat bolig, eller en professionel bygherre. Især hvor der er tale om en privat bygherre, vil disse opgaver ofte blive overdraget til andre, eksempelvis en entreprenør. I tilfælde af overdragelse af opgaven, vil det strafferetlige ansvar for overholdelse af bestemmelserne fortsat ligge hos bygherren.

Bestemmelserne i bekendtgørelsens §§ 3, 4 og 8 er udstedt med hjemmel i § 46 a, stk. 2, i miljøbeskyttelsesloven, hvorefter miljøministeren kan fastsætte regler om krav til anmeldelse, dokumentation og oplysninger om affald, herunder om myndigheders, borgeres, grundejeres, virksomheders, ejeres, køberes, sælgeres og eksportørers pligt til at foretage anmeldelse af, dokumentere og afgive oplysninger om affald, herunder i sager om klassificering af affald samt foretage undersøgelser af affald for egen regning.

Ligeledes omfattet af det almindelige bødeniveau på henholdsvis 5.000 kr. og 10.000 kr. er eksempelvis manglende overholdelse af regler om selektiv nedrivning og standardiseret nedrivningsplan, der ikke vedrører håndtering af affald, i henhold til § 10, stk. 1, § 11 og § 15, stk. 1 og 2, i bekendtgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 40, stk. 1, nr. 7, 8 og 10, samt manglende overholdelse af de øvrige aktørers pligter, herunder transportørens pligt til at fremvise løbenummer og de oplysninger, der angiver hvortil affaldet er anvist, jf. § 17, jf. § 40, stk. 1, nr. 13, i bekendtgørelsen.

Omfattet af det almindelige bødeniveau på 10.000 kr. er endvidere virksomheders overtrædelse af regler i bekendtgørelse nr. 1066 af 26. august 2025 om Affaldsregistret (herefter benævnt affaldsregisterbekendtgørelsen), om pligt til at lade sig registrere korrekt i Affaldsregistret jf. bekendtgørelsens § 22.

Omfattet af disse bødeniveauer er endvidere bl.a. den, der undlader at efterkomme forbud eller påbud efter loven, jf. § 110, stk. 1, nr. 2. Der kan her bl.a. være tale om påbud om

nedbringelse af forurening og gennemførelse af bestemte foranstaltninger i forbindelse med bygge- og anlægsprojekter, eller påbud over for aktiviteter, som skønnes at indebære en nærliggende risiko for væsentlig forurening eller uhygiejniske forhold, jf. § 42. Omfattet er endvidere manglende efterkommelse af påbud efter §§ 68 eller 69, når der er tale om et ulovligt forhold, der skal lovliggøres.

2.1.1.2. Særlige bødeniveauer ved udvalgte overtrædelser af miljøbeskyttelseslovgivningen

For visse specifikke overtrædelser af miljøbeskyttelseslovgivningen indeholder bemærkningerne til lovændringen i 2008 vejledende bødeniveauer, der fraviger de bødeniveauer, der som udgangspunkt anbefales ved overtrædelser af miljøbeskyttelseslovgivningen, jf. pkt. 2.1.1.1 ovenfor.

2.1.1.2.1. Overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 19 om beskyttelse af jord og grundvand

Efter miljøbeskyttelseslovens § 19, stk. 1 og 2, må stoffer, produkter og materialer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, ikke nedgraves i jorden, udledes eller oplægges på jorden eller afledes til undergrunden, medmindre der er givet tilladelse hertil. Typiske overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 19 er oplag – ofte direkte på jorden – af diverse materialer herunder motordeler og væsker, der kan forurene jorden, udledning af toiletspildevand, husspildevand m.v. til bl.a. grøfter, samt nedgravning af affald, herunder maling og nedknuste byggematerialer.

Det er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget til lov nr. 173 af 12. marts 2008, at bødeniveauet for overtrædelse af § 19, jf. § 110, stk. 1, nr. 1, i almindelighed bør være på minimum 20.000 kr. i førstegangstilfælde, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 30 og 31. I de mindst alvorlige overtrædelser bør bødeniveauet ifølge bemærkningerne dog i almindelighed kun være på minimum 5.000 kr. Det forudsættes, at bøderne er højere, hvis der foreligger skærpende omstændigheder.

2.1.1.2.2. Tilførsel eller oplægning af potentielt forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet

Miljøbeskyttelseslovens § 27 indeholder et forbud mod at tilføre stoffer, der kan forurene vandet, til vandløb, søer eller havet. Stofferne må ikke oplægges sådan, at der er fare for, at vandet forurennes. Typiske overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 27 er udledning af møddingsaft, ensilagesaft, spildevand, kemiske stoffer og gylle m.m. uden tilladelse, ofte med skader på miljøet og dyrelivet til følge.

Det er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget, at bødeniveauet for overtrædelse af § 27, jf. § 110, stk. 1, nr. 1, i almindelighed bør være på minimum 20.000 kr., jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 30 og 31. Det forudsættes endvidere, at bøderne er højere, hvis

der foreligger skærpende omstændigheder, eksempelvis hvor udledning af forurenende stoffer til et vandløb har til følge, at al eller dele af bundfaunaen dræbes, eller hvor der ved simpel uagtsomhed forvoldes en betydelig forurening af eksempelvis vandløb med væsker, der medfører omfattende død af bunddyr eller fisk.

2.1.1.2.3. Manglende godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 – godkendelsespligtig virksomhed

Af relevans for håndtering af såvel bygge- og anlægsaffald som af jord er endvidere, at der med hjemmel i § 110, stk. 1, nr. 6, kan pålægges straf for overtrædelse af § 33 i miljøbeskyttelsesloven, hvorefter såkaldt listevirksomhed ikke må anlægges eller påbegyndes, før kommunalbestyrelsen eller Miljøstyrelsen har meddelt godkendelse hertil. Ved listevirksomhed forstås godkendelsespligtige virksomheder omfattet af listen i bilag 1 og 2 til bekendtgørelse nr. 1027 af 2. september 2024 om godkendelse af listevirksomhed. Tilsvarende er det strafbart uden forudgående godkendelse at påbegynde en bygnings- eller driftsmæssig udvidelse eller ændring af en listevirksomhed, der indebærer forøget forurening, herunder eksempelvis med hensyn til affaldsfrembringelsen.

Det følger bl.a. af forarbejderne til § 33 i miljøbeskyttelsesloven, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 31, at etablering, ændring eller udvidelse af listevirksomhed i strid med miljøbeskyttelseslovens § 33 betragtes som en alvorlig overtrædelse. Dette gælder efter omstændighederne også formelle overtrædelser af § 33. Baggrunden herfor er, at virksomheder omfattet af godkendelsespligten, netop er udvalgt på grund af deres potentielle risiko for forurening. Derudover forhindrer en manglende ansøgning om godkendelse myndighederne i at tage stilling til aktiviteten, herunder om virksomheden besidder den nødvendige ekspertise til at foretage den miljøfarlige behandling, samt at føre det løbende tilsyn. Faren for skade på miljøet er høj, hvilket forudsættes afspejlet i bødens størrelse.

Det er på denne baggrund forudsat i forarbejderne, at bødeniveauet for overtrædelse af § 33 i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum 50.000 kr.

Om overtrædelse af vilkår fastsat i en § 33-godkendelse, se pkt. 2.1.1.2.6 nedenfor.

2.1.1.2.4. Manglende godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 – ulovlig drift af autoophugningsvirksomhed

Autoophugningsvirksomhed er godkendelsespligtig virksomhed i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 33, såfremt der er tale om en virksomhed, der har mere end 5 skrotbiler stående påbegyndt til ophugning eller årligt modtager mere end 10 biler til ophugning, jf. Miljøstyrelsens branchevejledning om autoophugningsvirksomhed. En bil betragtes

som »påbegyndt til ophugning«, hvis bilen ikke længere er komplet, og hvis det ikke senest 2 måneder efter en inspektion på stedet kan dokumenteres, at en bil, der ved inspektionen ikke var indregistreret, nu igen er blevet indregistreret. Det er i forarbejderne til § 33 i miljøbeskyttelsesloven, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 31f. forudsat, at bødeniveauet for ulovligt ophug af skrotbiler i erhvervsforhold i almindelighed i førstegangstilfælde i disse tilfælde bør være på minimum 50.000 kr.

2.1.1.2.5. Overtrædelse af underretningspligten efter miljøbeskyttelseslovens § 71

Efter miljøbeskyttelseslovens § 71, stk. 1, skal den, der er ansvarlig for en virksomhed, straks underrette tilsynsmyndigheden i tilfælde af driftsuheld m.m., der medfører væsentlig forurening eller fare herfor. Det er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget, at bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum 20.000 kr. Manglende underretning kan betyde, at tilsynsmyndigheden ikke har mulighed for at gribe ind med afværgeforanstaltninger, hvorved forureningens omfang kan blive større end nødvendigt.

Det betragtes som en skærpende omstændighed, når der er tale om en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 71 i kombination med en af lovens øvrige bestemmelser, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 32.

2.1.1.2.6. Vilkårsovertrædelser

Det følger af § 110, stk. 1, nr. 4, at den, der tilsidesætter vilkår knyttet til en tilladelse, dispensation eller godkendelse efter loven straffes med bøde. I forhold til jordforureningsområdet kan det være relevant, hvis et godkendt modtageranlæg, modtager mere jord eller jord med et andet forureningsindhold, end hvad der er fastsat i anlæggets miljøgodkendelse.

Det er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget, at bødeniveauet for overtrædelse af vilkår, i tilladelser og godkendelser m.v., herunder supplerende vilkår til en § 33-godkendelse af en listevirksomhed i et påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 1, i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum 10.000 kr. Afhængig af vilkårets karakter og formål kan bøden reguleres i opadgående eller nedadgående retning, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 32 og 33.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at overtrædelse af vilkår, der i deres indhold og karakter kan sammenlignes med det, der reguleres i lovens øvrige bestemmelser, f.eks. §§ 19, 27 eller 71, også bør sanktioneres på linje hermed, dvs. i almindelighed med 20.000 kr. i førstegangstilfælde. Det fremgår endvidere, at det i sager, hvor der foreligger simpel uagtsomhed, bør anses som en skærpende omstændighed, hvis der er sket skade på miljøet eller der er en potentiel risiko herfor ved overtrædelse af vilkåret,

eller hvis overtrædelse af et vilkår er sket med økonomisk vinding for øje. Foreligger der forsæt eller grov uagtsomhed i en sag, hvor der er sket skade på miljøet, eller der er en potentiel risiko herfor ved overtrædelse af vilkåret, eller hvis overtrædelse af et vilkår er sket med økonomisk vinding for øje, skal forholdet straffes efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2. Manglende indberetning af egenkontrolresultater bør også anses som en skærpende omstændighed, da tilsynsmyndigheden ikke får et korrekt grundlag at reagere på, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 32 og 33.

2.1.1.2.7. Overtrædelse af regler om håndtering af affald

Ved håndtering af affald forstås indsamling, transport, nyttiggørelse (herunder sortering) og bortskaffelse af affald, herunder tilsyn i forbindelse hermed og efterbehandling af deponeringsanlæg samt forhandles og mægleres virksomhed, jf. § 3, nr. 27, i affaldsbekendtgørelsen.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 33, at ulovlig håndtering af affald typisk er en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 43 eller af den dagældende affaldsbekendtgørelse.

Regler om håndtering af affald fastsat ved bekendtgørelse fremgår nu af flere bekendtgørelser, herunder affaldsbekendtgørelsen, bekendtgørelse nr. 1743 af 30. december 2024 om affaldsregulativer, -gebyrer og -aktører m.v. (herafter benævnt affaldsaktørbekendtgørelsen), bekendtgørelse om håndtering af affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde, bekendtgørelse nr. 1001 af 27. juni 2018 om anvendelse af affald til jordbrugsformål og bekendtgørelse nr. 1672 af 15. december 2016 om anvendelse af restprodukter, jord og sorteret bygge- og anlægsaffald (herefter benævnt restproduktbekendtgørelsen).

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 43, at enhver, der frembringer, opbevarer, sorterer eller håndterer affald, er ansvarlig for, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.

Det er i bemærkninger til lovforslaget endvidere anført, at typiske overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 43 f.eks. består i, at den kommunale indsamlings- eller anvisningsordning ikke anvendes, og at de pågældende i stedet selv håndterer affaldet, eksempelvis ved at have et oplag af maskindele, oliebeholdere m.v. på deres ejendom eller ved at afbrænde affald, der skulle være håndteret på anden vis.

Siden 2008 er der indført en række nye krav til affaldssortering med henblik på at øge materialenyttiggørelse og at begrænse affaldsforbrændingen med deraf følgende mindre udledning af CO₂. Endvidere er det med enkelte undtagelser blevet muligt at aflevere erhvervsaffald til private aktører i stedet for til kommunale indsamlingsordninger. I forlængelse af ”Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi” af 16. juni 2020 er der med henblik på reduktion

af affaldsmængder til forbrænding og for at øge genanvendelsen indført nye krav om husstandsnaer sortering af affald i ti fraktioner.

Det fremhæves i bemærkningerne til lovforslaget, at ulovlig håndtering efter omstændighederne endvidere kan udgøre en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens §§ 19 eller 33.

Det følger af § 73, stk. 1 og 2, i affaldsbekendtgørelsen, at overtrædelse af visse af bekendtgørelsens regler straffes med bøde eller fængsel i op til to år.

Det gælder bl.a. privates og erhvervsdrivendes overtrædelse af § 56 om forbud mod fortynding eller blanding af affald med det formål at opfylde betingelserne for aflevering af affald til deponering i henhold til bekendtgørelse nr. 1253 af 21. november 2019 om deponeringsanlæg.

Herudover gælder det bl.a. virksomheders overtrædelse af krav i affaldsbekendtgørelsens kapitel 10 om affaldsproducerende virksomheders affaldshåndtering og kapitel 11 med særlige regler om farligt affald fra virksomheder, eksempelvis overtrædelse af affaldsbekendtgørelsens §§ 63 og 66 om affaldsproducerende virksomheders pligt til at sortere affald, og herunder til at udsortere farligt affald, PCB-holdigt affald, asbestholdigt affald og termoruder fra deres bygge- og anlægsaffald og deres pligt til på stedet at kildesortere bygge- og anlægsaffald, der overstiger 1 ton.

Det følger af § 63 i affaldsaktørbekendtgørelsen, at overtrædelse af visse af bekendtgørelsens regler kan straffes med bøde eller fængsel i op til to år. Det gælder bl.a. ved overtrædelse af bekendtgørelsens §§ 11 og 12, jf. § 8, om pligt til at benytte kommunale ordninger for husholdningsaffald, for erhvervsaffald og for jord, som er affald, etableret i henhold til affaldsbekendtgørelsens krav herom, og til at følge kommunale anvisninger.

Privates overtrædelse af regler om korrekt sortering af husholdningsaffald, jf. § 11 i affaldsaktørbekendtgørelsen og bl.a. regulativet for husholdningsaffald, men hvor det ukorrekt sorterede affald fortsat afleveres til en kommunal indsamlingsordning, er i praksis blevet håndteret administrativt via indskærper m.v. og ikke ved strafforfølgelse.

Det følger af affaldsaktørbekendtgørelsens § 27, affaldsproducerende virksomheder skal opfylde deres forpligtelse, jf. affaldsbekendtgørelsen, til at sikre behandling af deres sorterede erhvervsaffald, som er egnet til materialenyttiggørelse, ved enten selv løbende at forberede affaldet til genbrug, genanvende affaldet eller anvende det til anden endelig materialenyttiggørelse, eller ved at overdrage affaldet til én af de aktører, der er nævnt i bestemmelsen.

Det følger af § 40 i bekendtgørelse om håndtering af affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde, at overtrædelse af visse af bekendtgørelsens regler straffes med bøde eller fængsel i op til to år. Det gælder bl.a. ved manglende overholdelse af materielle regler om affaldshåndtering ved selektiv nedrivning, jf. § 9, stk. 1, og § 13 i bekendtgørelse

om håndtering af affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde.

Det juridiske ansvar for korrekt håndtering af bygge- og anlægsaffald påhviler bygherren, idet bygherren i henhold til bekendtgørelsen er ansvars- og strafsubjekt. Det kan i praksis både være en privat bygherre, f.eks. ved nedrivning eller renovering af en privat bolig, og en professionel bygherre. Især hvor der er tale om en privat bygherre vil opgaven med affaldshåndtering i praksis ofte blive overdraget til en anden, eksempelvis en entreprenør. I tilfælde af overdragelse af opgaven, vil det strafferetlige ansvar for overholdelse af bestemmelserne fortsat ligge hos bygherren.

Det følger af § 31, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål, at overtrædelse af visse af bekendtgørelsens regler straffes med bøde eller fængsel i op til to år. Det gælder bl.a. ved overtrædelse af bekendtgørelsen § 20, hvis man anvender affald, så det giver anledning til forurening af grundvandet.

Det følger af § 20, stk. 1 og 2, i restproduktbekendtgørelsen, at overtrædelse af bekendtgørelsens regler om anvendelse af bygge- og anlægsaffald og jord straffes med bøde eller fængsel i op til to år. Det gælder blandt andet ved anvendelse af restprodukter og jord, som falder uden for bekendtgørelsens regler, f.eks. anvendelse af farligt affald, anvendelse af affald der falder uden for definitionerne i §§ 12-15, eller anvendelse af affald som ikke er analyseret efter bekendtgørelsens bestemmelser.

Det følger af § 24 i bekendtgørelse nr. 436 af 17. maj 2016 om miljøforhold for mindre affaldsbehandlingsanlæg, at overtrædelse af visse af bekendtgørelsens regler straffes med bøde eller fængsel i op til to år. Det gælder bl.a. ved overtrædelse af bekendtgørelsens § 13, stk. 2, 1. pkt., hvorefter arealer til opbevaring og håndtering af farligt affald skal have tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område og uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak.

Det er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget bag lov nr. 173 af 12. marts 2008, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 33, at bødeniveauet ved håndtering af affald i strid med miljøbeskyttelseslovens § 43 eller regler om affaldshåndtering fastsat i den dagældende affaldsbekendtgørelse i almindelighed som minimum bør være på 20.000 kr. i førstegangstilfælde, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 29. I en række særlige tilfælde af ulovlig håndtering af affald angiver forarbejderne dog andre minimumsniveauer for bødestraf for manglende overholdelse af reglerne om håndtering af affald, jf. pkt. 2.1.1.2.7.1-2.1.1.2.7.4 nedenfor.

Som en del af begrundelsen for fastsættelse af det vejledende minimumsbødeniveau for overtrædelse af regler om håndtering af affald til i almindelighed at være på 20.000 kr., er det i bemærkningerne endvidere anført, at forkert affaldshåndtering kan have store miljømæssige konsekvenser i

form af skader på miljøet og naturen m.v., som er svære at genoprette og som i værste tilfælde kan være uoprettelige, og at bøderne for ulovlig håndtering af affald klart skal afspejle alvoren i ikke at håndtere affaldet korrekt.

2.1.1.2.7.1. Ulovlig afbrænding af affald, herunder biler

Vejledende bødeniveauer for ulovlig afbrænding af affald fremgår bemærkningerne til lovforslaget, der opererer med en opdeling i tre kategorier, der tager udgangspunkt i hvilken affaldstype, der er tale om, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 34.

Kategori 1-affald er haveaffald, pap, papir, rent træ og lign. Det er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget, at bødeniveauet for privates og erhvervsdrivendes afbrænding af mindre end 500 kg af dette affald, i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum 2.000 kr., og at bødeniveauet for afbrænding af 500-1.000 kg i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum 5.000 kr. Bødeniveauet for afbrænding af 1-2 tons bør i almindelighed i førstegangstilfælde være på minimum 8.000 kr.

Kategori 2-affald er husholdningsaffald, plastic, dæk, flamingo, bygningsaffald, glasfiber, tøj, jern, metal og lign., i det omfang affaldet er klassificeret som ikkefarligt affald. Det er forudsat i bemærkningerne, at bødeniveauet for privatpersoners afbrænding af mindre end 100 kg af dette affald i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum 5.000 kr., mens bødeniveauet for afbrænding af denne type affald i erhvervsforhold i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum 8.000 kr. Bødeniveauet for privates afbrænding af 100-500 kg bør i almindelighed i førstegangstilfælde være på minimum 10.000 kr., mens bødeniveauet for erhvervsdrivende i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum 20.000 kr. Bødeniveauet for privates afbrænding af 500-1.000 kg bør i almindelighed i førstegangstilfælde være på minimum 15.000 kr., mens bødeniveauet for erhvervsdrivende i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum 40.000 kr.

Kategori 3-affald er maling, batterier, olieaffald, bremsevæsker og andet farligt affald. Det er i bemærkningerne til lovforslaget forudsat, at bødeniveauet for privates og erhvervsdrivendes afbrænding af mindre end 10 kg af denne type affald i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum 10.000 kr. Ved afbrænding af mere end 10 kg af denne type affald vil der som udgangspunkt ikke være tale om en mindre væsentlig skade på miljøet, og der skal derfor straffes efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2.

Af bemærkningerne vedrørende kategori 3-affald fremgår endvidere, at privates og erhvervsdrivendes afbrænding af PCB-holdigt affald og lignende ekstremt forurenende affald anses som særligt skærpende omstændigheder, og bødeniveauet herfor i almindelighed i førstegangstilfælde bør være på minimum 20.000 kr. Ved afbrænding af store mængder af denne type affald vil der som udgangspunkt ikke være tale

om en mindre væsentlig skade på miljøet, og der skal derfor straffes efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2.

Er forskelligt affald omfattet af de 3 kategorier blandet sammen, betragtes det som kategori 3-affald. Findes der PCB og lignende ekstremt forurenende affald i det afbrændte affald, behandles alt affaldet som ekstremt forurenende affald. Affald som ikke umiddelbart falder ind under kategori 1-3 behandles som ekstremt forurenende affald.

Har afbrændingen af affald medført fare for brand i omgivelserne, betragtes dette som en skærpende omstændighed.

2.1.1.2.7.2. Ulovlig opbevaring af henstillede biler (skrotbiler)

Ulovlig opbevaring af skrotbiler straffes efter bekendtgørelse nr. 1654 af 29. december 2022 om håndtering af affald i form af motordrevne køretøjer, opkrævning af miljøbidrag og udbetaling af skrotningsgodtgørelse (bilskrøtbekendtgørelsen). Skrotbiler skal i henhold til bilskrøtbekendtgørelsen afleveres til forhandlere, der er registreret hos Miljøstyrelsen, og som er i stand til at foretage korrekt miljøbehandling af bilen.

Opbevaring af skrotbiler vil herudover efter omstændighederne kunne betragtes som ulovligt oplag efter miljøbeskyttelseslovens § 19.

Det er forudsat i bemærkningerne til § 110, stk. 5, i miljøbeskyttelsesloven, at bødeniveauet pr. skrotbil for private i almindelighed i førstegangstilfælde er på minimum 3.000 kr. pr. bil, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 34 og 35. Bødeniveauet for erhvervsdrivendes ulovlige opbevaring af skrotbiler forudsættes i almindelighed i førstegangstilfælde at være på minimum 20.000 kr. i tilfælde, hvor pågældende har op til og med 5 skrotbiler opbevaret. Har den erhvervsdrivende kun op til to skrotbiler opbevaret, forudsættes dog et bødeniveau på minimum 5.000 kr. pr. bil. Har den pågældende mere end 5 skrotbiler opbevaret, vil der typisk være tale om drift af autoophugningsvirksomhed, som er godkendelsespligtigt efter miljøbeskyttelseslovens § 33. For nærmere herom, se pkt. 2.1.1.2.4 ovenfor.

2.1.1.2.7.3. Import og eksport af affald

Det er i bemærkningerne til lovforslaget forudsat, at ved overtrædelser, hvor transporten af ikkeanmeldepligtigt affald ikke ledsages af de oplysninger, der er krævet i artikel 18 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1013/2006 af 14. juni 2006 om overførsel af affald, for så vidt angår ikke-anmeldepligtigt affald, bør bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde være på minimum 10.000 kr., jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 35.

For det anmeldepligtige affald, hvor der ikke en foreligger en tilladelse, bør bødeniveauet i almindelighed i første-

gangstiltælde være på minimum 20.000 kr. samt et tillæg på 3.000 kr. pr. påbegyndt ton.

Foreligger der en tilladelse, men kopi af denne og/eller transportdokumentet ikke er medbragt ved transporten, bør bødeniveauet i almindelighed i førstegangstiltælde være på minimum 10.000 kr.

2.1.1.2.7.4. Henkastning eller anbringelse af affald på fremmed ejendom

Henkastning eller anbringelse af affald på fremmed ejendom er strafsanktioneret efter såvel miljøbeskyttelsesloven og regler udstedt i medfør heraf som lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 med senere ændringer (herefter benævnt naturbeskyttelsesloven).

Efter miljøbeskyttelseslovens §§ 19, 27 og 43, jf. § 110, er det således strafbart at skaffe sig af med affald, bl.a. hvis der er fare for en forurening. Efter affaldsaktørbekendtgørelsen, som er udstedt med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven, består der en generel pligt til at anvende de kommunale indsamlings- og anvisningsordninger, og affaldsbortskaffelse på fremmed ejendom vil derfor ofte være i strid med denne pligt.

I naturbeskyttelseslovens § 28 er der et forbud mod at henkaste og anbringe affald på fremmed ejendom uden ejerens tilladelse. I § 11 i lov om skove, jf. lovbekendtgørelse nr. 690 af 26. maj 2023 med senere ændringer, findes yderligere en særbestemmelse om forbud mod anbringelse af affald på fredskovspligtige arealer.

Miljøbeskyttelsesloven og naturbeskyttelsesloven udgør således to sideløbende generelle reguleringer af affaldsbortskaffelse, hvor naturbeskyttelsesloven dog alene regulerer affald på fremmed ejendom.

Af bemærkningerne til lovforslaget, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 35 og 36, fremgår, at det efter regeringens opfattelse må være nærliggende, at naturbeskyttelseslovens § 28, trods sit brede anvendelsesområde, i højere grad anvendes i sager om henkastning af affald i naturen, såsom fx skove, mark og enge. Er der omvendt tale om henkastning af affald uden for genbrugsstationer, i byer og på parkeringspladser m.v. fremgår det, at det findes mest nærliggende, at overtrædelsen henføres under miljøbeskyttelseslovgivningen.

Det forudsættes i bemærkningerne, at overtrædelser der, henføres under miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf, straffes som en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens regler om affaldshåndtering og den pligt, der var efter den dagældende affaldsbekendtgørelse, og som nu er afløst af tilsvarende forpligtelser i affaldsaktørbekendtgørelsen til at anvende de kommunale indsamlings- og anvisningsordninger. Det forudsættes endvidere i bemærkningerne, at har den ulovlige affaldsbortskaffelse medført en forurening eller risiko for forurening, kan overtrædelsen

straffes efter særreglerne i miljøbeskyttelseslovens §§ 19, 27 eller 43, jf. § 110.

Det følger endvidere af bemærkningerne til lovforslaget, at bødeniveauet for privates henkastning af affald uden for genbrugsstationer, i byer og på parkeringspladser m.v., i almindelighed i førstegangstiltælde bør være minimum 3.000 kr., jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 36. Bødeniveauet for privates henkastning af affald i naturen bør ifølge bemærkningerne i almindelighed i førstegangstiltælde være på minimum 5.000 kr.

Det følger videre af bemærkningerne, at det anses som en skærpende omstændighed, hvis affaldsbortskaffelsen er sket som led i udøvelsen af et erhverv. For erhvervsdrivende forudsættes det, at bødeniveauet for henkastning af affald derfor i almindelighed i førstegangstiltælde er på minimum 5.000 kr., f.eks. ved henkastning af byggeaffald uden for en genbrugsstation, og som minimum 8.000 kr., hvis henkastningen af byggeaffald er foretaget i naturen.

Endelig anføres, at de nævnte minimumsbøder omvendt kan sænkes, hvis der er tale om små mængder affald eller særligt undskyldelige omstændigheder. Navnlig er minimumsniveauet på 5.000 kr. for privates henkastning af affald i naturen ikke møntet på f.eks. små mængder skovtursaffald. I sådanne tilfælde anser regeringen et bødeniveau på 1.000 kr. for passende.

2.1.2. Straf ved overtrædelse af jordforureningslovgivningen

Det følger af § 1 i lov om forurennet jord, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 med senere ændringer (herefter benævnt jordforureningsloven), at loven skal medvirke til at forebygge, fjerne eller begrænse jordforurening og forhindre eller forebygge skadelig virkning fra jordforurening på natur, miljø og menneskers sundhed. Det fremgår endvidere, at det med loven særligt tilsigtes at beskytte drikkevandsressourcer, at forebygge sundhedsmæssige problemer ved anvendelsen af forurenede arealer, at tilvejebringe grundlag for en koordineret og målrettet offentlig indsats med henblik på at undgå skadelig virkning fra jordforurening, at forebygge yderligere forurening af miljøet i forbindelse med anvendelse og bortskaffelse af jord og at fastholde forurenere som den, der først og fremmest skal foretage de nødvendige foranstaltninger til at afværge følgerne af en jordforurening og genoprette den hidtidige tilstand.

Jordforureningsloven omfatter således dels de situationer, hvor jordforureningen allerede er eller kan være sket, dels regulering af jordstrømme. Jordforureningsloven skal medvirke til, at der ikke opstår yderligere forurening af miljøet, når overskudsjord skal anvendes eller bortskaffes.

Overtrædelse af en række nærmere angivne bestemmelser i jordforureningsloven eller regler og forskrifter udstedt i medfør af denne kan strafsanktioneres med bøde, jf. jordforureningslovens § 88, stk. 1 og 3. Straffen for overtrædelse af bestemmelser omfattet af § 88, stk. 1, kan stige til fængsel i

indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare herfor, eller der ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser, jf. lovens § 88, stk. 2.

Det følger af jordforureningslovens § 88, stk. 3, at der i regler og forskrifter udstedt i medfør af denne lov, kan fastsættes straf af bøde, og at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år under tilsvarende omstændigheder som anført i § 88, stk. 2. Bestemmelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1452 af 7. december 2015 om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord (herefter benævnt jordflytningsbekendtgørelsen) og i restproduktbekendtgørelsen, der ligeledes er udstedt med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven.

Det følger af straffebestemmelsen i § 19 i jordflytningsbekendtgørelsen, at den, der overtræder bekendtgørelsens regler om anmeldelse og dokumentation for bl.a. bekendtgørelsens krav om analyser, oplysninger om hvor jorden skal hen, kategorisering, prøvetagning i forbindelse med flytning af jord, mængder jord, der flyttes m.v. straffes med bøde. Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Både fysiske og juridiske personer kan straffes for overtrædelser af jordforureningsloven og regler og forskrifter udstedt i medfør heraf. Strafansvaret for de juridiske personer fremgår af jordforureningslovens § 88, stk. 4, og i jordflytningsbekendtgørelsens § 19, stk. 3.

Efter straffelovens § 196, stk. 1, straffes med fængsel indtil 6 år den, der under skærpende omstændigheder i strid med miljølovgivningen forurener luft, vand, jord eller undergrund med den følge, at der sker betydelig skade på miljøet eller fremkaldes nærliggende fare derfor, eller opbevarer eller bortskaffer affald eller lignende stoffer med den følge, at der sker betydelig skade på miljøet eller fremkaldes nærliggende fare derfor. Ifølge straffelovens § 196, stk. 2, straffes med fængsel indtil 6 år den, der i strid med miljølovgivningen forurener luft, vand, jord eller undergrund eller opbevarer eller bortskaffer affald eller lignende stoffer, når der er tale om overtrædelser af mere systematisk eller organiseret karakter.

Efter omstændighederne kan der i forbindelse med overtrædelse af bestemmelser omfattet af jordforureningslovens § 88, stk. 2, og regler udstedt i medfør af § 88, stk. 3, tillige være tale om overtrædelse af andre bestemmelser i straffeloven, herunder af § 279 og § 291, stk. 2, jf. herved bl.a. Østre Landsrets dom af 20. november 2017, som er optrykt i MAD2017. 525.

Når der i dette lovforslag henvises til overtrædelser begået af erhvervsdrivende, i erhvervsmæssige forhold, i erhvervs-

forhold el.lign. forstås overtrædelser begået i forbindelse med udøvelse af erhverv. Ved virksomheder forstås enkeltmandsvirksomheder og juridiske personer.

Til at forfølge princippet om, at forureneren betaler, indeholder jordforureningslovens en række påbudsbestemmelser, der regulerer myndighedernes mulighed for at meddele påbud om undersøgelser og oprydning, jf. jordforureningslovens §§ 40 og 41. Det er forudsat i bemærkningerne til § 40, at denne skal have et indhold, der svarer til miljøbeskyttelseslovens § 72, jf. Folketingstidende (1998-99), tillæg A, side 4345. Manglende efterkommelse af påbud er strafsanktioneret, jf. jordforureningslovens § 88, stk. 1, nr. 1, og § 88, stk. 2.

Ejere af olietanke under 6.000 liter til boligopvarmning (villaolietanke) kan meddeles et påbud efter jordforureningsloven § 48, stk. 1. I medfør af jordforureningsloven § 49 gælder der en forsikringsordning for disse ejere af sådanne olietanke. Formålet med forsikringsordningen er at sikre økonomisk dækning for tankejerens ubetingede forureningsansvar efter lovens § 4, hvorefter der som udgangspunkt kan meddeles påbud til ejeren af en olietank om at undersøge og eventuelt genoprette den hidtidige tilstand i tilfælde af forurening. Undladelse af at efterkomme et påbud efter lovens § 48 er strafbart, jf. jordforureningslovens § 88, stk. 1, nr. 1, og § 88, stk. 2.

Desuden kan en kommunalbestyrelse påbyde ejeren af et areal, der er kortlagt og offentlig tilgængeligt, at foretage mindre omkostningskrævende foranstaltninger som f.eks. flisedækning eller indhegning, jf. jordforureningslovens § 9. Undladelse af at efterkomme et påbud efter lovens § 9 er strafbart, jf. jordforureningslovens § 88, stk. 1, nr. 1, og § 88, stk. 2.

En jordforurening overgår til den offentlige indsats, når påbudsmulighederne er udtømte, og princippet om, at forureneren betaler, derfor ikke kan håndhæves. Regionsrådene er ansvarlige for den offentlige indsats, der efter jordforureningsloven har drikkevand, natur, overfladevand og sundhed som primære indsatsområder. Det betyder, at den offentlige indsats først og fremmest er målrettet i forhold til jordforureninger, der kan have skadelig virkning på menneskers sundhed på arealer med bolig, børneinstitution eller offentlig legeplads, drikkevand, overfladevand eller natur, jf. jordforureningslovens § 6, stk. 1 og 2. Indsatsen efter lovens kapitel 3 sker på arealer, som er kortlagt i henhold til bestemmelserne i lovens kapitel 2.

Ved kortlægning forstås en systematisk tilvejebringelse af viden om jordforurening og kilder til jordforurening på arealerne. Kortlægningen kan således beskrives som en løbende indsamling, behandling og sammenstilling af viden om potentielt forurenende aktiviteter. Kortlægningsindsatsen består af to niveauer for kortlægning, vidensniveau 1 (mistanke om forurening) henholdsvis vidensniveau 2 (konstaterede forurening).

Et areal betegnes som kortlagt på vidensniveau 1, hvis der er tilvejebragt faktisk viden om aktiviteter på arealet, der kan være kilde til jordforurening på arealet. Dette fremgår af lovens § 4.

Et areal betegnes som kortlagt på vidensniveau 2, hvis der er tilvejebragt et dokumentationsgrundlag, der gør, at det med høj grad af sikkerhed kan lægges til grund, at der på arealet er en jordforurening af en sådan art og koncentration, at forureningen kan have en skadelig virkning på mennesker og miljø. Dette fremgår af lovens § 5.

Der er en underretningsforpligtelse i lovens § 12 for regionen, der skal give skriftlig underretning om kortlægningen, og for grundejeren, der skal underrette lejere om en kortlægning. Ligeledes er der en tilsvarende underretningsforpligtelse i lovens § 70, stk. 4, hvorefter ejeren inden 4-uger skriftligt skal underrette eventuelle lejere om kortlægningen. Den fastsatte underretningsforpligtelse for regionen og grundejer er strafsanktioneret efter lovens § 88, stk. 1, nr. 9 og 13.

Når en ejer har modtaget underretning om kortlægning, skal ejer eller bruger af et areal, der er kortlagt, ansøge kommunalbestyrelsen om tilladelse, før et bygge- eller anlægsarbejde påbegyndes, såfremt arealet herved ændrer anvendelse til en af de former for følsom anvendelse, der fremgår af lovens § 6, stk. 2, eller hvis det kortlagte areal er udpeget som indsatsområde efter § 6, stk. 1 eller anvendes til et af de i stk. 2 nævnte formål. Dette fremgår af lovens § 8, stk. 1 og 2. Det følger af lovens § 88, stk. 1, nr. 2 og 6, og § 88, stk. 2, at den, der i strid med § 8, stk. 1 og 2, ændrer anvendelse, undlader at ansøge eller påbegynder arbejder, der er ansøgt om tilladelse til, kan straffes. Ligesom det er strafbart at tilsidesætte vilkår knyttet til en § 8 tilladelse. Det fremgår af lovens § 88, stk. 1, nr. 8 og § 88, stk. 2.

Jordforureningsloven indeholder i kapitel 4 en værditabsordning for boligejere, der mod en vis egenbetaling kan få fremrykket en offentlig oprydning af deres ejendom. Følgende betingelser skal være opfyldt for at kunne omfattes af ordningen: Forureningen skal være sket inden 1. september 1993, ejendommen skal siden 18. november 1992 været anvendt til helårsbeboelse, grundejer har erhvervet ejendommen i forurennet tilstand og ikke vidste eller burde vide at ejendommen var forurennet på overtagelsestidspunktet. Anmodning om oprydning efter værditabsordningen sendes til regionsrådet, jf. lovens § 29. Der kan anmodes om lån til egenbetalingen, hvilket fremgår af lovens § 33. Afgives der urigtige eller vildledende oplysninger enten i forbindelse med en anmodning om oprydning eller i forbindelse med anmodning om lån er det strafsanktioneret efter lovens § 88, stk. 1, nr. 10.

Jordforureningslovens kapitel 6 om bortskaffelse og anvendelse af jord indeholder bestemmelser om styring af jordstrømme. Som det fremgår af forarbejderne, jf. Folketingstidende (1998-99), tillæg A, side 4356, er det en forudsætning, at der gennemføres forureningskortlægning i

overensstemmelse med lovens kapitel 2, da den problematiske jord kan identificeres ved hjælp af kortlægningen.

Det følger af jordforureningslovens § 88, stk. 1, nr. 9, at der bl.a. kan pålægges straf for overtrædelser af lovens § 50, stk. 1, som forpligter enhver, der flytter jord uden for den ejendom, hvor den er opgravet, og enhver, der anvender sådan jord, til at sikre sig, at jorden ikke giver anledning til skadelig virkning på natur, miljø og menneskers sundhed.

Ved ”flytning af jord” forstås opgravning og håndtering af jord bort fra den ejendom hvor jorden er opgravet, jf. § 3, nr. 1, jf. § 2, i bekendtgørelse nr. 1452 af 7. december 2015 om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord (herefter benævnt jordflytningsbekendtgørelsen)

Efter jordforureningslovens § 88, stk. 1, nr. 5, kan der pålægges straf for overtrædelse af lovens § 50, stk. 2, som vedrører en forpligtelse til ikke at påbegynde opgravning og flytning af jord uden anmeldelse til kommunalbestyrelsen. Omfattet af forpligtelsen i § 50, stk. 2, er flytning af forurennet jord, jord fra et areal, der er kortlagt, en kortlagt del af en ejendom eller et areal, som anvendes til offentlig vej, samt jord fra en ejendom, som er omfattet af områdeklassificeringen efter § 50 a, eller flytning af jord fra et godkendt modtageanlæg for jord. Miljøministerens bemyndigelse i lovens § 50, stk. 3, og § 88, stk. 3, til at fastsætte strafbelagte regler om anmeldeordningen, er udmøntet i jordflytningsbekendtgørelsen, der indeholder pligter for anmelderen, transportørerne og modtageren. Gennemgang af domspraksis viser, at der er eksempler, hvor der sker håndtering af jord uden forudgående anmeldelse, eller at jord er bortskaffet til en anden modtager end den, der er oplyst i anmeldelsen.

Afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med en anmeldelse til kommunalbestyrelsen efter § 50, stk. 2, om opgravning og flytning af jord kan straffes efter § 88, stk. 1, nr. 10.

Anvendelse af jorden samt krav og vilkår til et godkendt modtageranlæg af jord er endvidere reguleret efter miljøbeskyttelseslovens §§ 19 og 33 i miljøbeskyttelsesloven, jf. henholdsvis pkt. 2.1.1.2.1 og pkt. 2.1.1.2.3 ovenfor.

Derudover kan der pålægges straf efter lovens § 88, stk. 1, nr. 6, såfremt pågældende inden fire uger efter anmeldelsen til kommunalbestyrelsen påbegynder arbejder i strid med § 50, stk. 5.

Det er også strafbelagt uden tilladelse at opgrave eller håndtere jord i strid med en meddelelse givet af kommunalbestyrelsen efter § 50, stk. 6, til den, der har anmeldt opgravning eller flytning af jord, jf. § 88, stk. 1, nr. 7.

Der kan pålægges straf for overtrædelse af § 52, jf. § 88, stk. 1, nr. 9. Det følger af lovens § 52, at tilførsel af såvel forurennet som uforurennet jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt. Regionsrådet kan under visse nærmere angivne betingelser meddele dispensation fra

forbuddet. Dispensation fra forbuddet om at deponere uforurenet jord kan indeholde vilkår, herunder om håndtering af jorden eller om dokumentation for, at der er tale om uforurenet jord. Dispensation fra forbuddet mod deponering af forurenet jord kan indeholde vilkår, herunder om håndtering af jorden eller om opfyldelse af eventuelle dokumentationskrav. Yderligere forudsætter meddelelse af dispensation, at kommunalbestyrelsen i medfør af § 19 i lov om miljøbeskyttelse eller godkendelsesmyndigheden efter § 33 i lov om miljøbeskyttelse fastsætter vilkår for jorddeponeringen. Har amtsrådet ved lovens ikrafttræden givet tilladelse til jorddeponering i råstofgrave i medfør af § 19 eller § 33 i lov om miljøbeskyttelse, gælder denne tilladelse fortsat.

Miljøministeren kan fastsætte nærmere regler om kontrol med deponering af jord i råstofgrave, herunder at den, der modtager jord, for egen regning skal foretage prøveudtagning, analyser og målinger af jorden. Bemyndigelsen er endnu ikke udnyttet.

Der henvises til jordforureningslovens § 88, stk. 1, nr. 1-17, for en fuldstændig gennemgang af de forhold, der er straffebagte efter § 88, stk. 1 og 2.

Opdelingen i jordforureningslovens § 88, stk. 1 og 2, indebærer, at bødestraf efter § 88, stk. 2, alene kan udløses, hvis samtlige betingelser i denne bestemmelse er opfyldt. Det betyder, at § 88, stk. 1, finder anvendelse i alle de tilfælde, hvor overtrædelsen er begået ved simpel uagtsomhed, og dette uanset, om der er sket skade på miljøet, fremkaldt fare herfor eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel. Herudover finder § 88, stk. 1, anvendelse på overtrædelser begået med forsæt eller grov uagtsomhed, men hvor der ikke foreligger ovennævnte skærpende omstændigheder omfattet af § 88, stk. 2.

Jordforureningslovens § 88 er bygget op på samme måde som straffebestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 110, men i modsætning til miljøbeskyttelsesloven indeholder forarbejderne til jordforureningsloven ikke nærmere retningslinjer for straffastsættelsen, herunder heller ikke vejledende bødeniveauer for overtrædelse af bestemmelser i jordforureningsloven eller regler fastsat i medfør af loven.

2.1.3. Retningslinjer for straffastsættelse ved skærpende eller formildende omstændigheder

Straffeloven indeholder en række bestemmelser, der har betydning for fastsættelse af straf for overtrædelse af særlovgivningen.

Straffelovens kapitel 10 indeholder således en række udmålingskriterier, der finder anvendelse ved straffens fastsættelse.

Det fremgår af straffelovens § 80, stk. 1, at der under hensyntagen til ensartethed i retsanvendelsen ved straffens fastsættelse skal lægges vægt på lovovertrædelsens grovhed og på oplysninger om gerningsmanden. Det fremgår af straf-

felovens § 80, stk. 2, 1. pkt., at der ved vurderingen af lovovertrædelsens grovhed skal tages hensyn til den med lovovertrædelsen forbundne skade, fare og krænkelse samt til, hvad gerningsmanden indså eller burde have indset herom. Af straffelovens § 80, stk. 2, 2. pkt., fremgår, at der ved vurderingen af oplysninger om gerningsmanden skal tages hensyn til dennes almindelige personlige og sociale forhold, dennes forhold før og efter gerningen samt dennes bevæggrunde til gerningen.

Af straffelovens § 81 fremgår en række forhold, der i almindelighed vil skulle indgå som skærpende omstændigheder og derfor som sådanne indebære en skærpelse af straffen i sager om overtrædelse af miljøbeskyttelses- og jordforureningslovgivningen.

Ved straffens fastsættelse vil der ligeledes skulle lægges vægt på, om der foreligger formildende omstændigheder, som kan medføre en nedsættelse af straffen, jf. straffelovens § 82.

Der er i forarbejderne til § 110, stk. 5, i miljøbeskyttelsesloven, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 36, ligeledes forudsat, at hvor der foreligger skærpende omstændigheder, kan der jævnligt være grundlag for at udmåle bøder, der er højere – og efter omstændighederne væsentligt højere – end dem, der følger af de udgangspunkter for bødefastsættelse, der i øvrigt fremgår af lovforslagets bemærkninger. Endvidere er der i bemærkningerne til § 110, stk. 5, angivet en række eksempler på forhold, der forudsættes at indgå som skærpende eller formildende omstændigheder ved overtrædelse af denne lov og regler udstedt i medfør heraf.

For nærmere herom, se pkt. 2.1.3.1 til pkt. 2.1.3.8 nedenfor.

2.1.3.1. Skade på miljøet eller fare herfor

Ved udmåling af sanktioner skal det særligt tillægges vægt, hvis der ved overtrædelsen er sket skade på miljøet eller er fremkaldt fare herfor, jf. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, nr. 1, og stk. 3, og jordforureningslovens § 88, stk. 2 og 3. Det er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget bag lov nr. 173 af 12. marts 2008, at mængde og farlighed af det ulovligt udledte forurenende stof, evt. suppleret med oplysninger om udgiften ved rensning efter udledning, tillige har betydning ved bødefastsættelsen, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 28.

Det er endvidere forudsat, at henkastning af store mængder affald eller affald af særlig farlig eller skæmmende karakter skal betragtes som en skærpende omstændighed, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 36.

2.1.3.2. Manglende efterkommelse af indskærpelser eller påbud

Det fremgår af forarbejderne til § 110, stk. 5, i miljøbe-

skyttelsesloven, at det skal betragtes som en skærpende omstændighed, hvis der er givet påbud eller indskærper forud for lovovertrædelsen, som ikke er efterkommet, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 28 og 36. Det forudsættes endvidere, at dette som udgangspunkt vil betyde en forhøjelse af den bøde, der i almindelighed ellers vil gives for den pågældende overtrædelse.

2.1.3.3. *Gentagelsestilfælde*

Det er forudsat i bemærkningerne til § 110, stk. 5, i miljøbeskyttelsesloven, at der i almindelighed bør ske en fordobling af det vejledende bødeniveau anden gang, der sker en overtrædelse af en bestemmelse omfattet af straffebestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 29.

2.1.3.4. *Fare for omgivelserne*

Det fremgår af forarbejderne til § 110, stk. 5, i miljøbeskyttelsesloven, at det skal betragtes som en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen har forårsaget fare for omgivelserne, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 36. Det forudsættes endvidere, at dette som udgangspunkt vil betyde en forhøjelse af den bøde, der i almindelighed ellers vil gives for den pågældende overtrædelse.

2.1.3.5. *Overtrædelse begået i forbindelse med udøvelse af erhverv*

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5, 2. pkt., at det er en skærpende omstændighed, hvis en overtrædelse er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv.

I forarbejderne til § 110, stk. 5, 2. pkt., er flere steder indsat særlige bødeniveauer for visse overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, målrettet erhvervsdrivende. Eksempelvis foreslås for ulovlig opbevaring af skrotbiler et bødeniveau på minimum 20.000 kr. for erhvervsdrivendes opbevaring af op til fem skrotbiler, dog som minimum 5.000 kr. pr. bil, når den erhvervsdrivende har op til 2 skrotbiler opbevaret, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 35, og pkt. 2.1.1.2.7.2 ovenfor. Endvidere forudsættes eksempelvis et bødeniveau på minimum 5.000 kr. for erhvervsdrivendes henkastning af affald uden for genbrugsstationer m.m., samt et bødeniveau på minimum 8.000 kr. for erhvervsdrivendes henkastning af affald i naturen, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 36, og pkt. 2.1.1.2.7.4 ovenfor.

Jordforureningsloven har ikke en bestemmelse svarende til miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5, 2. pkt., men praksis viser, at der ved udmålingen af bøder i også disse sager

lægges vægt på, om en overtrædelse er begået i forbindelse med erhverv.

2.1.3.6. *Forsætlige forhold og grov uagtsomhed*

Er der med overtrædelsen tale om et forsætligt forhold eller grov uagtsomhed er der tale om skærpende omstændigheder.

Er der ved overtrædelsen forvoldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor, eller er der ved overtrædelsen opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser, vil der være tale om overtrædelse af henholdsvis § 110, stk. 2, i miljøbeskyttelsesloven og § 88, stk. 2, i jordforureningsloven eller i givet fald regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, i miljøbeskyttelsesloven eller § 88, stk. 3, i jordforureningsloven.

2.1.3.7. *Tilsigtet eller opnået økonomisk fordel*

Det fremgår af jordforureningslovens § 88, stk. 2 og 3, og miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, nr. 2, og stk. 3, at det er en skærpende omstændighed, hvis der ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Det er i bemærkningerne til lov nr. 173 af 12. marts 2008, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 29, forudsat, at en passende bøde i almindelighed vurderes at være en fjerdedel af den tilsigtede eller opnåede økonomiske fordel. Det fremgår videre, at bøden i almindelighed som minimum bør svare til ovennævnte almindelige bødeniveauer. Endelig fremgår, at det er hensigten med det vejledende bødeniveau at sikre, at sanktionen i denne type sager er mærkbar og har en afskrækkende effekt, uanset om der alene måtte dømmes efter § 110, stk. 1.

I disse tilfælde vil ved udmålingen af bøde tillige skulle indgå i vurderingen af bødens størrelse, om der kan ske konfiskation, jf. pkt. 2.1.3.8 nedenfor.

Det forudsættes, at det ved strafudmålingen altid – også, når der kan foretages konfiskation eller udmåles bøde under hensyntagen til en opnået økonomisk fordel – skal tillægges vægt, om overtrædelsen er sket med økonomisk vinding eller besparelse for øje, uanset om den økonomiske fordel er opnået eller alene tilsigtet, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 28 og 36.

2.1.3.8. *Manglende mulighed for konfiskation af opnået fortjeneste eller besparelse*

Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6, 1. pkt., og jordforureningslovens § 88, stk. 5, 1. pkt., at der ved en overtrædelse opnået en økonomisk fordel, konfiskeres denne efter reglerne i straffelovens 9. kapitel, selvom der ved overtrædelsen ikke er voldt skade på miljøet eller er fremkaldt fare derfor.

Af straffelovens § 75, stk. 1, følger, at udbyttet ved en strafbar handling eller et hertil svarende beløb helt eller delvist kan konfiskeres, ligesom der, hvis der savnes fornødent grundlag for at fastslå beløbets størrelse, kan konfiskeres et beløb, som skønnes at svare til det indvundne udbytte.

Det præciseres i bemærkningerne til miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A, side 2015, som bemærkningerne til jordforureningslovens § 88, stk. 5, henviser til, jf. Folketingstidende 1998-1999, tillæg A, side 4367, at udgangspunktet om, at der skal ske konfiskation, også skal være gældende ved formelle overtrædelser, det vil sige overtrædelser, der ikke indebærer en skade eller fare for skade på miljøet. Det er typisk tilfælde, hvor en listevirksomhed påbegyndes, forinden godkendelse hertil efter miljøbeskyttelseslovens § 33 er meddelt, enten fordi der ikke er ansøgt herom, eller fordi myndighederne ikke har færdigbehandlet sagen, men hvor godkendelse til den pågældende virksomhed ville være blevet meddelt, hvis der havde været indgivet ansøgning herom, eller myndighederne havde haft lejlighed til at afslutte sagen.

Det kan i visse tilfælde være vanskeligt at dokumentere størrelsen af en økonomisk fordel med den følge, at konfiskation ikke kan ske. Kan der ikke ske konfiskation, skal der tages særskilt hensyn hertil ved udmåling af bøder, herunder en eventuel tillægsbøde, jf. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6, 2. pkt., og jordforureningslovens § 88, stk. 5, 2. pkt. Der er hverken i forarbejderne til miljøbeskyttelsesloven eller til jordforureningsloven angivet vejledende bødeniveauer for disse tilfælde.

Af bemærkningerne fremgår endvidere, at der ved udmålingen af sanktionen i disse tilfælde tillige bl.a. skal tages hensyn til overtrædelsens grovhed og personens forhold m.v., jf. straffelovens kapitel 10, og at det endvidere ved strafudmålingen altid - også hvor der foretages konfiskation - skal tillægges vægt, om overtrædelsen er sket med økonomiske vinding eller besparelse for øje, uanset om den økonomiske fordel er opnået eller alene tilsigtet, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A, side 2016. Endvidere fremgår af disse bemærkninger, at det ved udmålingen af sanktionen på miljøbeskyttelsesområdet tillige skal tillægges vægt, om der ved overtrædelsen er sket skade på miljøet eller er fremkaldt fare herfor, og at det, jf. § 110, stk. 2, findes at være en skærpende omstændighed, at miljøet har lidt overlast eller været udsat for risici herfor, da reglerne netop tilsigter en beskyttelse af miljøet.

For nærmere om strafudmålingen når der foreligger skærpende omstændigheder, se de øvrige underpunkter til pkt. 2.1.3.

2.2. Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets overvejelser

Det er Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at de vejledende bødeniveauer, der

med lov nr. 173 af 12. marts 2008 blev indsat i lovbemærkningerne til de dagældende bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven, og som praksis for straf for overtrædelse af jordforureningslovgivningen i et vist omfang læner sig op af, ikke tager højde for de sidste knap tyve års prisudvikling, ligesom de ikke reflekterer det fortsat stigende behov for at sikre miljøets tilstand, herunder med henblik på at sikre menneskers sundhed.

Det er ligeledes Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at de gældende strafniveauer ikke tager højde for de store økonomiske gevinster, der kan være forbundet med ikke mindst manglende overholdelse af regler om håndtering af overskudsjord, der er eller kan være forurenede, og overholdelse af regler om bygge- og anlægsaffald, og på de kriminelle netværk, der bl.a. opererer i disse sager, og som der de senere år har været øget fokus på. Fællesnævner i disse sager er bl.a. manglende lovpligtige miljøgodkendelser og snyd med analyseresultater om jordens eller affaldets forureningsgrad eller med kortlægningen af problematiske stoffer i bygge- og anlægsaffald. Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets gennemgang af en række bødeforelæg og utrykte domme samt enkelte trykte domme vedrørende sager om ulovlig jordflytning og manglende efterlevelse af regler om bygge- og anlægsaffald bekræfter dette.

Forkert jord- og affaldshåndtering kan have store miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser som følge af skader på miljøet og naturen m.v., som er svære at genoprette, og som i værste tilfælde kan være uoprettelige. Ulovlig afbrænding af affald sker ofte for at spare udgifterne til miljømæssig korrekt håndtering. Afbrænding kan have en stor miljømæssig effekt, bl.a. pga. nedsivning af forurenende stoffer til jorden og grundvandet. Ved afbrænding af forurenende stoffer kan der dannes dioxin, hvilket er til fare for omgivelserne. Afbrænding af affald kan tillige være en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 33. Dette eksempelvis ved ulovlig afbrænding af kabelskrot, hvor virksomheden skal være miljøgodkendt i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 33 for at foretage en sådan behandling.

Europol har i sin 2025-rapport (Europol, European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment – The changing DNA of serious and organised crime, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2025) blandt andet identificeret de syv vigtigste og største trusler mod EU's sikkerhed. En af disse er ulovlig handel med affald, herunder jord, der ligeledes kan være affald. Det anføres, at der her er tale om en økonomisk motiveret og drevet form for kriminalitet, som er tæt forbundet med den lovlige affaldssektor og som beskæftiger eksperter fra denne sektor.

Det er på denne baggrund Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at de nuværende bødeniveauer generelt er for lave og ikke kan antages at være effektive, sikre proportionalitet og have den fornødne afskrækkende effekt. Gennemgangen af praksis for straf inden for området for jordflytning og bygge- og anlægsaffald

viser endvidere, at bøderne varierer relativt meget i selv forholdsvis ensartede sager.

Det er Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at straffastsættelsen for overtrædelse af såvel miljøbeskyttelses- som jordforureningslovgivningen derfor i langt højere grad, end tilfældet er efter gældende ret, fremover bør afspejle såvel de økonomiske gevinster som de miljø- og sundhedsmæssige risici, der er forbundet med manglende overholdelse af lovgivningen. Tilsvarende bør der fortsat være et særligt fokus på overtrædelser begået i forbindelse med erhverv. Således bør der kunne stilles særlige krav til agtpågivenhed hos personer, der udøver erhvervsvirksomhed, ligesom der især i disse sager kan være et særligt økonomisk incitament til at overtræde miljøbeskyttelsesloven.

Den 28. januar 2026 indgik den daværende regering (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Alternativet en politisk aftale om ”Handlingsplan for håndtering af jordflytning og bygge- og anlægsaffald”.

Af indsats nr. 12 i handlingsplanen i den politiske aftale fremgår, at miljøministeren skal fremsætte et lovforslag om ændring af jordforureningsloven og miljøbeskyttelsesloven med henblik på præcisering og skærpelse af sanktionerne for overtrædelse af reglerne om jordflytning og bygge- og anlægsaffald. Det er Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at denne del af den politiske aftale, som dette lovforslag bl.a. skal gennemføre, forudsætter en tilsvarende markant skærpelse af fokus på straffastsættelsen, herunder på bødefastsættelsen, hvor der er tale om økonomiske fordele ved overtrædelsen, eller hvor overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv.

Det er på denne baggrund Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at der er behov for en præcisering, tydeliggørelse og skærpelse af de vejledende retningslinjer for straffastsættelse, herunder af bødeniveauerne, ved overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven og regler udstedt i medfør af loven. Der er i særlig grad behov for, at der sættes ind over for professionelle, der tilsidesætter reglerne til skade for miljø og sundhed.

Af samme grund er der behov for, at der i lovbemærkningerne til jordforureningsloven indsættes tilsvarende vejledende retningslinjer for fastsættelse af straf, herunder vejledende bødeniveauer, ved overtrædelse af jordforureningsloven og regler fastsat i medfør heraf.

Det er Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at bødestrafniveauet for overtrædelse af reglerne i miljøbeskyttelsesloven, jordforureningsloven og regler fastsat i medfør af disse to love som udgangspunkt bør fordobles i forhold til det gældende straffniveau. Dette, med henblik på at sikre, at bødestraffene for overtrædelser

af miljøbeskyttelses- og jordforureningslovgivningen er effektive, proportionale og afskrækkende.

Det er dog Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at der bør ske en firdobling af det vejledende minimumsbødeniveau for overtrædelse af regler om anmeldelse af bygge- og anlægsaffald, jf. § 3, stk. 1, om ajourføring af affaldsanmeldelsen, jf. § 8, stk. 1 og 2, og om miljøscreening og eventuelt miljøkortlægning for problematiske stoffer forud for nedrivning, jf. § 4 i bekendtgørelse om håndtering af affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde. Dette, da anmeldelse, screening og kortlægning er en væsentlig forudsætning for at sikre sporbarhed, der er essentiel for håndhævelse, og dermed for at sikre korrekt affaldshåndtering og korrekt håndtering af jord, der er eller kan være forurenet.

En firdobling af bødeniveauet vil bevirke, at disse overtrædelser som udgangspunkt forudsættes straffet på niveau med det generelle minimumsbødeniveau for overtrædelse af regler om håndtering af affald.

Er der tale om overtrædelse af krav om forudgående anmeldelse af flytning af jord, der er eller kan være forurenet, jf. jordforureningslovens § 50, stk. 2, og jordflytningsbekendtgørelsens § 4, stk. 1, der på tilsvarende vis skal være med til at sikre sporbarhed, er det dog ministeriets vurdering, at det vejledende bødeniveau her som udgangspunkt skal være højere end, når der er tale om anmeldelse af bygge- og anlægsaffald, da der vægtmæssigt er tale om større mængder pr. eksempelvis vognlæs og dermed større risiko for forurening, end hvor der er tale om bygge- og anlægsaffald.

Med denne skærpelse af de almindelige minimumsbødeniveauer bør for begge lovgivninger tages udgangspunkt i de bødesatser, der fremgår af lovbemærkningerne til miljøbeskyttelsesloven og af praksis på jordforureningsområdet. På den måde kan der sikres et ensartet straffniveau på tværs af de to lovgivninger om henholdsvis flytning af jord og regler om bygge- og anlægsaffald.

Det er endvidere Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at bødestørrelserne i de tilfælde, hvor manglende overholdelse af enten jordforureningslovgivningen eller miljøbeskyttelseslovgivningen indebærer en enten tilsigtet eller opnået økonomisk fordel, i almindelighed bør være to gange den skønnede økonomiske fortjeneste eller besparelse.

Dette vil være en markant forhøjelse i forhold til såvel domspraksis som de gældende retningslinjer i miljøbeskyttelsesloven, der som udgangspunkt opererer med en bødestørrelse på kun en fjerdedel af den tilsigtede eller opnåede besparelse.

Det er endvidere Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at der ikke grundlag for konfiskation af en opnået økonomisk fordel, bør dette indebære en yderligere forhøjelse af bøden med et beløb, der svarer til den skønnede fortjeneste eller besparelse. Dette

svarer til den retningslinje for straffastsættelse i tilsvarende situationer, der fremgår af lovbemærkningerne til § 93 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025.

Hverken miljøbeskyttelsesloven eller jordforureningsloven har retningslinjer for hvor stor en forhøjelse af bøden eller hvor stor en tillægsbøde, der forudsættes i disse tilfælde, hvor det kan konstateres, at der med den manglende overholdelse af reglerne er tilsigtet eller opnået en økonomisk vinding, men hvor det er forbundet med betydelige vanskeligheder at fastsætte størrelsen af den økonomiske fordel, og det derfor ikke vurderes muligt at foretage konfiskation af den opnåede fortjeneste eller besparelse.

Det er endvidere Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at hvor der er tale om overtrædelser begået i forbindelse med erhverv, er der behov for at sikre et mere retfærdigt bødesystem, hvor bøderne kan mærkes og vil have en effektiv, proportional og afskrækkende effekt for både store og små virksomheder. Dette, da det samme bødeniveau uanset virksomhedsstørrelse alt andet lige vil ramme en mindre virksomhed langt hårdere, end det vil ramme en stor virksomhed. Et mere retfærdigt system kan opnås ved at foretage en differentiering af bøder, hvorefter bødeniveauet for større virksomheder hæves, samtidig med at bøderne for de små virksomheder fastsættes med udgangspunkt i det vejledende minimumsbødeniveau for overtrædelser, der begås i forbindelse med erhverv. Det er ministeriets vurdering, at en afgrænsning af virksomhedens størrelse målt på ansatte vil være en relevant parameter at differentiere bødestørrelsen ud fra.

En samlet skærpelse af denne karakter af bødeniveauerne vil efter ministeriets vurdering være af afgørende betydning for, at brud på lovgivningen ikke kan betale sig og dermed en mere sikker gennemførelse af dette princip. Her må det også forventes, at en markant skærpelse af straffen i praksis vil få en generalpræventiv effekt, som er nødvendig, henset til, at ikke alle overtrædelser opdages.

Det er endvidere Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at der generelt er behov for at skærpe også de vejledende retningslinjer for fastsættelse af straf, der ikke vedrører minimumsbødeniveauer. Tydelige og præcise retningslinjer vil således være af væsentlig betydning for at sikre en ensartet praksis og effektiv håndhævelse på tværs af kommuner og politi- og retskredse.

Her er bl.a. behov for at tydeliggøre og skærpe retningslinjerne for i hvilken grad tilstedeværelsen af skærpende omstændigheder bør indebære en forhøjelse af straffen, herunder hvilken betydning antal eller karakter af den eller de skærpende omstændigheder bør have for bødens størrelse. Det er således ministeriets vurdering, at jo grovere overtrædelser er, jo større bør forhøjelsen af den vejledende minimumsbøde også være. Tilsvarende er det ministeriets vurdering, at tilstedeværelsen af flere skærpende omstændigheder i almindelighed bør indebære en forhøjelse, der

på mærkbar vis tager højde for hver af disse skærpende omstændigheder.

Det er Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at principper og retningslinjer i pkt. 3.1 i Miljøstyrelsens vejledning nr. 10376 af 20. oktober 2005 om håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven, ligeledes bør finde anvendelse i forbindelse med håndhævelse af jordforureningsloven og regler udstedt i medfør heraf. Ved konstatering af lovovertrædelser bør tilsynsmyndigheden således også i disse tilfælde i almindelighed forsøge med indskærpelser eller efter omstændighederne med lovliggørelsespåbud, før der sker politianmeldelse. Langt de fleste sager i forbindelse med tilsyn og håndhævelse bør og kan klares ad administrativ vej, og tilsynsmyndigheden bør således altid overveje, om administrative midler er tilstrækkelige og egnede til at standse et ulovligt forhold. Politianmeldelse kommer ind i billedet, når administrative midler har vist sig ikke at være tilstrækkelige. Simpelt uagtensomt overtrædelser, der f.eks. har medført skade på miljøet eller fremkaldt fare herfor, bør dog efter omstændighederne strafforfølges. Ligeledes bør det som anført i vejledningen være muligt for kommunerne at politianmelde grove forhold straks, når det ulovlige forhold er konstateret, og uden forudgående lovliggørelsespåbud eller indskærpelse. Er der tale om uvæsentlige eller bagatelagtige overtrædelser, bør politianmeldelse normalt undlades, selv hvis indskærpelse m.v. ikke følges. Dette medmindre der er en særlig begrundelse herfor, f.eks. at der er tale om gentagelse.

Det er Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at hvor der ved straffens fastsættelse indgår såvel skærpende som formildende omstændigheder, bør det sikres, at den herefter udmålte straf vil være effektiv, proportional og have en afskrækkende effekt, der inden for rammerne af straffelovens bestemmelser i §§ 80-82 afspejler overtrædelsens karakter og alvor. Dette vil ikke mindst have betydning, hvor den pågældende ved overtrædelser har tilsigtet eller opnået en økonomisk fordel eller forårsaget skade på miljøet eller risiko herfor, eller hvor der er tale om overtrædelse begået i forbindelse med erhverv, gentagne og konsekvente overtrædelser, gentagelse, forsæt eller grov uagtsomhed.

Det er ligeledes Miljøministeriets og Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets vurdering, at det må kunne forventes, at den foreslåede skærpelse af bødeniveauer og andre retningslinjer for straffastsættelse, herunder for hvornår der foreligger skærpende eller særlig skærpende omstændigheder, vil få en afsmittende virkning på udmålingen af straf for overtrædelser omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, og regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, hvor hjemlen i stk. 3, 2. pkt. er udnyttet, og for overtrædelser omfattet af jordforureningslovens § 88, stk. 2, og regler udstedt i medfør af denne lovs § 88, stk. 3, hvor hjemlen i stk. 3, 2. pkt., er udnyttet.

Endelig er der behov for en sproglig præcisering af den vejledende retningslinje for straffastsættelse ved manglende

efterkommelse af indskærper og påbud, som fremgår af bemærkningerne til lovforslaget til lov nr. 173 af 12. marts 2008, og hvor det ved en fejl er angivet, at den manglende efterkommelse af indskærper eller påbud skal betragtes som en skærpende omstændighed, hvis den er sket forud for lovovertrædelsen, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 28 og 36. Her bør rettelig fremgå, at er et påbud eller en indskærpelse ikke efterkommet ved udløbet af en tidsfrist fastsat af tilsynsmyndigheden, betragtes dette som en skærpende omstændighed.

Det er Miljøministeriets vurdering, at der bør indsættes vejledende retningslinjer for straffastsættelse i lovbemærkningerne til jordforureningsloven.

Det er Miljøministeriets vurdering, at der ikke er behov for at skærpe de vejledende retningslinjer for bødeniveauer ved overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 15 b eller regler udstedt i medfør af § 15 b, stk. 8, vedrørende miljøzoner, der blev indsat i forarbejderne til lov nr. 808 af 9. juni 2020 og lov nr. 373 af 28. marts 2022, eller af § 15 g eller regler udstedt i medfør af § 15 g, stk. 3, vedrørende nulemissionszoner, der blev indsat i forarbejderne til lov nr. 1468 af 10. december 2024. Folketinget således for relativt nylig taget stilling til såvel bødeniveauer som andre vejledende retningslinjer for straffastsættelse ved overtrædelse af disse bestemmelser.

2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at foretage en sproglig ændring af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5, 1. pkt., jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil. Ændringen har til formål at give mulighed for i bemærkningerne at ændre, præcisere og supplere de vejledende retningslinjer, herunder om bødeniveauer, for fastsættelse af straf efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 1-19, § 110, stk. 2, og regler og forskrifter udstedt i medfør af § 110, stk. 3, bortset fra regler og forskrifter udstedt i medfør af § 15 b, stk. 8, eller § 15 g, stk. 3, som følger af forarbejderne til § 110, stk. 5, der blev indsat i miljøbeskyttelsesloven ved lov nr. 173 af 12. marts 2008, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 28-37.

Med lovforslaget foreslås endvidere, at der i jordforureningsloven indsættes et nyt § 88, stk. 5, hvorefter der ved udmålingen af bødestraf dels skal lægges vægt på jordforureningslovens formål, jf. lovens § 1, dels at det skal anses som en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, jf. lovforslagets § 2, nr. 2, og bemærkningerne hertil. Formålet med indsættelsen af de foreslåede bestemmelser i jordforureningsloven er dels at fastslå, at der ved bødeudmålingen vil skulle lægges vægt på de hensyn, som jordforureningsloven skal varetage, dels at fastslå, at det er en skærpende omstændighed, hvis en overtrædelse af jordforureningslovgivningen er sket som led i udøvelse af erhverv. Ændringen har endvidere til formål at give mulighed for i lovbemærkningerne

at indsætte vejledende retningslinjer for bødeniveauer og andre retningslinjer for straffastsættelse for overtrædelse af jordforureningsloven og regler udstedt i medfør heraf.

For nærmere om de vejledende retningslinjer for straffastsættelse, herunder for minimumsbødeniveauer, som forudsættes med lovforslaget, se pkt. 2.3.1 og 2.3.2 (vejledende retningslinjer for minimumsbødeniveauer), pkt. 2.3.3 (retningslinjer for straffastsættelse ved skærpende og særligt skærpende omstændigheder), pkt. 2.3.4 (overtrædelser omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, og jordforureningslovens § 88, stk. 2, m.v.) og pkt. 2.3.5 (samtidig tilstedeværelse af formildende omstændigheder).

Med lovforslaget forudsættes det, at de principper og retningslinjer, der fremgår af pkt. 3.1 i Miljøstyrelsens vejledning om håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven, ligeledes vil skulle finde anvendelse i forbindelse med håndhævelse af jordforureningsloven og regler udstedt i medfør heraf. Ved konstatering af lovovertrædelser inden for miljøbeskyttelseslovgivningen eller jordforureningslovgivningen vil tilsynsmyndigheden således i almindelighed skulle forsøge med indskærper eller efter omstændighederne med lovliggørelsespåbud, før der sker politianmeldelse. Politianmeldelse forudsættes således normalt først at komme ind i billedet, når administrative midler har vist sig ikke at være tilstrækkelige. Simpelt uagtensomme overtrædelser, der f.eks. har medført skade på miljøet eller fremkaldt fare herfor, forudsættes dog efter omstændighederne strafforfulgt. Det forudsættes endvidere, at grove forhold i almindelighed politianmeldes straks, når det ulovlige forhold er konstateret. Er der tale om uvæsentlige eller bagatelagtige overtrædelser, forudsættes det, at politianmeldelse normalt undlades, selv hvis indskærpelse m.v. ikke følges. Dette medmindre der er en særlig begrundelse herfor, f.eks. at der er tale om gentagelse.

Den skærpelse af bødeniveauer og andre retningslinjer for straffastsættelsen, der forudsættes med lovforslaget, vedrører ikke de vejledende retningslinjer for straffastsættelse ved overtrædelse af § 15 b og regler udstedt i medfør af § 15 b, stk. 8, vedrørende miljøzoner og af § 15 g og regler udstedt i medfør af § 15 g, stk. 3 vedrørende nulemissionszoner, der blev indsat i forarbejderne til miljøbeskyttelsesloven ved henholdsvis lov nr. 808 af 9. juni 2020, lov nr. 373 af 28. marts 2022 og lov nr. 1468 af 10. december 2024.

Det bemærkes, at de vejledende minimumsbødeniveauer og øvrige retningslinjer for straffastsættelsen, herunder om forhøjelse af bødeniveauet ved skærpende omstændigheder, som forudsættes med lovforslaget, skal anvendes med forbehold for eventuelle EU-retlige forpligtelser, herunder krav om et højere straffniveau ved overtrædelse af dele af miljøbeskyttelseslovgivningen eller jordforureningslovgivningen.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på Anklagemyndighedens og/eller domstolens konkrete vurdering i de enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i de pågældende sager, og de angivne straffniveauer vil kunne fraviges i op- og

nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Er der tale om overtrædelse af bestemmelser, der gennemfører EU-retsakter eller fremgår af forordninger, skal der ligeledes sikres overholdelse af det EU-retlige proportionalitetsprincip, hvorefter medlemsstaterne skal sikre, at den konkrete udmåling af bøde eller anden straf sker på baggrund af en individuel vurdering, der sikrer, at der fastsættes en sanktion, der er effektiv, står i rimeligt forhold til overtrædelsen (proportional) og har afskrækkende virkning henset til den pågældende overtrædelses art, varighed, grovhed, eventuelt gentagne karakter og mulige eller opnåede økonomiske gevinst.

2.3.1. Skærpelse af de vejledende minimumsbødeniveauer ved straf for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningen

De bødeniveauer, der er angivet nedenfor, jf. pkt. 2.3.1.1 og pkt. 2.3.1.2 med underpunkter, skal betragtes som vejledende minimumsbødeniveauer for overtrædelser omfattet af miljøbeskyttelsesloven § 110, stk. 1, nr. 1-19, og regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, bortset fra overtrædelse af regler og forskrifter udstedt i medfør af § 15 b, stk. 8, eller § 15 g, stk. 3, vedrørende henholdsvis miljøzoner og nulemissionszoner.

At der er tale om vejledende minimumsniveauer for bødefastsættelsen betyder, at der er tale om det niveau, som bøden med dette lovforslag i almindelighed forudsættes at ville skulle være på for den rene førstegangsovertrædelse af en bestemmelse, når der ikke er sket nævneværdig skade på miljøet. Det er ligeledes det niveau, som bøden forudsættes at være på, når der ikke i øvrigt foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, og hvor der herunder ikke er opnået eller tilsigtet en økonomisk fortjeneste eller besparelse. Der er med de forudsatte minimumsbødeniveauer ikke taget højde for, om der samtidig sker overtrædelse af også andre bestemmelser i lovgivningen.

Er der ved overtrædelsen tilsigtet eller opnået en økonomisk fordel, foreligger der andre skærpende omstændigheder eller sker der samtidig overtrædelse af flere bestemmelser forudsættes det således, at det minimumsbødeniveau, der er angivet for den pågældende overtrædelse, i almindelighed vil forhøjes. For nærmere herom, se pkt. 2.3.3 nedenfor.

Er en økonomisk fordel opnået ved overtrædelsen, men kan denne ikke konfiskeres efter bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6, 1. pkt., forudsættes det med lovforslaget, at dette i sig selv ligeledes vil medføre en forhøjelse af bøden, jf. § 110, stk. 6, 2. pkt., med et beløb svarende til den skønnede opnåede fortjeneste eller besparelse. For nærmere herom, se pkt. 2.3.3.5 nedenfor.

Endvidere forudsættes med lovforslaget, at der ved bødens størrelse tillige vil blive lagt vægt på virksomhedens størrel-

se, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, jf. pkt. 2.3.3.9 nedenfor.

Det forudsættes med lovforslaget således, at overtrædelsens eller overtrædelsernes antal og grovhed samt antal og karakter af den eller de skærpende omstændigheder, der foreligger, i det konkrete tilfælde vil få betydning for udmålingen af bødens størrelse. Jo grovere karakteren af overtrædelsen er, og jo flere skærpende eller særligt skærpende omstændigheder, der foreligger, jo større forudsættes forhøjelsen af bøden i forhold til det vejledende minimumsbødeniveau således også at være.

Om betydningen for strafudmålingen efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, og regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, 2, pkt., af den skærpelse af de vejledende retningslinjer for straffastsættelse, herunder af minimumsbødeniveauerne, som med dette lovforslag forudsættes for overtrædelse af regler omfattet af § 110, stk. 1, og regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, se pkt. 2.3.4 nedenfor.

Foreligger der formildende omstændigheder, vil dette kunne indebære en nedsættelse af den bøde, der under hensyntagen til overtrædelsens karakter, herunder eventuel tilstedeværelse af skærpende omstændigheder, ellers ville være udmålt. For nærmere herom, se pkt. 2.3.5 nedenfor.

2.3.1.1. Det almindelige bødeniveau ved overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven og regler udstedt i medfør heraf

Det forudsættes, at bødeniveauet for overtrædelse af bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf, som er omfattet af straffebestemmelserne i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 1-19, eller i regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, bortset fra regler udstedt i medfør af § 15 b, stk. 8, eller § 15 g, stk. 3, som udgangspunkt i almindelighed vil være på minimum 10.000 kr. i førstegangstilfælde. Er der tale om overtrædelser begået i forbindelse med erhverv, eller foreligger der andre skærpende omstændigheder, forudsættes det, at bøden i almindelighed er på minimum 20.000 kr. i førstegangstilfælde.

Disse bødeniveauer vil medføre en fordobling af de gældende vejledende minimumsbødeniveauer.

Bødeniveauerne vil ikke omfatte overtrædelser, der er omfattet af de særlige bødeniveauer, som er anført nedenfor for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 19 eller § 27, jf. pkt. 2.3.1.2.1, for manglende godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33, jf. pkt. 2.3.1.2.2, for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 71, jf. pkt. 2.3.1.2.3, for manglende overholdelse af regler om anmeldelse, miljøscreening og miljøkortlægning af bygge- og anlægsaffald, jf. pkt. 2.3.1.2.4, for manglende overholdelse af vilkår, jf. pkt. 2.3.1.2.5, og for overtrædelse af regler om håndtering af affald, jf. pkt. 2.3.1.2.6 med underpunkter.

Omfattet af de almindelige bødeniveauer på henholdsvis 10.000 kr. og 20.000 kr. vil bl.a. være overtrædelse af miljø-

beskyttelseslovgivningens regler om pant- og rabatordninger og udvidet producentansvar, der ikke udgør håndtering af affald, rottebekæmpelse og regler om at den, der er ansvarlig for en virksomhed, der kan give anledning til forurening, efter anmodning fra kommunalbestyrelsen eller ministeren skal give alle oplysninger, som har betydning for vurderingen af en forurening og for eventuelle afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger.

Omfattet af de almindelige bødeniveauer vil endvidere bl.a. være manglende overholdelse af regler om selektiv nedrivning og standardiseret nedrivningsplan, der ikke direkte udgør håndtering af affald, jf. § 10, stk. 1, § 11 og § 15, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse om håndtering af affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde, samt manglende overholdelse af de øvrige aktørers pligter, herunder transportørens pligt til at fremvise løbenummer og de oplysninger, der angiver hvortil affaldet er anvist, jf. § 17 i bekendtgørelsen. De almindelige bødeniveauer vil også gælde for overtrædelse af pligten til at lade sig registrere korrekt i Affaldsregistret i overensstemmelse med regler fastsat i affaldsregisterbekendtgørelsen.

2.3.1.2. Særlige bødeniveauer ved udvalgte overtrædelser af miljøbeskyttelseslovgivningen

I det følgende angives de særlige minimumsbødeniveauer, der med lovforslaget forudsættes for visse overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven og regler udstedt i medfør heraf.

2.3.1.2.1. Overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 19 eller § 27

Det forudsættes, at bødeniveauerne for overtrædelse af henholdsvis miljøbeskyttelseslovens § 19 om forbud mod nedgravning, udledning, oplægning på jord eller afledning til undergrund af stoffer, produkter og materialer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, og § 27 om forbud mod at tilføre stoffer, der kan forurene vandet, til vandløb, søer eller havet, i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 40.000 kr. for såvel private som erhvervsdrivende.

Ved de mindst alvorlige overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 19 forudsættes det dog, at bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde kun vil være på minimum 10.000 kr.

Disse bødeniveauer vil medføre en fordobling af de gældende vejledende minimumsbødeniveauer.

2.3.1.2.2. Manglende godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 – godkendelsespligtig virksomhed

Det forudsættes med lovforslaget, at bødeniveauet for overtrædelse af § 33 om godkendelsespligtig virksomhed (liste-

virksomhed) i almindelighed som minimum vil skulle være på 100.000 kr. i førstegangstilfælde.

Dette bødeniveau forudsættes også, når der med overtrædelsen af § 33 er tale om en autoophugningsvirksomhed, der har mere end 5 skrotbiler stående påbegyndt til ophugning eller årligt modtager mere end 10 biler til ophugning. En bil betragtes som »påbegyndt til ophugning«, hvis bilen ikke længere er komplet, og hvis det ikke senest 2 måneder efter en inspektion på stedet kan dokumenteres, at en bil, der ved inspektionen ikke var indregistreret, nu igen er blevet indregistreret.

Dette bødeniveau vil medføre en fordobling af det gældende vejledende minimumsbødeniveau.

2.3.1.2.3. Overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 71

Med lovforslaget forudsættes det, at bødeniveauet for den, der er ansvarlig for en virksomheds overtrædelse af underretningspligten i tilfælde af driftsuheld m.v., der medfører væsentlig forurening eller fare herfor, jf. miljøbeskyttelseslovens § 71, stk. 1, i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 40.000 kr.

Dette bødeniveau vil medføre en fordobling af det gældende vejledende minimumsbødeniveau.

De situationer, der er omfattet af underretningspligten efter miljøbeskyttelseslovens § 71, vil ofte have baggrund i en lovovertrædelse, der i hvert fald objektivt set er strafbar. Retssikkerhedslovens § 10 om forbud mod selvinkriminering vil normalt ikke finde anvendelse i forbindelse med underretningspligten, da denne lovs § 10 kun finder anvendelse, når myndigheden har en konkret mistanke om strafbart forhold, og det har myndigheden normalt ikke, når underretningspligten indtræder.

2.3.1.2.4. Manglende overholdelse af regler om anmeldelse, miljøscreening og miljøkortlægning af bygge- og anlægsaffald

Med forslaget forudsættes, at overtrædelse af krav om anmeldelse, jf. §§ 3 og 8 i bekendtgørelse om håndtering af affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde, og overtrædelse af bekendtgørelsens § 4 om miljøscreening og eventuel miljøkortlægning i almindelighed i førstegangstilfælde vil føre til en bøde på minimum 20.000 kr. Er der tale om overtrædelse i forbindelse med erhverv, forudsættes det, at bøden i almindelighed vil være på minimum 40.000 kr. i førstegangstilfælde.

Disse bødeniveauer vil medføre en firdobling af minimumsbødeniveauet i forhold til det gældende vejledende bødeniveau.

2.3.1.2.5. Manglende efterlevelse af vilkår

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet for overtrædelse af vilkår i en godkendelse efter § 33 i miljøbeskyttelsesloven eller i andre godkendelser, tilladelser eller dispensationer efter miljøbeskyttelsesloven, herunder i påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 1, i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 20.000 kr. for både private og i forbindelse med erhverv.

Afhængig af vilkårets karakter og formål vil bøden kunne reguleres i opadgående eller nedadgående retning. Det forudsættes, at overtrædelse af vilkår, der i deres indhold og karakter kan sammenlignes med det, der reguleres i lovens øvrige bestemmelser, f.eks. §§ 19, 27 eller 71, også sanktioneres på linje med overtrædelse af disse, hvilket derfor i forhold til de nævnte eksempler i almindelighed vil medføre en bøde på minimum 40.000 kr., jf. pkt. 2.3.1.2.1 og pkt. 2.3.1.2.3 ovenfor.

Som ved andre overtrædelser, forudsættes det også, at det i forbindelse med overtrædelse af vilkår anses som skærpende omstændigheder, hvis der ved overtrædelse af vilkåret eksempelvis er sket skade på miljøet, hvis overtrædelser har indebåret en risiko herfor, hvis overtrædelser er sket med økonomisk vinding for øje, eller hvis overtrædelser er sket med forsæt eller ved grov uagtsomhed. Eksempelvis forudsættes det, at manglende indberetning af egenkontrolresultater også vil anses som en skærpende omstændighed, da tilsynsmyndigheden ikke får et korrekt grundlag at reagere på. For nærmere om betydningen af skærpende og formildende omstændigheder for strafudmålingen, se pkt. 2.3.3, pkt. 2.3.4 og pkt. 2.3.5 nedenfor.

2.3.1.2.6. Overtrædelse af regler om håndtering af affald

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet for overtrædelse af regler om håndtering af affald i miljøbeskyttelseslovens § 43 eller bestemmelser om håndtering af affald fastsat ved bekendtgørelse, i almindelighed vil være på minimum 40.000 kr. i førstegangstilfælde for såvel private som erhvervsdrivende.

Dette vejledende minimumsbødeniveau på 40.000 kr. vil ikke omfatte overtrædelser, der er omfattet af de særlige bødeniveauer, som er anført nedenfor for ulovlig afbrænding af affald, herunder biler, jf. pkt. 2.3.1.2.6.1, ulovlig opbevaring af henstillede biler (skrotbiler), jf. pkt. 2.3.1.2.6.2, ulovlig import og eksport af affald, jf. pkt. 2.3.1.2.6.3, og henkastning eller anbringelse af affald på fremmed ejendom, jf. pkt. 2.3.1.2.6.4.

Omfattet af det vejledende minimumsbødeniveau på 40.000 kr. vil bl.a. være private og erhvervsdrivendes overtrædelse af § 56 i affaldsbekendtgørelsen om forbud mod fortynding eller blanding af affald med det formål at opfylde betingelserne for aflevering af affald til deponering i henhold til bekendtgørelse om deponeringsanlæg.

Omfattet af minimumsbødeniveauet på 40.000 kr. vil endvidere bl.a. være virksomheders overtrædelse af krav i affaldsbekendtgørelsens kapitel 10 om affaldsproducerende virksomheders affaldshåndtering og kapitel 11 med særlige regler om farligt affald fra virksomheder, eksempelvis overtrædelse af affaldsbekendtgørelsens §§ 63 og 66 om affaldsproducerende virksomheders pligt til at sortere affald, og herunder til at udsortere farligt affald, PCB-holdigt affald, asbestholdigt affald og termoruder fra deres bygge- og anlægsaffald og deres pligt til på stedet at kildesortere bygge- og anlægsaffald, der overstiger 1 ton.

Ligeledes omfattet af det vejledende minimumsbødeniveau på 40.000 kr. vil være erhvervsdrivendes overtrædelse af forpligtelsen efter § 12, stk. 1, i affaldsaktørbekendtgørelsen til at benytte sig af kommunale ordninger som foreskrevet i bl.a. regulativet for erhvervsaffald, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 1, og til at følge kommunalbestyrelsens konkrete anvisninger, jf. § 8, stk. 7. Dette medmindre den pågældende overtrædelse er omfattet af et af de særlige bødeniveauer angivet under pkt. 2.3.1.2.6.1-pkt. 2.3.1.2.6.4 nedenfor.

Det forudsættes endvidere, at det vejledende minimumsbødeniveau på 40.000 kr. bl.a. vil finde anvendelse ved overtrædelse af affaldsaktørbekendtgørelsens § 27 om pligten for affaldsproducerende virksomheder til, jf. affaldsbekendtgørelsen, at sikre behandling af det af deres sorterede erhvervsaffald, som er egnet til materialenyttiggørelse, ved enten selv løbende at forberede affaldet til genbrug, genanvende affaldet eller anvende det til anden endelig materialenyttiggørelse, eller ved at overdrage affaldet til én af de aktører, der er nævnt i bestemmelsen.

Omfattet af det vejledende minimumsbødeniveau på 40.000 kr. vil endvidere bl.a. være private husholdningers overtrædelse af forpligtelsen efter § 11, stk. 1, i affaldsaktørbekendtgørelsen til at benytte sig af kommunale ordninger som foreskrevet i regulativet for husholdningsaffald, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 1, og til at følge kommunalbestyrelsens konkrete anvisninger, jf. § 8, stk. 7. Dette medmindre den pågældende overtrædelse er omfattet af et af de særlige bødeniveauer angivet under pkt. 2.3.1.2.6.1-pkt. 2.3.1.2.6.4 nedenfor.

Privates overtrædelse af regler om korrekt sortering af husholdningsaffald, jf. § 11 i affaldsaktørbekendtgørelsen og regulativet for husholdningsaffald, men hvor det ukorrekt sorterede affald fortsat afleveres til en kommunal indsamlingsordning, forudsættes med lovforslaget dog som hidtil at skulle håndteres via administrative midler, herunder indskærpelse, og ikke ved strafforfølgelse.

Efter omstændighederne vil ulovlig håndtering af affald endvidere kunne udgøre en overtrædelse af § 19 eller § 33 i miljøbeskyttelsesloven. I disse tilfælde forudsættes bødeniveauet som minimum at ville skulle svare til det højeste af de minimumsbødeniveauer, der gælder for de implicerede bestemmelser. For nærmere om straffastsættelsen, når flere bestemmelser overtrædes, se pkt. 2.3.3 nedenfor.

2.3.1.2.6.1. Ulovlig afbrænding af affald, herunder biler

Ulovlig afbrænding af affald sker ofte for at spare udgifterne til miljømæssig korrekt bortskaffelse. Afbrænding kan have en stor miljømæssig effekt, bl.a. på grund af nedsivning af forurenende stoffer til jorden og grundvandet. Ved afbrænding af forurenende stoffer kan der dannes dioxin, hvilket er til fare for omgivelserne.

De følgende minimumsbødeniveauer tager udgangspunkt i hvilken affaldstype, der er tale om.

Kategori 1-affald er haveaffald, pap, papir, rent træ og lign. Det forudsættes med lovforslaget, at bødeniveauet for privates og erhvervsdrivendes afbrænding af mindre end 500 kg af dette affald i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 4.000 kr. For afbrænding af 500-1.000 kg forudsættes det, at bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 10.000 kr. Bødeniveauet for afbrænding af 1-2 tons forudsættes i almindelighed i førstegangstilfælde at ville være på minimum 16.000 kr.

Kategori 2-affald er husholdningsaffald, plastic, dæk, flamingo, bygningsaffald, glasfiber, tøj, jern, metal og lign., i det omfang affaldet er klassificeret som ikkefarligt affald. Det forudsættes, at bødeniveauet for privatpersoners afbrænding af mindre end 100 kg af dette affald i almindelighed vil være på minimum 10.000 kr. i førstegangstilfælde, mens bødeniveauet for afbrænding af denne type affald i erhvervsforhold i almindelighed forudsættes at være på minimum 16.000 kr. i førstegangstilfælde. Bødeniveauet for privates afbrænding af 100-500 kg forudsættes i almindelighed i førstegangstilfælde at ville være på minimum 20.000 kr., mens bødeniveauet for erhvervsdrivende i almindelighed i førstegangstilfælde forudsættes at være på minimum 40.000 kr. Bødeniveauet for privates afbrænding af 500-1.000 kg forudsættes i almindelighed i førstegangstilfælde at ville være på minimum 30.000 kr., mens bødeniveauet for erhvervsdrivende i almindelighed forudsættes at være på minimum 80.000 kr. i førstegangstilfælde.

Kategori 3-affald er maling, batterier, olieaffald, bremsevæsker og andet farligt affald. Det forudsættes, at bødeniveauet for afbrænding af mindre end 10 kg af denne type affald i almindelighed vil være på minimum 20.000 kr. i førstegangstilfælde for både private og erhvervsdrivende. Ved afbrænding af mere end 10 kg af denne type affald vil der som udgangspunkt ikke være tale om en mindre væsentlig skade på miljøet, og det forudsættes derfor med lovforslaget, at der her vil skulle fastsættes højere straf efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2.

Privates og erhvervsdrivendes afbrænding af PCB-holdigt affald og lignende ekstremt forurenende kategori 3-affald anses som særligt skærpende omstændigheder, og det forudsættes derfor, at bødeniveauet herfor i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 40.000 kr. Ved afbrænding af store mængder af denne type affald vil der

som udgangspunkt ikke være tale om en mindre væsentlig skade på miljøet, og det forudsættes derfor, at der her vil skulle fastsættes højere straf efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2.

Er forskelligt affald omfattet af de 3 kategorier blandet sammen, betragtes det som kategori 3-affald. Findes der PCB og lignende ekstremt forurenende affald i det afbrændte affald, behandles alt affaldet som ekstremt forurenende affald. Affald, som ikke umiddelbart falder ind under kategori 1-3, behandles som ekstremt forurenende affald.

Har afbrændingen af affald medført fare for brand i omgivelserne, betragtes dette som en skærpende omstændighed.

Bødeniveauerne omfattet af dette punkt vil medføre en fordobling af de gældende vejledende minimumsbødeniveauer.

2.3.1.2.6.2. Ulovlig opbevaring af henstillede biler (skrotbiler)

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet for privates ulovlige opbevaring af henstillede biler (skrotbiler) i almindelighed vil være på minimum på 6.000 kr. pr. bil i førstegangstilfælde.

For erhvervsdrivendes ulovlige opbevaring af op til og med fem skrotbiler forudsættes, at bødeniveauet i almindelighed at være på minimum 40.000 kr. i førstegangstilfælde. Har den erhvervsdrivende kun op til to skrotbiler opbevaret, forudsættes det, minimumsbødeniveauet vil være på minimum 10.000 kr. pr. bil. Har den pågældende mere end 5 skrotbiler opbevaret, vil der typisk være tale om drift af autoophugningsvirksomhed, som er godkendelsespligtigt efter miljøbeskyttelseslovens § 33, og overtrædelsen straffes med udgangspunkt i det minimumsbødeniveau, der med dette lovforslag forudsættes for overtrædelse af § 33, jf. pkt. 2.3.1.2.2 ovenfor.

Opbevaring af skrotbiler vil efter omstændighederne ligeledes kunne betragtes som ulovligt oplag efter miljøbeskyttelseslovens § 19, og udmålingen af sanktioner vil derfor i disse tilfælde tillige tage udgangspunkt i det minimumsbødeniveau, der er angivet under pkt. 2.3.1.2.1 ovenfor.

Bødeniveauerne omfattet af dette punkt vil medføre en fordobling af de gældende vejledende minimumsbødeniveauer.

2.3.1.2.6.3. Ulovlig import og eksport af affald

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 20.000 kr. ved overtrædelser, hvor transporten af ikke-anmeldepligtigt affald ikke ledsages af de oplysninger, der er krævet i artikel 18 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1157 af 11. april 2024 om overførsel af affald og om ændring af forordning (EU) nr. 1257/2013 og

(EU) 2020/1056 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1013/2006, for så vidt angår ikke-anmeldepligtigt affald.

For det anmeldepligtige affald, hvor der ikke foreligger en tilladelse, forudsættes det, at bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 40.000 kr. plus et tillæg på 6.000 kr. pr. påbegyndt ton.

Foreligger der en tilladelse, men er kopi af denne eller transportdokumentet ikke medbragt ved transporten, forudsættes det, at bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 20.000 kr.

Disse bødeniveauer indebærer i forhold til gældende retningslinjer en fordobling af de vejledende minimumsbødeniveauer.

2.3.1.2.6.4. Henkastning eller anbringelse af affald på fremmed ejendom

Henkastning eller anbringelse af affald på fremmed ejendom er strafsanktioneret efter såvel miljøbeskyttelsesloven og regler udstedt i medfør heraf som efter naturbeskyttelsesloven. For nærmere herom, se pkt. 2.1.1.2.7.4 ovenfor.

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet for privates henkastning af affald uden for genbrugsstationer, i byer og på parkeringspladser m.v., i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 6.000 kr. Bødeniveauet for privates henkastning af affald i naturen forudsættes i almindelighed i førstegangstilfælde at være på minimum 10.000 kr. Er der tale om privates henkastning af små mængder skovtursaffald eller lignende, forudsættes bødeniveauet dog i almindelighed at være på minimum 2.000 kr.

For erhvervsdrivende forudsættes det, at bødeniveauet for henkastning af affald i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 10.000 kr., f.eks. ved henkastning af byggeaffald uden for en genbrugsstation, og som minimum på 16.000 kr., hvis henkastningen af affald er foretaget i naturen.

Den forudsatte forhøjelse af bødeniveauerne for henkastning af affald svarer til den fordobling af bødestraf ved naturkriminalitet, der er forudsat med lov nr. 263 af 11. februar 2026 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og forskellige andre love om gennemførelse af dele af aftalen om strafreform og kriminalforsorgens økonomi 2026-2030 m.v.

Har den ulovlige affaldshåndtering medført en forurening eller risiko for forurening, kan overtrædelsen ligeledes straffes efter reglerne i miljøbeskyttelseslovens § 110, jf. §§ 19, 27 eller 43. Eksempelvis vil byggeaffald ofte være forurenet med problematiske stoffer. I disse tilfælde forudsættes det, at de højere minimumsbødeniveauer for overtrædelse af §§ 19, 27 og 43, jf. pkt. 2.3.1.2.1 og pkt. 2.3.1.2.6 ovenfor, vil finde anvendelse.

2.3.2. Vejledende minimumsbødeniveauer ved straf for overtrædelse af jordforureningslovgivningen

De bødeniveauer, der er angivet nedenfor, jf. pkt. 2.3.2.1 og pkt. 2.3.2.2 med underpunkter, skal betragtes som vejledende minimumsbødeniveauer for overtrædelser omfattet af jordforureningslovens § 88, stk. 1, og regler udstedt i medfør af § 88, stk. 3.

At der er tale om vejledende minimumsniveauer for bødefastsættelsen betyder, at der er tale om det niveau, som bøden med dette lovforslag i almindelighed forudsættes at ville skulle være på for den rene førstegangsovertrædelse af en bestemmelse, når der ikke er sket nævneværdig skade på miljøet. Det er ligeledes det niveau, som bøden forudsættes at være på, når der ikke i øvrigt foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, herunder hvor der ikke ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fortjeneste eller besparelse. Der er med de forudsatte minimumsbødeniveauer ikke taget højde for, om der samtidig sker overtrædelse af også andre bestemmelser i lovgivningen.

Er der ved overtrædelsen tilsigtet eller opnået en økonomisk fordel, foreligger der skærpende omstændigheder, eller sker der samtidig overtrædelse af andre bestemmelser forudsættes det således, at det minimumsbødeniveau, der er angivet for den pågældende overtrædelse, i almindelighed vil forhøjes. For nærmere herom, se pkt. 2.3.3 nedenfor.

Er en økonomisk fordel opnået ved overtrædelsen, men kan denne ikke konfiskeres efter bestemmelsen i jordforureningslovens § 88, stk. 5, 1. pkt., der med dette lovforslag bliver § 88, stk. 6, 1. pkt., forudsættes det med lovforslaget, at dette i sig selv ligeledes vil medføre en forhøjelse af bøden, jf. lovens § 88, stk. 5, 2. pkt., der med dette lovforslag bliver stk. 6, 2. pkt., med et beløb svarende til den skønnede opnåede fortjeneste eller besparelse. For nærmere herom, se pkt. 2.3.3.5 nedenfor.

Endvidere forudsættes med lovforslaget, at der ved bødens størrelse tillige vil blive lagt vægt på virksomhedens størrelse, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, jf. pkt. 2.3.3.9 nedenfor.

Det forudsættes med lovforslaget således, at overtrædelsens eller overtrædelsernes antal og grovhed samt antal og karakter af den eller de skærpende omstændigheder, der foreligger, i det konkrete tilfælde vil få betydning for udmålingen af bødens størrelse. Jo grovere karakteren af overtrædelsen er og jo flere skærpende omstændigheder, der foreligger, jo større forudsættes forhøjelsen af bøden i forhold til det vejledende minimumsbødeniveau således også at blive.

Om betydningen for strafudmålingen efter jordforureningslovens § 88, stk. 2, og regler udstedt i medfør af § 88, stk. 3, 2. pkt., af den skærpelse af de vejledende retningslinjer for straffastsættelse, herunder af minimumsbødeniveauerne, som med dette lovforslag forudsættes for overtrædelse af regler omfattet af § 88, stk. 1, og regler udstedt i medfør af § 88, stk. 3, se pkt. 2.3.4 nedenfor.

Foreligger der formildende omstændigheder vil dette kunne indebære en nedsættelse af den bøde, der under hensyntagen til overtrædelsens karakter, herunder eventuel tilstedeværelse af skærpende omstændigheder, ellers ville være udmålt. For nærmere herom, se pkt. 2.3.5 nedenfor.

2.3.2.1. Det almindelige bødeniveau ved overtrædelse af jordforureningsloven og regler udstedt i medfør heraf

Det forudsættes, at bødeniveauet for overtrædelse af bestemmelser i jordforureningsloven eller regler udstedt i medfør heraf, som er omfattet af straffebestemmelserne i jordforureningslovens § 88, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 88, stk. 3, som udgangspunkt i almindelighed vil være på minimum 50.000 kr. for erhvervsdrivende og 25.000 kr. for private i førstegangstilfælde.

Disse bødeniveauer omfatter ikke overtrædelser, som er omfattet af de særlige bødeniveauer vedrørende manglende efterkommelse af påbud, jf. pkt. 2.3.2.2.1, manglende ansøgning og tilladelse til bygge- og anlægsarbejde samt overtrædelse af vilkår m.v., jf. pkt. 2.3.2.2.2, privates afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med anmeldelse af jordflytning eller anmodning om at være omfattet af værdisabsorberingen, jf. pkt. 2.3.2.2.3, overtrædelse af fire ugers-reglen for påbegyndelse af opgravning og håndtering af jord, jf. pkt. 2.3.2.2.4, urigtige eller vildledende oplysninger til myndighederne i forbindelse med udførelse af opgaver efter jordforureningsloven, jf. pkt. 2.3.2.2.5, overtrædelse af underretningspligt, jf. pkt. 2.3.2.2.6, og modvirkning af myndighedernes adgang til en ejendom, jf. pkt. 2.3.2.2.7..

Omfattet af det almindelige bødeniveau på minimum 50.000 kr. i førstegangstilfælde er eksempelvis, hvor en erhvervsdrivende påbegynder opgravning, flytning eller anvendelse uden anmeldelse efter jordforureningslovens § 50, stk. 2, og regler fastsat i jordflytningsbekendtgørelsen eller har afgivet urigtige, unøjagtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med anmeldelse af flytning af jord efter jordforureningslovens § 50, stk. 2, jf. § 88, stk. 1, nr. 10, og jordflytningsbekendtgørelsens § 19, stk. 1, nr. 7.

Private, der påbegynder opgravning, flytning eller anvendelse uden anmeldelse, vil være omfattet af det almindelige bødeniveau på 25.000 kr.

For det vejledende minimumsbødeniveau ved privates afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med anmeldelse af flytning af jord, se pkt. 2.3.2.2.3 nedenfor.

Ligeledes omfattet af det almindelige bødeniveau er overtrædelse af jordforureningslovens § 50, stk. 1, hvorefter der ikke må ske skader på natur, miljø eller menneskers sundhed, når jord flyttes væk fra den ejendom, hvor den er opgravet.

For håndtering og modtagelse af jord uden nødvendige tilla-

delse eller godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens regler i §§ 19 og 33, henvises til pkt. 2.3.1.2.1 og pkt. 2.3.1.2.2.

2.3.2.2. Særlige bødeniveauer ved udvalgte overtrædelser af jordforureningslovgivningen

I det følgende angives de særlige minimumsbødeniveauer, der med lovforslaget forudsættes for visse overtrædelser af jordforureningsloven og regler udstedt i medfør heraf.

2.3.2.2.1. Manglende efterkommelse af påbud

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet for manglende efterkommelse af undersøgelsespåbud meddelt efter § 40 eller påbud om genopretning meddelt efter § 41 i jordforureningsloven i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 25.000 kr. for erhvervsdrivende og på 12.500 kr. for private.

Er der tale om påbud om mindre omkostningskrævende tiltag på offentligt tilgængelige arealer, som enten er kortlagt eller områdeklassificeret, jf. jordforureningslovens § 9, stk. 2, eller § 72 a, forudsættes der dog, at bødeniveauet i almindelighed vil være på minimum 10.000 kr. i førstegangstilfælde. Grænsen for, hvad der falder ind under mindre omkostningskrævende tiltag, forudsættes at være på 150.000 kr. til eksempelvis fliselægning eller indhegning af et bestemt areal.

2.3.2.2.2. Manglende ansøgning og tilladelse til bygge- og anlægsarbejde samt overtrædelse af vilkår m.v.

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet for manglende ansøgning om eller tilladelse efter § 8, stk. 1 eller 2, i jordforureningsloven, i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 100.000 kr. Der vil her være tale om byggeri, der indebærer en ændret anvendelse af et areal, der er kortlagt som forurennet, herunder et kortlagt areal, som er en del af regionernes indsatsområde, jf. § 6, stk. 1.

Det forudsættes endvidere, at dette minimumsbødeniveau på 100.000 kr. i almindelighed vil finde anvendelse ved manglende ansøgning eller ved påbegyndelse af bygge- og anlægsaktiviteter, inden der er meddelt tilladelse efter lovens § 8, stk. 2. Der gives tilladelse efter § 8, stk. 2, for arealer omfattet af regionernes indsatsområder og arealer, som anvendes til et følsomt formål i øvrigt, jf. § 6, stk. 1 og 2.

Samme minimumsbøde på 100.000 kr. i førstegangstilfælde forudsættes for overtrædelse af vilkår, som kommunalbestyrelsen i henhold til § 8, stk. 4, stiller i tilladelser efter § 8, stk. 1 eller 2.

2.3.2.2.3. Privates afgivelse af urigtige eller vildledende

oplysninger i forbindelse med anmeldelse af jordflytning eller anmodning om at være omfattet af værditabsordningen

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 15.000 kr., for private, der har afgivet urigtige, unøjagtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med anmeldelse af jordflytning efter jordforureningslovens § 50, stk. 2, jf. § 88, stk. 1, nr. 10, og jordflytningsbekendtgørelsens § 19, stk. 1, nr. 7, i forbindelse med anmodning om oprydning i henhold til værditabsordningen, efter . jordforureningslovens § 29 eller i forbindelse med anmodning om lån til egenbetaling i henhold til værditabsordningen, jf. § 33 i loven og reglerne i bekendtgørelse nr. 1174 af 22. september 2016 om behandling af sager efter kapitel 4 om værditabsordningen for boligejere m.v. i lov om forurennet jord.

2.3.2.2.4. Overtrædelse af fire ugers-reglen for påbegyndelse af opgravning og håndtering af jord

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet for i strid med jordforureningslovens § 50, stk. 5, at iværksætte opgravning og håndtering af jord, inden der er gået 4 uger efter anmeldelsen af arbejdet til kommunalbestyrelsen, og hvor kommunen endnu ikke har anvist eller accepteret anmeldelsen, i almindelighed vil være på minimum 25.000 kr. for erhvervsdrivende og 12.500 kr. for private i førstegangstilfælde.

2.3.2.2.5. Afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger til myndighederne i forbindelse med myndighedernes udførelse af opgaver efter jordforureningsloven

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet for at give vildledende eller urigtige oplysninger til myndighederne, når myndighederne anmoder ejer eller bruger af en ejendom om oplysninger til brug for myndighedernes udførelse af opgaver, og som har betydning for vurderingen af en forurening og for eventuelle afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger, jf. jordforureningslovens § 72, i almindelighed vil være på minimum 25.000 kr. for erhvervsdrivende og 12.500 kr. for private i førstegangstilfælde.

2.3.2.2.6. Overtrædelse af underretningspligt

En grundejer kan i medfør af jordforureningslovens § 88, stk. 1, nr. 13, idømmes en bøde, hvis vedkommende ikke i overensstemmelse med § 70, stk. 4, i jordforureningsloven skriftligt og inden for fire uger har underrettet lejere om oplysninger, som grundejeren har modtaget skriftligt fra miljømyndighederne, jf. § 70, stk. 3, om, at der på arealet er lettere forurennet jord, og hvis lejerne ikke har modtaget tilsvarende underretning fra miljømyndighederne. Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 15.000 kr., når der er tale om erhvervsdrivende, og 7.500 kr. for private.

2.3.2.2.7. Modvirkning af myndighedernes adgang til en ejendom

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 15.000 kr. for erhvervsdrivende og 7.500 kr. for private, der modvirker miljømyndighedernes adgang til privat eller offentlig ejendom i strid med jordforureningslovens § 57, jf. lovens § 88, stk. 1, nr. 15.

2.3.3. Retningslinjer for straffastsættelse ved skærpende og særligt skærpende omstændigheder

I forbindelse med overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningen eller jordforureningslovgivningen, vil der ofte kunne foreligge omstændigheder, som det, med lovforslaget, forudsættes vil medføre, at der som udgangspunkt straffes hårdere og i visse tilfælde væsentligt hårdere, end det, der følger af de vejledende minimumsbødeniveauer, der med dette lovforslag er forudsat, for overtrædelse af henholdsvis miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven eller regler udstedt i medfør af disse love, jf. pkt. 2.3.1 og pkt. 2.3.2 ovenfor.

Sker der samtidig overtrædelse af flere bestemmelser, forudsættes det med lovforslaget dels, at der ved bødeudmålingen vil tages udgangspunkt i det højeste af de minimumsbødeniveauer, der gælder for de implicerede bestemmelser. Dels forudsættes, at det forhold, at der sker samtidig overtrædelse af flere krav, i sig selv indebærer en forhøjelse af bøden.

Det forudsættes endvidere, at overtrædelsens eller overtrædelsernes antal og grovhed samt antal og karakter af den eller de skærpende eller særligt skærpende omstændigheder, der foreligger, vil få betydning for udmålingen af bødens størrelse. Jo grovere karakteren af overtrædelsen er og jo flere skærpende omstændigheder, der foreligger, jo større forudsættes forhøjelsen af den vejledende minimumsbøde således også at blive.

Er der tale om overtrædelser, hvor der foreligger skærpende eller særligt skærpende omstændigheder, forudsættes det således, at der med henblik på at sikre, at straffen er effektiv, står i rimeligt forhold til overtrædelsen (proportionel) og får den nødvendige afskrækkende virkning, i almindelighed vil blive udmålt væsentligt højere bøder end tilfældet er efter gældende ret.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på Anklagemyndighedens og/eller domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Nedenfor pkt. 2.3.3.1 - pkt. 2.3.3.9 redegøres for de skærpende og særligt skærpende omstændigheder, der er af særlig relevans for straffastsættelsen ved overtrædelse af miljø-

beskyttelses- og jordforureningslovgivningen, og som det med lovforslaget således forudsættes vil medføre forhøjelse og i visse tilfælde en væsentlig forhøjelse af de vejledende minimumsbødeniveauer.

Under de enkelte kategorier af overtrædelser anført under pkt. 2.3.1 og pkt. 2.3.2 ovenfor er i et vist omfang endvidere anført eksempler på skærpende omstændigheder.

Der er nedenfor ikke tale om en udtømmende opregning af skærpende omstændigheder, og der skal derfor ligeledes henvises til straffelovens § 80, hvorefter der ved straffens fastsættelse og under hensyntagen til ensartethed i retsbehandlingen skal lægges vægt på lovovertrædelsens grovhed og på oplysninger om gerningsmanden, og til straffelovens § 81, der indeholder en opregning af de skærpende omstændigheder, der i almindelighed skal indgå ved straffens fastsættelse.

Foreligger der formildende omstændigheder, vil dette kunne indebære en nedsættelse af den bøde, der under hensyntagen til overtrædelsens karakter, herunder eventuel tilstedeværelse af skærpende omstændigheder, ellers ville være udmålt, jf. straffelovens § 82 og pkt. 2.3.5 nedenfor.

2.3.3.1. Skade på miljøet eller fare herfor

Det skal betragtes som en særligt skærpende omstændighed, hvis der ved en overtrædelse af miljøbeskyttelses- eller jordforureningslovgivningen er sket skade på miljøet eller er fremkaldt fare herfor. Dette da reglerne i disse lovgivninger netop tilsigter en beskyttelse af miljøet.

Herunder falder eksempelvis privates eller virksomheders ulovlige håndtering af betydelige mængder af jord eller bygge- og anlægsaffald eller af affald af særlig farlig eller skæmmende karakter, eller hvor jord er anbragt andre steder end det, der er anmeldt til kommunen. Der er i pressen set eksempler, hvor forurenede jord er endt på legepladsen i en børnehave, eller at jord med byggeaffald er kørt ud på landbrugsarealer.

Ved udmåling af sanktioner skal omstændigheder som disse derfor tillægges betydelig vægt.

Er overtrædelsen begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, er forholdet omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, nr. 1, og stk. 3, henholdsvis jordforureningslovens § 88, stk. 2 og 3, og straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år.

2.3.3.2. Fare for omgivelserne

Det skal betragtes som en særligt skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen har forårsaget fare for omgivelserne. Det forudsættes endvidere, at dette vil betyde en forhøjelse af den bøde, der i almindelighed ellers vil gives for den pågældende overtrædelse. Eksempelvis kan der ved afbrænding

af forurenende stoffer dannes dioxin, hvilket er til fare for omgivelserne.

2.3.3.3. Manglende efterkommelse af indskærpselser eller påbud

Er en indskærpelse eller et påbud om at bringe et ulovligt forhold i orden ikke efterkommet ved udløbet af en tidsfrist fastsat af tilsynsmyndigheden, betragtes dette som udgangspunkt som en skærpende omstændighed.

Det forudsættes derfor, at dette vil betyde en forhøjelse af den bøde, der i almindelighed ellers vil gives for den pågældende overtrædelse.

2.3.3.4. Tilsigtet eller opnået økonomisk fordel

Det skal betragtes som en særligt skærpende omstændighed, hvis der ved en overtrædelse af miljøbeskyttelses- eller jordforureningslovgivningen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for én selv eller for andre.

Det følger bl.a. af straffelovens § 51, stk. 3, at der skal tages hensyn til den opnåede eller tilsigtede fortjeneste eller besparelse ved lovovertrædelse ved fastsættelsen af bøder.

Er overtrædelsen begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, er forholdet omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, nr. 2, og stk. 3, henholdsvis jordforureningslovens § 88, stk. 2 og 3, og straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år.

Med lovforslaget forudsættes det, at bødeniveauet i de tilfælde, hvor manglende overholdelse af enten jordforureningslovgivningen eller miljøbeskyttelseslovgivningen indebærer en enten tilsigtet eller opnået økonomisk fordel for den pågældende selv eller for andre, i almindelighed vil forøges med som minimum to gange den skønnede økonomiske fortjeneste eller besparelse.

Størrelsen af den tilsigtede vinding forudsættes tillagt samme vægt ved udmålingen af bødens størrelse, som hvis den tilsigtede vinding var opnået.

Overtrædelse af de strafbelagte bestemmelser i miljøbeskyttelseslovgivningen og jordforureningslovgivningen vil for hovedpartens vedkommende indebære, at der er opnået en økonomisk fordel. Hvis der eksempelvis ikke er indhentet den fornødne godkendelse efter § 33 i miljøbeskyttelsesloven, inden der modtages jord eller bygge- og anlægsaffald, vil der være opnået en ulovlig indtjening eller besparelse i perioden, indtil de fornødne godkendelser eller tilladelser foreligger, hvis de overhovedet indhentes, herunder eventuelt sparede udgifter til sagkyndig bistand, der har måttet være nødvendig i forbindelse med ansøgning om godkendelse eller tilladelse. Hvis der er modtaget mere jord eller bygge- og anlægsaffald, eller jord eller bygge- og anlægsaffald med en anden sammensætning end den, der fremgår af de vilkår, der er knyttet til tilladelsen, vil der her være opnået en

ulovlig fortjeneste, svarende til fortjenesten på det bygge- og anlægsaffald eller den jord, der er modtaget ud over det tilladte. Der vil således også foreligge en økonomisk fordel i situationer, hvor tilladelse efterfølgende ville være givet.

Den forudsatte forhøjelse af bøden vil som udgangspunkt skulle gælde for såvel private som for erhvervsdrivende og medføre en markant forhøjelse i forhold både til praksis og til det vejledende bødeniveau ved overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf, hvorefter bøden forudsættes fastsat til en fjerdedel af den skønnede opnåede eller tilsigtede økonomiske fortjeneste eller besparelse, dog som minimum svarende til det gældende vejledende minimumsbødeniveau for den pågældende overtrædelse, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 29, og pkt. 2.1.3.7 ovenfor.

Er der tale om en opnået økonomisk fordel, som det ikke er muligt at konfiskere i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6, 1. pkt., eller jordforureningslovens § 88, stk. 5, 1. pkt., der med lovforslaget bliver stk. 6, 1. pkt., forudsættes det, at bøden i henhold til henholdsvis miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6, 2. pkt., og jordforureningslovens § 88, stk. 5, 2. pkt., der bliver stk. 6, 2. pkt., forhøjes yderligere med et beløb, der svarer til den skønnede fortjeneste eller besparelse. Er der tale om en tillægsbøde, forudsættes det, at denne fastsættes til et beløb svarende til den skønnede fortjeneste eller fordel. For nærmere herom, se bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2, og § 2, nr. 3, samt pkt. 2.3.3.5 nedenfor.

Et eksempel kan være en virksomhed, der modtager jord eller affald uden at være godkendt efter miljøbeskyttelseslovens § 33 til at drive anlæg for deponering af affald eller til at modtage jord. Dette sker med en tilsigtet eller opnået fortjeneste eller besparelse på eksempelvis 300.000 kr. Efter de gældende retningslinjer vil bøden som udgangspunkt være en fjerdedel af den tilsigtede eller opnåede fortjeneste, dvs. 75.000 kr. Med de vejledende retningslinjer, der forudsættes med dette lovforslag, vil den pågældende virksomhed som udgangspunkt stå til en bøde på minimum 100.000 kr. for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 33 forhøjet med to gange den tilsigtede eller opnåede fortjeneste eller besparelse, dvs. 700.000 kr. i alt. Er den økonomiske fordel opnået, men kan ikke konfiskeres, vil der skulle ske en yderligere forhøjelse af bøden på 300.000 kr., svarende til den opnåede økonomiske fordel. I så fald vil bøden som minimum samlet set skulle være på 1.000.000 kr. Der kan være yderligere skærpende eller formildende omstændigheder, der ændrer på niveauet for den endelige bødestørrelse, ligesom den pågældende virksomheds størrelse kan få indflydelse på bødeudmålingen.

2.3.3.5. Manglende mulighed for konfiskation af udbytte ved strafbar handling

Med lovforslaget foreslås at foretage en sproglig ændring af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6, 2. pkt., jf. lovfor-

slagets § 1, nr. 2, og af jordforureningslovens § 88, stk. 5, 2. pkt., der bliver § 88, stk. 6, 2. pkt., jf. lovforslagets § 2, nr. 3. Ændringerne har til formål at give mulighed for i bemærkningerne at angive nærmere retningslinjer for straffniveauet efter bestemmelserne.

Det følger af de foreslåede ændringer, at der ved bødens udmåling, herunder af en eventuel tillægsbøde, fortsat vil skulle tages særskilt hensyn til den opnåede økonomiske fordel ved overtrædelsen, hvis der ikke i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6, 1. pkt., eller jordforureningslovens § 88, stk. 5, 1. pkt., der bliver stk. 6, 1. pkt., kan ske konfiskation efter straffelovens 9. kapitel af en opnået økonomisk fordel.

I de tilfælde, hvor der ikke kan dokumenteres en tilstrækkelig nøjagtig økonomisk fordel, og det således vurderes, at der ikke vil kunne ske konfiskation efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6, 1. pkt., eller jordforureningslovens § 88, stk. 5, 1. pkt., der bliver stk. 6, 1. pkt., vil der skulle fastsættes en bøde under hensyntagen til en skønnet økonomisk fordel, jf. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6, 2. pkt., og jordforureningslovens § 88, stk. 5, 2. pkt., der med lovforslaget bliver stk. 6, 2. pkt.

Det forudsættes med lovforslaget, at bøden i disse tilfælde forhøjes med et beløb svarende til den skønnede fortjeneste eller besparelse. Hvor der er tale om en tillægsbøde, forudsættes det, at denne fastsættes til et beløb svarende til den skønnede fortjeneste eller fordel.

Bøden vil – som hvis der var tale om konfiskation – skulle svare til summen af de dokumenterede eller skønnede økonomiske fordele ved lovovertrædelsen.

Overtrædelser af de straffelagte bestemmelser i miljøbeskyttelseslovgivningen og jordforureningslovgivningen vil for hovedpartens vedkommende indebære, at der er opnået en økonomisk fordel. For eksempler herpå, se pkt. 2.3.3.4 ovenfor.

Med lovforslaget forudsættes, at principperne for opgørelse af konfiskation og bøde således også vil gælde, når der alene er tale om en formel overtrædelse, dvs. en overtrædelse, der ikke indebærer en skade eller fare for miljøet.

Det vil medføre, at det eksempelvis vil være uden betydning for bødestørrelse eller konfiskation, om tilladelse til eksempelvis udvidelse af et modtageanlæg efterfølgende er givet eller vil blive givet. Dette forudsættes også at skulle gælde i situationer, hvor miljømyndigheden har givet udtryk for, at tilladelse kan forventes, eller hvor godkendelsesbehandlingen har været langvarig.

I disse tilfælde, hvor der er opnået en økonomisk fordel, vil bøden skulle forhøjes yderligere i overensstemmelse med reglerne i straffelovens § 51, stk. 3, og forudsætningerne i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, nr. 2, og jordforureningslovens § 88, stk. 2 og 3. For nærmere herom, se bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2, og § 2, nr. 3,

samt pkt. 2.3.3.4 ovenfor om bødeniveau ved opnået eller tilsigtet økonomisk fordel.

2.3.3.6. *Forsætlige forhold og grov uagtsomhed*

Det forudsættes med lovforslaget, at er en overtrædelse begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, vil der være tale om skærpende eller særligt skærpende omstændigheder.

Det forudsættes endvidere, at påstand om bøde sker efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, eller regler udstedt i medfør af lovens § 110, stk. 3, 2. pkt., eller efter jordforureningslovens § 88, stk. 2, eller regler udstedt i medfør af lovens § 88, stk. 3, 2. pkt., hvis betingelserne herfor er tilstede, og ikke efter henholdsvis miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, 1. pkt., eller jordforureningslovens § 88, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 88, stk. 3, 1. pkt..

2.3.3.7. *Gentagelsestilfælde*

Det følger af straffelovens § 81, nr. 1, at det ved straffens fastsættelse i almindelighed skal indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden tidligere er straffet af betydning for sagen.

I tilfælde, hvor en bestemmelse overtrædes efter, at der er modtaget dom eller vedtaget bødeforelæg for den samme eller en lignende overtrædelse, forudsættes det med lovforslaget, at minimumsbødeniveauet fordobles for den gentagne overtrædelse af samme eller lignende bestemmelser. Der vil være tilfælde, hvor den konkrete sag ikke kan afgøres med administrativt bødeforelæg som følge af skærpende eller formildende omstændigheder, hvorfor sagen må afgøres ved domstolene.

Er der anden gang tale om en overtrædelse af en anden, men lignende bestemmelse end første gang og med et andet vejledende minimumsbødeniveau end det minimumsbødeniveau, der gjaldt for den første overtrædelse, forudsættes det, at der vil ske en tilsvarende eller mærkbar forhøjelse af det minimumsbødeniveau, der er forudsat for overtrædelse af den bestemmelse, der overtrædes anden gang.

Gentagelsesvirkningen finder ikke anvendelse for den del af en bøde, som er udmålt på baggrund af en opnået eller tilsigtet uretmæssig fortjeneste eller besparelse, da bødeniveauet på to gange den tilsigtede eller opnåede fortjeneste eller besparelse, jf. pkt. 2.3.3.4 ovenfor, samt konfiskation eller en yderligere forhøjelse svarende hertil, jf. pkt. 2.3.3.5 ovenfor, anses for at have en selvregulerende virkning. På denne baggrund beregnes denne del af bøden ved hver efterfølgende gentagne overtrædelse på samme måde som ved førstegangsovertrædelsen.

2.3.3.8. *Overtrædelser begået i forbindelse med erhverv*

De foreslåede ændringer af miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven indebærer, at en overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven eller jordforureningsloven eller regler udstedt i medfør af en af disse love begået i forbindelse med erhverv skal betragtes som en skærpende omstændighed.

Med lovforslaget forudsættes, at en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningen eller jordforureningslovgivningen i almindelighed vil udløse en væsentligt højere bøde for erhvervsdrivende end for private. Som det fremgår af pkt. 2.3.1 og pkt. 2.3.2 ovenfor med underpunkter, forudsættes det med dette lovforslag derfor, at minimumsbødeniveauerne for de fleste overtrædelser begået i forbindelse med erhverv er højere, end tilfældet er for private borgere.

Med lovforslaget forudsættes det endvidere, at der i forbindelse med den konkrete forhøjelse af bøden for en overtrædelse begået som led i erhverv, tillige vil blive lagt vægt på bl.a. den pågældende virksomheds karakter, herunder om det, overtrædelsen vedrører, er en central opgave for virksomheden i almindelighed eller en mindre bibeskæftigelse. Er der tale om en central opgave for virksomheden, forudsættes det, at dette anses som en særlig skærpende omstændighed, der i sig selv vil medføre en markant forhøjelse af bøden.

Herudover forudsættes det med lovforslaget, at der for virksomheder vil ske en differentiering af bøderne på grundlag af antallet af ansatte. For nærmere herom, se pkt. 2.3.3.9 nedenfor.

2.3.3.9. *Differentiering af bøder ved overtrædelse begået i forbindelse med erhverv*

Det følger af straffelovens § 51, stk. 3, om fastsættelse af bøder for overtrædelse af særlovgivningen, at der ud over hensynet til ensartethed i retsanvendelsen, lovovertrædelsens grovhed og oplysninger om gerningspersonen, jf. straffelovens § 80, skal tages særligt hensyn til den skyldiges betalingsevne og til den opnåede eller tilsigtede fortjeneste eller besparelse. Ifølge bemærkningerne til straffelovens § 51, stk. 3, jf. Folketingstidende 1995-1996, L 201, som fremsat s. 4056-4057, giver bestemmelsen også mulighed for at fastsætte bøder, der står i passende forhold til virksomhedens størrelse og omsætning.

Med forslaget forudsættes det, at der ved straffens udmåling vil blive lagt vægt på virksomhedens størrelse, nærmere bestemt på antallet af ansatte. Det er hensigten, at bødestrafen stiger for mellemstore, store og meget store virksomheder.

Ved virksomheder forstås enkeltmandsvirksomheder og juridiske personer.

Når en overtrædelse begås i forbindelse med udøvelse af erhverv, forudsættes der således dels en differentiering på grundlag af den pågældende virksomheds antal ansatte af

den bøde, som der med udgangspunkt i de vejledende minimumsbødeniveauer, jf. pkt. 2.3.1 og pkt. 2.3.2 ovenfor, i almindelighed vil blive fastsat i førstegangstilfælde. Dels forudsættes som udgangspunkt endvidere en differentiering af den eller de forhøjelser, der sker af bøden, hvis der foreligger skærpende omstændigheder. Disse bøder omtales i det følgende som »normalbøden ved erhvervsvirksomhed«.

Med lovforslaget forudsættes dog, at der ikke vil blive foretaget en differentiering af den del af en forhøjelse af en bøde, der skyldes, at der ved virksomhedens overtrædelse er tilsigtet eller opnået en økonomisk fortjeneste eller besparelse. Det tilsigtes heller ikke at differentiere den del af en forhøjelse af en bøde, som måtte skyldes manglende mulighed for konfiskation af en opnået økonomisk fordel.

Med lovforslaget forudsættes det, at bøderne differentieres på følgende måde: For virksomheder med 0-9 ansatte forhøjes normalbøden ikke yderligere som følge af virksomhedens størrelse (»normalbøden ved erhvervsvirksomhed«). For virksomheder med 10-34 ansatte forhøjes »normalbøden ved erhvervsvirksomhed« med 50 procent. For virksomheder med 35-99 ansatte forhøjes »normalbøden ved erhvervsvirksomhed« med 75 procent. For virksomheder med 100 eller flere ansatte forhøjes »normalbøden ved erhvervsvirksomhed« med 100 procent.

Med lovforslaget forudsættes det alene, at der vil foretages en differentiering af bøden, når der er tale om en virksomheds overtrædelse af materielle regler, dvs. overtrædelser, der direkte modvirker eller indebærer en risiko for at modvirke miljøbeskyttelseslovgivningen og jordforureningslovgivningens formål, som for eksempel ved at forårsage yderligere forurening eller skade på miljøet eller risiko herfor i forbindelse med eksempelvis anvendelse og håndtering af jord og bygge- anlægsaffald.

Det forudsættes således ikke med forslaget, at der vil skulle ske en differentiering af bøden i forbindelse med virksomheders overtrædelse af formelle regler, dvs. hvor der ikke er en direkte risiko for eksempelvis forurening eller skade på miljøet. Disse regler vedrører typisk rammer og procedurer for virksomhedernes arbejde. Dette kunne eksempelvis være regler, der forpligter affaldsmotageren til at indberette løbenummer, affaldsmængder og dato digitalt til kommunalbestyrelsen efter modtagelse af det sidste affald fra bygge- eller nedrivningsarbejdet, jf. § 18, stk. 1, i bekendtgørelse om håndtering af affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde. Antallet af ansatte i virksomheder, hvor der konstateres overtrædelse af formelle regler, vil ikke have betydning for de differentierede bøder.

Det forudsættes med forslaget, at der lægges vægt på antallet af ansatte i hele virksomheden på overtrædelsestidspunktet. Ved opgørelsen af antallet af ansatte i virksomheder forudsættes det, at den praksis, der anvendes ved bødefastsættelse efter arbejdsmiljøloven og markedsføringsloven, hvor en virksomheds størrelse vurderes ud fra antallet af ansatte i hele virksomheden, uanset ansættelsesform, herunder

fastansatte, midlertidigt ansatte og timelønnede, følges. For virksomheder, der indgår i koncernstrukturer, vil koncernens samlede struktur, herunder datter-, søster- og moderselskaber samt filialer, kunne indgå i vurderingen.

Det betyder, at selv om en overtrædelse konstateres på f.eks. en byggeplads, hvor kun enkelte af virksomhedens ansatte arbejder, så er det antallet af ansatte i hele virksomheden, der lægges vægt på, når bøden skal fastsættes. Endvidere vil en overtrædelse konstateret uden for sæsonen for eksempelvis nedrivning af bygninger, hvor færre er ansatte i virksomheden, ikke medføre en højere bøde, uanset at der på et andet tidspunkt af året er mange ansatte.

2.3.4. Overtrædelser omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, og jordforureningslovens § 88, stk. 2, m.v.

Med lovforslaget forudsættes, at den skærpelse af de vejledende minimumsbødeniveauer og andre retningslinjer for straffastsættelse, herunder for hvornår der foreligger skærpende eller særlig skærpende omstændigheder, der forudsættes med dette lovforslag, jf. pkt. 2.3.1, pkt. 2.3.2 og pkt. 2.3.3 ovenfor, vil få en afsmittende virkning på udmålingen af straf for overtrædelser omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, og regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 3, 2. pkt., og for overtrædelser omfattet af jordforureningslovens § 88, stk. 2, og regler udstedt i medfør af denne lovs § 88, stk. 3, 2. pkt.

Det forudsættes endvidere, at påstand om bøde sker efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, eller regler udstedt i medfør af lovens § 110, stk. 3, 2. pkt., eller efter jordforureningslovens § 88, stk. 2, eller regler udstedt i medfør af lovens § 88, stk. 3, 2. pkt., hvis betingelserne herfor er tilstede, og ikke efter henholdsvis miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, 1. pkt., eller jordforureningslovens § 88, stk. 1, regler udstedt i medfør af § 88, stk. 3, 1. pkt.

Det forudsættes endvidere, at der i de allervorste tilfælde idømmes fængselsstraf efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, eller regler fastsat i medfør af lovens § 110, stk. 3, eller efter jordforureningslovens § 88, stk. 2, eller regler fastsat i medfør af lovens § 88, stk. 3, hvis overtrædelserne er begået groft uagtsomt eller forsætligt. Det forudsættes således, at der bl.a. vil blive lagt vægt på, om overtrædelserne har medført betydelig eller uoprettelig skade og på skadens størrelsesmæssige omfang.

Efter omstændighederne kan der i forbindelse med overtrædelse af bestemmelser omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, og regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, 2. pkt., eller af jordforureningslovens § 88, stk. 2, og regler udstedt i medfør af § 88, stk. 3, 2. pkt., tillige være tale om overtrædelse af bestemmelser i straffeloven, herunder af § 196 om særlig grov miljøkriminalitet, § 279 om bedrageri og § 291, stk. 2, om hærværk, jf. herved bl.a. Østre Landsrets dom af 20. november 2017, som er optrykt i MAD2017. 525.

2.3.5. Samtidig tilstedeværelse af formildende omstændigheder

Ved straffens fastsættelse vil der ligeledes skulle lægges vægt på, om der foreligger formildende omstændigheder, jf. straffelovens § 82, der angiver en ikkeudtømmende opremsning af formildende omstændigheder ved straffens fastsættelse, herunder bestemmelser for de tilfælde, hvor straffesagen ikke er afgjort inden for en rimelig frist og om betydningen af sagsbehandlingstiden for strafudmålingen.

Med lovforslaget forudsættes, at der ved straffastsættelsen i sager, hvor en gerningsmand har aflagt tilståelse eller anmeldt sig selv, tages udgangspunkt i de retningslinjer for i hvilket omfang, der i medfør af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, kan gives såkaldt tilståelsesrabat ud fra procesøkonomiske hensyn, som Højesteret har anvist i dom af 15. maj 2025, jf. UfR. 2025.3022.

Et andet eksempel på en formildende omstændighed er, hvor vedkommende har genoprettet eller søgt at genoprette den skade, som han eller hun har forvoldt ved sin overtrædelse, jf. § 82, stk. 1, nr. 11. Her forudsættes det med lovforslaget det, at tidspunktet for genoprettelsen eller forsøget herpå vil indgå som en faktor ved strafudmålingen. Genoprettelse eller forsøg herpå, der først foretages efter politianmeldelse, forudsættes således kun i begrænset omfang at ville skulle indgå som en formildende omstændighed.

Hvor der ved straffens fastsættelse indgår såvel skærpende som formildende omstændigheder, forudsættes det med lovforslaget, at den herefter udmålte straf som udgangspunkt fortsat vil være effektiv og proportional og have en afskrækkende effekt, der inden for rammerne af straffelovens bestemmelser i §§ 80-82 afspejler overtrædelsens karakter og alvor. Dette vil ikke mindst have betydning, hvor den pågældende ved overtrædelsen har tilsigtet eller opnået en økonomisk fordel eller forårsaget skade på miljøet eller risiko herfor, eller hvor der er tale om overtrædelse begået i forbindelse med erhverv, gentagne og konsekvente overtrædelser, gentagelse, forsæt eller grov uagtsomhed.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes ikke at have økonomiske eller implementeringsmæssige konsekvenser af betydning for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget forventes ikke at have klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Et skærpet straffniveau forventes at have en afskrækkende virkning ift. overtrædelser af miljøbeskyttelseslovgivningen og jordforureningslovgivningen, hvilket forventes at medføre bedre regelefterlevelse og dermed bidrage til beskyttelsen af miljøet.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget forventes at bidrage til bedre efterlevelse og håndhævelse af de EU-retlige krav, om at sanktioner skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 1. december 2025 til den 6. januar 2026 (36 dage) været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Alle kommuner, alle regioner, 350 Klimabevægelsen, 92-gruppen Forum for bæredygtig udvikling, Advokatrådet/Advokatsamfundet, Akademiet for tekniske videnskaber, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Arbejdstilsynet, ARI - Affalds- og Ressourceindustrien, Asfaltindustrien, Autobranchen Danmark, Autoriserede Køle- og varmepumpefirmaers Brancheforening, Batteriforeningen, Benzin- og Oliebranchens Arbejdsgiverforening, Biogas Danmark, Boligselskabernes Landsforening, Branchearbejdsmiljøudvalget Jord til Bord, Brancheforeningen Cirkulær, Brancheforeningen for Decentral Kraftvarme, Brancheforeningen Genanvend Biomasse, Bryggeriforeningen, BUILD – Institut for Byggeri, By og Miljø, Bygge- Anlægs- og Trækartellet, Byggeriets Samfundsansvar, Byggesocietetet, Bygherreforeningen, Bæredygtigt Landbrug (Landsforeningen for Bæredygtigt Landbrug), Centralforeningen af autoreparatører i Danmark, Centralorganisationen af industriansatte i Danmark (CO – Industri), CFU - Centralorganisationernes Fællesudvalg, CIP Fonden, Clean, CONCITO, DAKOFA, DAKOFO, DANAK, Danish Seafood Association, Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, Danmarks Motor Union, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks sportsfiskerforbund, Dansk Akvakultur, Dansk Amatør fiskeriforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk AutoGenbrug (DAG), Dansk BilBrancheråd, Dansk Biotek, Dansk Botanisk For-

ening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Erhvervsfremme, Dansk Fjernvarme, Dansk Gartneri, Dansk Gasteknisk Center, Dansk Industri, DI Byggeri, Dansk Industri Fødevarer, Danske Maskinstationer og Entreprenører, Dansk Metal, Dansk Miljøteknologi, Dansk Møllerforening, Dansk Pelsdyravlerforening (Danske Min-kavlere), Dansk Skytte Union, Dansk Skovforening, Dansk Solvarme forening, Dansk Standard, Dansk Textil og Beklædning, Dansk Transport og Logistik, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Byggecentre, Danske Havne, Danske Mejeriers Fællesorganisation, Danske Regioner, Danske Råstoffer, Danske Svineproducenter, Danske Tegl, Danske Vandværker, DANVA (Dansk Vand- og Spildevandsforening), DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Det Danske Fjerkræraad, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet, Det Miljøøkonomiske Råd, Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet, Drivkraft Danmark, DTL - Danske Vognmænd, DTU, DTU Aqua (Institut for Akvatiske Ressourcer), DTU Chemical Engineering, DTU Miljø, DTU Sustain, Dækbranchens Miljøfond, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fagligt Fælles Forbund 3F, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Finans Danmark, Forbrugerrådet Tænk, Foreningen af Byplanlæggere (FAB), Foreningen af Rådgivende Ingeniører - FRI, Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger, Foreningen af miljø, plan og naturmedarbejdere i det offentlige (Envina), Foreningen for Biodynamisk Jordbrug, Gate 21, Genvindingsindustrien, Green Network, Green Power Denmark, Greenpeace Danmark, Haveselskabet, Hedeselskabet, HK-Kommunal Miljøudvalg, ITD - International Transport Danmark, Kommunalteknisk Chefforening, Konstruktørforeningen, KL, Københavns Universitet - Institut for Fødevarer og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet - Institut for Plante- og Miljøvidenskab, Landbrug & Fødevarer, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af danske mælkeproducenter, Landsforeningen for Gylleramte, Landsforeningen Naboer til Kæmpevindmøller, Landsforeningen Praktisk Økologi, Lif (Lægemiddelindustriforeningen), Miljøforum Fyn, Miljø- og Fødevareklagenævnet, Miljømærkenævnet, Miljøstyrelsens Referencelaboratorium for luft, Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug (DCA), Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE), Natur og Ungdom, NOAH, Nævnens hus, Parcelhusejernes Landsforening, Plastindustrien i Danmark, Plastic Change, Professor Lone Kørnøv, Professor, dr. jur. Helle Tegner Anker, Professor, dr. jur. Ellen Margrethe Basse, Professor, dr. jur., Peter Pagh, Pyrolyse Danmark, RUC – Institut for Mennesker og Teknologi, Rådet for bæredygtigt byggeri, Rådet for grøn Omstilling, Rigsrevisionen, Skov og Landskab, Skovdyrkerforeningerne, SMV Danmark, TEKNIQ Installatørernes organisation, Teknologirådet, Teknologisk Institut, Træinfo, VCØB – Videncenter for cirkulær økonomi i byggeriet, Verdens Sko-

ve, Verdensnaturfonden (WWF), Værdibyg, Wind Denmark, Wood Supply DK og Økologisk Landsforening.

I perioden fra den 5. januar til den 14. januar 2026 (9 dage) har lovforslaget endvidere været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Alle byretter, Vestre Landsret, Østre Landsret, Den Danske Dommerforening og Domstolsstyrelsen.

I forbindelse med genfremsættelsen af lovforslaget den 8. oktober 2026 har lovforslaget ikke været sendt i fornyet høring, idet lovforslaget ikke indeholder nye elementer, der forudsætter udsendelse i høring.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter
	Negative konsekvenser/merudgif-

	(hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)	ter (hvis ja, angiv omfang/hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Et skærpet straffniveau forventes at have en afskrækkende virkning ift. overtrædelser af miljøbeskyttelseslovgivningen og jordforureningslovgivningen, hvilket forventes at medføre bedre regelefterlevelse og dermed bidrage til beskyttelsen af miljøet.	
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget forventes at bidrage til bedre efterlevelse og håndhævelse af de EU-retlige krav, om at sanktioner skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelserne og have afskrækkende virkning.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af § 110, stk. 5, 1. pkt., i lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1742 af 22. december 2025 (herefter benævnt miljøbeskyttelsesloven), at der ved udmåling af bødestraf skal lægges vægt på de hensyn, der er nævnt i lovens formålsbestemmelse i § 1. Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5, 2. pkt., at det er en skærpende omstændighed, hvis overtrædelserne er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv.

Miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 5, blev indsat ved lov nr. 173 af 12. marts 2008. I bemærkningerne til lovforslaget er der angivet nærmere retningslinjer for straffastsættelsen, herunder for bødeniveauer, ved overtrædelse af de bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven, der er strafbelagt i henhold til § 110, stk. 1, nr. 1-19, eller regler fastsat i medfør af lovens § 110, stk. 3, bortset fra regler fastsat i medfør af § 15 b, stk. 8, eller § 15 g, stk. 3, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 28-37 og 42.

For en nærmere gennemgang af gældende ret henvises til pkt. 2.1.1 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås i § 110, stk. 5, 1. pkt., at der efter »bødestraf« indsættes »efter stk. 1 og regler udstedt i medfør af stk. 3«.

Der er alene tale om en sproglig ændring af lovteksten, som har til formål at give mulighed for i bemærkningerne at skærpe de gældende retningslinjer for straffastsættelsen, herunder af de vejledende minimumsbødeniveauer, ved overtrædelse af bestemmelser omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 1-19, eller regler fastsat i medfør af lovens § 110, stk. 3, bortset fra regler fastsat i medfør af § 15 b, stk. 8, eller § 15 g, stk. 3.

Det forudsættes med lovforslaget, at politianmeldelse og strafforfølgelse i almindelighed først kommer på tale, hvis administrativ håndhævelse ved tilsynsmyndigheden viser sig ikke at være tilstrækkelig eller egnet til at standse et ulovligt forhold. For nærmere herom, se pkt. 2.3 i de almindelige bemærkninger samt Miljøstyrelsens vejledning om håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven.

Det bemærkes, at de vejledende minimumsbødeniveauer og øvrige retningslinjer for straffastsættelsen, herunder om forhøjelse af bødeniveauet ved skærpende omstændigheder, som forudsættes med lovforslaget, skal anvendes med forbehold for eventuelle EU-retlige forpligtelser, herunder krav om et højere straffniveau ved overtrædelse af dele af miljøbeskyttelseslovgivningen eller jordforureningslovgivningen.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på Anklagemyndighedens og/eller domstolens konkrete vurdering i de enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i de pågældende sager, og de angivne straffniveauer vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Er der tale om overtrædelse af bestemmelser, der gennemfører EU-retsakter eller fremgår af forordninger, skal der ligeledes sikres overholdelse af det EU-retlige proportionalitetsprincip, hvorefter den konkrete udmåling af bøde eller anden straf skal ske på baggrund af en individuel vurdering, der sikrer, at der fastsættes en sanktion, der er effektiv, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning henset til den pågældende overtrædelses art, varighed, grovhed, eventuelt gentagne karakter og mulige eller opnåede økonomiske gevinst.

Den skærpelse af bødeniveauer og andre retningslinjer for straffastsættelsen, der forudsættes med lovforslaget, vedrører ikke de vejledende retningslinjer for straffastsættelse ved overtrædelse af § 15 b og regler udstedt i medfør af § 15 b, stk. 8, vedrørende miljøzoner og af § 15 g og regler udstedt i medfør af § 15 g, stk. 3 vedrørende nulemissionszoner, der blev indsat i forarbejderne til miljøbeskyttelsesloven ved henholdsvis lov nr. 808 af 9. juni 2020, lov nr. 373 af 28. marts 2022 og lov nr. 1468 af 10. december 2024.

Vejledende retningslinjer for minimumsbødeniveauer

Alle de nedenfor angivne bødeniveauer skal betragtes som vejledende minimumsbødeniveauer for overtrædelser omfattet af miljøbeskyttelsesloven § 110, stk. 1, nr. 1-19, og regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, bortset fra overtrædelse af regler og forskrifter udstedt i medfør af § 15 b, stk. 8, eller § 15 g, stk. 3, vedrørende henholdsvis miljøzoner og nulemissionszoner.

At der er tale om vejledende minimumsniveauer for bødefastsættelsen betyder, at der er tale om det niveau, som bøden med dette lovforslag i almindelighed forudsættes at ville skulle være på for den rene førstegangsovertrædelse af en bestemmelse, og når der ikke er sket nævneværdig skade på miljøet. Det er ligeledes det niveau, som bøden forudsættes at være på, når der ikke i øvrigt foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, og hvor der herunder ikke er opnået eller tilsigtet en økonomisk fortjeneste eller besparelse. Der er med de forudsatte minimumsbødeniveauer ikke taget højde for, om der samtidig sker overtrædelse af også andre bestemmelser i lovgivningen.

Er der ved overtrædelsen tilsigtet eller opnået en økonomisk fordel, foreligger der andre skærpende omstændigheder eller sker der samtidig overtrædelse af flere bestemmelser forudsættes det, at det minimumsbødeniveau, der er angivet for den pågældende overtrædelse, i almindelighed vil forhøjes. Endvidere forudsættes med lovforslaget, at der

ved bødens størrelse vil blive lagt vægt på virksomhedens størrelse, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med erhverv. For nærmere herom, se nedenfor.

Det forudsættes med lovforslaget således, at overtrædelsens eller overtrædelsernes antal og grovhed samt antal og karakter af den eller de skærpende omstændigheder, der foreligger, i det konkrete tilfælde vil få betydning for udmålingen af bødens størrelse. Jo grovere karakteren af overtrædelsen er, og jo flere skærpende eller særligt skærpende omstændigheder, der foreligger, jo større forudsættes forhøjelsen af bøden i forhold til det vejledende minimumsbødeniveau således også at være.

Om betydningen af den skærpelse af de vejledende retningslinjer for straffastsættelse, der med dette lovforslag forudsættes for strafudmålingen efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, og regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, 2. pkt., se nedenfor.

Er en økonomisk fordel opnået ved overtrædelsen, men kan denne ikke konfiskeres efter bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6, 1. pkt., forudsættes det med lovforslaget, at bøden vil forhøjes yderligere, jf. § 110, stk. 6, 2. pkt., med et beløb svarende til den skønnede opnåede fortjeneste eller besparelse. For nærmere herom, se lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Foreligger der formildende omstændigheder, vil dette kunne indebære en nedsættelse af den bøde, der under hensyntagen til overtrædelsens karakter, herunder eventuel tilstedeværelse af skærpende omstændigheder, ellers ville være udmålt. For nærmere herom, se nedenfor.

Det almindelige minimumsbødeniveau ved overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven og regler udstedt i medfør heraf

Det forudsættes, at bødeniveauet for overtrædelser af bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf, som er omfattet af straffebestemmelserne i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 1-19, eller i regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, bortset fra regler udstedt i medfør af § 15 b, stk. 8, eller § 15 g, stk. 3, som udgangspunkt i almindelighed vil være på minimum 10.000 kr. i førstegangstilfælde.

Er der tale om overtrædelser begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, eller foreligger der andre skærpende omstændigheder, forudsættes det, at bøden i almindelighed er på minimum 20.000 kr. i førstegangstilfælde.

Disse bødeniveauer vil medføre en fordobling af de gældende vejledende minimumsbødeniveauer.

Ovenstående bødeniveauer vil ikke omfatte overtrædelser, der er omfattet af de særlige bødeniveauer, som er anført nedenfor for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 19 eller § 27, for manglende godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33, for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 71, for manglende overholdelse af regler om anmeldelse,

miljøscreening og miljøkortlægning af bygge- og anlægsaffald, for manglende efterlevelse af vilkår og for overtrædelse af regler om håndtering af affald.

Omfattet af de almindelige bødeniveauer på henholdsvis 10.000 kr. og 20.000 kr. vil bl.a. være overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningens regler om pant- og rabatordninger og om udvidet producentansvar, der ikke udgør håndtering af affald, regler om rottebekæmpelse og regler om at den, der er ansvarlig for en virksomhed, der kan give anledning til forurening, efter anmodning fra kommunalbestyrelsen eller ministeren skal give alle oplysninger, som har betydning for vurderingen af en forurening og for eventuelle afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger.

Omfattet af de almindelige bødeniveauer vil endvidere bl.a. være manglende overholdelse af regler om selektiv nedrivning og standardiseret nedrivningsplan, der ikke direkte udgør håndtering af affald, jf. § 10, stk. 1, § 11 og § 15, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse om håndtering af affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde, samt manglende overholdelse af de øvrige aktørers pligter, herunder transportørens pligt til at fremvise løbenummer og de oplysninger, der angiver hvortil affaldet er anvist, jf. § 17 i bekendtgørelsen. De almindelige bødeniveauer vil også gælde for overtrædelse af pligten til at lade sig registrere korrekt i Affaldsregistret i overensstemmelse med regler fastsat i affaldsregisterbekendtgørelsen.

Særlige minimumsbødeniveauer ved udvalgte overtrædelser af miljøbeskyttelseslovgivningen

I det følgende angives de særlige minimumsbødeniveauer, der med lovforslaget forudsættes for visse overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven og regler udstedt i medfør heraf.

Overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 19 eller § 27

Det forudsættes, at bødeniveauerne for overtrædelse af henholdsvis miljøbeskyttelseslovens § 19 om forbud mod nedgravning, udledning, oplægning på jord eller afledning til undergrund af stoffer, produkter og materialer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, og § 27 om forbud mod at tilføre stoffer, der kan forurene vandet, til vandløb, søer eller havet, i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 40.000 kr. for såvel private som erhvervsdrivende.

Ved de mindst alvorlige overtrædelser af miljøbeskyttelseslovens § 19 forudsættes det dog, at bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde kun vil være på minimum 10.000 kr.

Disse bødeniveauer vil medføre en fordobling af de gældende vejledende minimumsbødeniveauer.

Manglende godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 - godkendelsespligtig virksomhed

Det forudsættes med lovforslaget, at bødeniveauet for over-

trædelse af § 33 om godkendelsespligtig virksomhed (liste-virksomhed) i almindelighed som minimum vil skulle være på 100.000 kr. i førstegangstilfælde.

Dette bødeniveau forudsættes også, hvor der med overtrædelsen af § 33 er tale om en autoophugningsvirksomhed, der har mere end 5 skrotbiler stående påbegyndt til ophugning eller årligt modtager mere end 10 biler til ophugning. En bil betragtes som »påbegyndt til ophugning«, hvis bilen ikke længere er komplet, og hvis det ikke senest 2 måneder efter en inspektion på stedet kan dokumenteres, at en bil, der ved inspektionen ikke var indregistreret, nu igen er blevet indregistreret.

Dette bødeniveau vil medføre en fordobling af det gældende vejledende minimumsbødeniveau.

Overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 71

Med lovforslaget forudsættes det, at bødeniveauet for den, der er ansvarlig for en virksomheds overtrædelse af underretningspligten i tilfælde af driftsuheld m.v., der medfører væsentlig forurening eller fare herfor, jf. miljøbeskyttelseslovens § 71, stk. 1, i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 40.000 kr.

Dette bødeniveau vil medføre en fordobling af det gældende vejledende minimumsbødeniveau.

De situationer, der er omfattet af underretningspligten efter miljøbeskyttelseslovens § 71, vil ofte have baggrund i en lovovertrædelse, der i hvert fald objektivt set er strafbar. Retssikkerhedslovens § 10 om forbud mod selvinkriminering vil normalt ikke finde anvendelse i forbindelse med underretningspligten, da denne lovs § 10 kun finder anvendelse, når myndigheden har en konkret mistanke om strafbart forhold, og det har myndigheden normalt ikke, når underretningspligten indtræder.

Manglende overholdelse af regler om anmeldelse, miljøscreening og miljøkortlægning af bygge- og anlægsaffald

Med forslaget forudsættes endvidere, at overtrædelse af krav om anmeldelse i §§ 3 og 8 i bekendtgørelse om håndtering af affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde og overtrædelse af bekendtgørelsens § 4 om miljøscreening og eventuel miljøkortlægning i almindelighed i førstegangstilfælde vil føre til en bøde på minimum 20.000 kr.

Er der tale om overtrædelse begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, forudsættes det, at bøden i almindelighed vil være på minimum 40.000 kr. i førstegangstilfælde.

Disse bødeniveauer vil medføre en firdobling af minimumsbødeniveauet i forhold til det gældende vejledende bødeniveau.

Manglende efterlevelse af vilkår

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet for overtrædelse af vilkår i en godkendelse efter § 33 i miljøbeskyttel-

sesloven eller i andre godkendelser, tilladelser eller dispensationer efter miljøbeskyttelsesloven, herunder i påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 41, stk. 1, i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 20.000 kr. for både private og i forbindelse med erhverv.

Afhængig af vilkårets karakter og formål vil bøden kunne reguleres i opadgående eller nedadgående retning. Det forudsættes, at overtrædelse af vilkår, der i deres indhold og karakter kan sammenlignes med det, der reguleres i lovens øvrige bestemmelser, f.eks. §§ 19, 27 eller 71, også sanktioneres på linje med overtrædelse af disse, hvilket derfor i forhold til de nævnte eksempler i almindelighed vil medføre en bøde på minimum 40.000 kr., jf. herom ovenfor.

Som ved andre overtrædelser, forudsættes det også, at det i forbindelse med overtrædelse af vilkår anses som skærpende omstændigheder, hvis der ved overtrædelse af vilkåret eksempelvis er sket skade på miljøet, hvis overtrædelsen har indebåret en risiko herfor, hvis overtrædelsen er sket med økonomisk vinding for øje, eller hvis overtrædelsen er sket med forsæt eller ved grov uagtsomhed. Eksempelvis forudsættes det, at manglende indberetning af egenkontrolresultater også vil anses som en skærpende omstændighed, da tilsynsmyndigheden ikke får et korrekt grundlag at reagere på. For nærmere om betydningen af skærpende og formildende omstændigheder for strafudmålingen, se nedenfor.

Det almindelige minimumsbødeniveau for overtrædelse af regler om håndtering af affald

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet for overtrædelse af regler om håndtering af affald i miljøbeskyttelseslovens § 43 eller bestemmelser om håndtering af affald fastsat ved bekendtgørelse, i almindelighed vil være på minimum 40.000 kr. i førstegangstilfælde for såvel private som erhvervsdrivende.

Dette vejledende minimumsbødeniveau på 40.000 kr. vil ikke omfatte overtrædelser, der er omfattet af de særlige bødeniveauer, som er anført nedenfor for ulovlig afbrænding af affald, herunder biler, for ulovlig opbevaring af henstillede biler (skrotbiler), for ulovlig import og eksport af affald og for henkastning eller anbringelse af affald på fremmed ejendom.

Omfattet af det vejledende minimumsbødeniveau på 40.000 kr. vil bl.a. være private og erhvervsdrivendes overtrædelse af § 56 i affaldsbekendtgørelsen om forbud mod fortynding eller blanding af affald med det formål at opfylde betingelserne for aflevering af affald til deponering i henhold til bekendtgørelse om deponeringsanlæg.

Omfattet af minimumsbødeniveauet på 40.000 kr. vil endvidere bl.a. være virksomheders overtrædelse af krav i affaldsbekendtgørelsens kapitel 10 om affaldsproducerende virksomheders affaldshåndtering og kapitel 11 med særlige regler om farligt affald fra virksomheder, eksempelvis overtrædelse af affaldsbekendtgørelsens §§ 63 og 66 om affaldsproducerende virksomheders pligt til at sortere affald, og

herunder til at udsortere farligt affald, PCB-holdigt affald, asbestholdigt affald og termoruder fra deres bygge- og anlægsaffald og deres pligt til på stedet at kildesortere bygge- og anlægsaffald, der overstiger 1 ton.

Ligeledes omfattet af det vejledende minimumsbødeniveau på 40.000 kr. vil være erhvervsdrivendes overtrædelse af forpligtelsen efter § 12, stk. 1, i affaldsaktørbekendtgørelsen til at benytte sig af kommunale ordninger som foreskrevet i bl.a. regulativet for erhvervsaffald, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 1, og til at følge kommunalbestyrelsens konkrete anvisninger, jf. § 8, stk. 7. Dette medmindre den pågældende overtrædelse er omfattet af et af de særlige bødeniveauer angivet nedenfor.

Det forudsættes endvidere, at det vejledende minimumsbødeniveau på 40.000 kr. bl.a. vil finde anvendelse ved overtrædelse af affaldsaktørbekendtgørelsens § 27 om pligten for affaldsproducerende virksomheder til, jf. affaldsbekendtgørelsen, at sikre behandling af det af deres sorterede erhvervsaffald, som er egnet til materialenytiggørelse, ved enten selv løbende at forberede affaldet til genbrug, genanvende affaldet eller anvende det til anden endelig materialenytiggørelse, eller ved at overdrage affaldet til én af de aktører, der er nævnt i bestemmelsen.

Omfattet af det vejledende minimumsbødeniveau på 40.000 kr. vil endvidere bl.a. være private husholdningers overtrædelse af forpligtelsen efter § 11, stk. 1, i affaldsaktørbekendtgørelsen til at benytte sig af kommunale ordninger som foreskrevet i regulativet for husholdningsaffald, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 1, og til at følge kommunalbestyrelsens konkrete anvisninger, jf. § 8, stk. 7. Dette medmindre den pågældende overtrædelse er omfattet af et af de særlige bødeniveauer angivet nedenfor.

Privates overtrædelse af regler om korrekt sortering af husholdningsaffald, jf. § 11 i affaldsaktørbekendtgørelsen og regulativet for husholdningsaffald, men hvor det ukorrekt sorterede affald fortsat afleveres til en kommunal indsamlingsordning, forudsættes med lovforslaget dog som hidtil at skulle håndteres via administrative midler, herunder indskærpelse, og ikke ved strafforfølgelse.

Efter omstændighederne vil ulovlig håndtering af affald endvidere kunne udgøre en overtrædelse af § 19 eller § 33 i miljøbeskyttelsesloven. I disse tilfælde vil bødeniveauet som minimum skulle svare til højeste af de minimumsbødeniveauer, der gælder for de implicerede bestemmelser. For nærmere om straffastsættelsen, når flere bestemmelser overtrædes, se nedenfor.

Særlige minimumsbødeniveauer for udvalgte overtrædelser af regler om håndtering af affald

I det følgende angives de særlige minimumsbødeniveauer, der med lovforslaget forudsættes for visse overtrædelser af regler om håndtering af affald i miljøbeskyttelsesloven og regler udstedt i medfør heraf.

Ulovlig afbrænding af affald, herunder biler

Ulovlig afbrænding af affald sker ofte for at spare udgifterne til miljømæssig korrekt bortskaffelse. Afbrænding kan have en stor miljømæssig effekt, bl.a. på grund af nedsivning af forurenende stoffer til jorden og grundvandet. Ved afbrænding af forurenende stoffer kan der dannes dioxin, hvilket er til fare for omgivelserne.

De følgende minimumsbødeniveauer tager udgangspunkt i hvilken affaldstype, der er tale om.

Kategori 1-affald er haveaffald, pap, papir, rent træ og lign. Det forudsættes med lovforslaget, at bødeniveauet for privates og erhvervsdrivendes afbrænding af mindre end 500 kg af dette affald i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 4.000 kr. For afbrænding af 500-1.000 kg forudsættes det, at bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 10.000 kr. Bødeniveauet for afbrænding af 1-2 tons forudsættes i almindelighed i førstegangstilfælde at ville være på minimum 16.000 kr.

Kategori 2-affald er husholdningsaffald, plastic, dæk, flamingo, bygningsaffald, glasfiber, tøj, jern, metal og lign., i det omfang affaldet er klassificeret som ikkefarligt affald. Det forudsættes, at bødeniveauet for privatpersoners afbrænding af mindre end 100 kg af dette affald i almindelighed vil være på minimum 10.000 kr. i førstegangstilfælde, mens bødeniveauet for afbrænding af denne type affald i erhvervsforhold i almindelighed forudsættes at være på minimum 16.000 kr. i førstegangstilfælde. Bødeniveauet for privates afbrænding af 100-500 kg forudsættes i almindelighed i førstegangstilfælde at ville være på minimum 20.000 kr., mens bødeniveauet for erhvervsdrivende i almindelighed i førstegangstilfælde forudsættes at være på minimum 40.000 kr. Bødeniveauet for privates afbrænding af 500-1.000 kg forudsættes i almindelighed i førstegangstilfælde at ville være på minimum 30.000 kr., mens bødeniveauet for erhvervsdrivende i almindelighed forudsættes at være på minimum 80.000 kr. i førstegangstilfælde.

Kategori 3-affald er maling, batterier, olieaffald, bremsevæsker og andet farligt affald. Det forudsættes, at bødeniveauet for afbrænding af mindre end 10 kg af denne type affald i almindelighed vil være på minimum 20.000 kr. i førstegangstilfælde for både private og erhvervsdrivende. Ved afbrænding af mere end 10 kg af denne type affald vil der som udgangspunkt ikke være tale om en mindre væsentlig skade på miljøet, og det forudsættes derfor med lovforslaget, at der her vil skulle fastsættes højere straf efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2.

Privates og erhvervsdrivendes afbrænding af PCB-holdigt affald og lignende ekstremt forurenende kategori 3-affald anses som særligt skærpende omstændigheder, og det forudsættes derfor, at bødeniveauet herfor i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 40.000 kr. Ved afbrænding af store mængder af denne type affald vil der som udgangspunkt ikke være tale om en mindre væsentlig

skade på miljøet, og det forudsættes derfor, at der her vil skulle fastsættes højere straf efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2.

Er forskelligt affald omfattet af de 3 kategorier blandet sammen, betragtes det som kategori 3-affald. Findes der PCB og lignende ekstremt forurenende affald i det afbrændte affald, behandles alt affaldet som ekstremt forurenende affald. Affald, som ikke umiddelbart falder ind under kategori 1-3, behandles som ekstremt forurenende affald.

Har afbrændingen af affald medført fare for brand i omgivelserne, betragtes dette som en skærpende omstændighed.

Bødeniveauerne omfattet af dette punkt vil medføre en fordobling af de gældende vejledende minimumsbødeniveauer.

Ulovlig opbevaring af henstillede biler (skrotbiler)

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet for privates ulovlige opbevaring af henstillede biler (skrotbiler) i almindelighed vil være på minimum på 6.000 kr. pr. bil i førstegangstilfælde.

For erhvervsdrivendes ulovlige opbevaring af op til og med fem skrotbiler forudsættes, at bødeniveauet i almindelighed at være på minimum 40.000 kr. i førstegangstilfælde. Har den erhvervsdrivende kun op til to skrotbiler opbevaret, forudsættes det, minimumsbødeniveauet vil være på minimum 10.000 kr. pr. bil. Har den pågældende mere end 5 skrotbiler opbevaret, vil der typisk være tale om drift af autoophugningsvirksomhed, som er godkendelsespligtigt efter miljøbeskyttelseslovens § 33, og overtrædelsen straffes med udgangspunkt i det minimumsbødeniveau, der med dette lovforslag forudsættes for overtrædelse af § 33, jf. herom ovenfor.

Opbevaring af skrotbiler vil efter omstændighederne ligeledes kunne betragtes som ulovligt oplag efter miljøbeskyttelseslovens § 19, og udmålingen af sanktioner vil derfor i disse tilfælde tillige tage udgangspunkt i det minimumsbødeniveau, der er angivet herfor ovenfor.

Bødeniveauerne omfattet af dette punkt vil medføre en fordobling af de gældende vejledende minimumsbødeniveauer.

Ulovlig import og eksport af affald

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 20.000 kr. ved overtrædelser, hvor transporten af ikke-anmeldepligtigt affald ikke ledsages af de oplysninger, der er krævet i artikel 18 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1157 af 11. april 2024 om overførsel af affald og om ændring af forordning (EU) nr. 1257/2013 og (EU) 2020/1056 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1013/2006, for så vidt angår ikke-anmeldepligtigt affald.

For det anmeldepligtige affald, hvor der ikke foreligger en tilladelse, forudsættes det, at bødeniveauet i almindelighed i

førstegangstilfælde vil være på minimum 40.000 kr. plus et tillæg på 6.000 kr. pr. påbegyndt ton.

Foreligger der en tilladelse, men er kopi af denne eller transportdokumentet ikke medbragt ved transporten, forudsættes det, at bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 20.000 kr.

Disse bødeniveauer indebærer i forhold til gældende retningslinjer en fordobling af de vejledende minimumsbødeniveauer.

Henkastning eller anbringelse af affald på fremmed ejendom

Henkastning eller anbringelse af affald på fremmed ejendom er strafsanktioneret efter såvel miljøbeskyttelsesloven og regler udstedt i medfør heraf som efter lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 med senere ændringer. For nærmere herom, se pkt. 2.1.1.2.7.4 i de almindelige bemærkninger.

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet for privates henkastning af affald uden for genbrugsstationer, i byer og på parkeringspladser m.v., i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 6.000 kr. Bødeniveauet for privates henkastning af affald i naturen forudsættes i almindelighed i førstegangstilfælde at være på minimum 10.000 kr. Er der tale om privates henkastning af små mængder skovtursaffald eller lignende, forudsættes bødeniveauet dog i almindelighed at være på minimum 2.000 kr.

For erhvervsdrivende forudsættes det, at bødeniveauet for henkastning af affald i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 10.000 kr., f.eks. ved henkastning af byggeaffald uden for en genbrugsstation, og som minimum på 16.000 kr., hvis henkastningen af affald er foretaget i naturen.

Den forudsatte forhøjelse af bødeniveauerne for henkastning af affald svarer til den fordobling af bødestraf ved naturkriminalitet, der er forudsat med lov nr. 263 af 11. februar 2026 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og forskellige andre love om gennemførelse af dele af aftalen om strafreform og kriminalforsorgens økonomi 2026-2030 m.v.

Har den ulovlige affaldshåndtering medført en forurening eller risiko for forurening, kan overtrædelsen ligeledes straffes efter reglerne i miljøbeskyttelseslovens § 110, jf. §§ 19, 27 eller 43. Eksempelvis vil byggeaffald ofte være forurenset med problematiske stoffer. I disse tilfælde forudsættes det, at de højere minimumsbødeniveauer for overtrædelse af §§ 19, 27 og 43 vil finde anvendelse, jf. herom ovenfor.

Dette indebærer, at har den ulovlige affaldsbortskaffelse omvendt ikke medført en forurening eller risiko for forurening, vil overtrædelsen som udgangspunkt alene straffes som en overtrædelse af den forpligtelse, der i henhold til § 11 henholdsvis § 12 i affaldsaktørbekendtgørelsen påhviler private

og erhvervsdrivende til at anvende de kommunale indsamlings- og anvisningsordninger.

Vejledende retningslinjer for straffastsættelse ved skærpende og særligt skærpende omstændigheder

I forbindelse med overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningen vil der ofte kunne foreligge omstændigheder, som det, med lovforslaget, forudsættes vil medføre, at der som udgangspunkt straffes hårdere og i visse tilfælde væsentligt hårdere end det, der følger af de vejledende minimumsbødeniveauer, som med dette lovforslag er forudsat for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven og regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelsesloven, jf. ovenfor.

Sker der samtidig overtrædelse af flere bestemmelser, forudsættes dels at der ved bødeudmålingen vil tages udgangspunkt i det højeste af de minimumsbødeniveauer, der gælder for de implicerede bestemmelser. Dels forudsættes, at det forhold, at der sker samtidig overtrædelse af flere krav, i sig selv vil medføre en forhøjelse af bøden.

Det forudsættes endvidere, at overtrædelsens eller overtrædelsernes antal og grovhed samt antal og karakter af den eller de skærpende eller særligt skærpende omstændigheder, der foreligger, vil få betydning for udmålingen af bødens størrelse. Jo grovere karakteren af overtrædelsen er og jo flere skærpende omstændigheder, der foreligger, jo større forudsættes forhøjelsen af den vejledende minimumsbøde således også at blive.

Er der tale om overtrædelser, hvor der foreligger skærpende eller særligt skærpende omstændigheder, forudsættes det således, at der med henblik på at sikre, at bøden bliver effektiv og proportional og får den nødvendige afskrækkende virkning, i almindelighed vil blive udmålt væsentligt højere bøder end tilfældet er efter gældende ret.

Nedenfor redegøres for de skærpende og særligt skærpende omstændigheder, der er af særlig relevans for straffastsættelsen ved overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningen, og som det med lovforslaget således forudsættes vil medføre forhøjelse og i visse tilfælde en væsentlig forhøjelse af de vejledende minimumsbødeniveauer.

Under de enkelte kategorier af overtrædelser og minimumsbødeniveauer anført ovenfor er i et vist omfang endvidere anført eksempler på skærpende omstændigheder.

Der er nedenfor ikke tale om en udtømmende opregning af skærpende omstændigheder, og der skal derfor ligeledes henvises til straffelovens § 80, hvorefter der ved straffens fastsættelse og under hensyntagen til ensartethed i rets anvendelsen skal lægges vægt på lovovertrædelsens grovhed og på oplysninger om gerningsmanden, og til straffelovens § 81, der indeholder en opregning af de skærpende omstændigheder, der i almindelighed skal indgå ved straffens fastsættelse.

Foreligger der formildende omstændigheder, vil dette kunne

indebære en nedsættelse af den bøde, der under hensyntagen til overtrædelsens karakter, herunder eventuel tilstedeværelse af skærpende omstændigheder, ellers ville være udmålt. For nærmere herom, se nedenfor.

Skade på miljøet eller fare herfor

Det skal betragtes som en særligt skærpende omstændighed, hvis der ved en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningen er sket skade på miljøet eller er fremkaldt fare herfor.

Herunder falder eksempelvis privates eller virksomheders ulovlige håndtering af betydelige mængder af jord eller bygge- og anlægsaffald eller af affald af særlig farlig eller skæmmende karakter, eller hvor jord er anbragt andre steder end det, der er anmeldt til kommunen. Der er i pressen set eksempler, hvor forurenede jord er endt på legepladsen i en børnehave, eller at jord med byggeaffald er kørt ud på landbrugsarealer.

Ved udmåling af sanktioner skal omstændigheder som disse derfor tillægges betydelig vægt.

Er overtrædelsen begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, er forholdet omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, nr. 1, og stk. 3, og straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år.

Udover mængde og farlighed m.v. af det ulovligt udledte forurenende stof eller af den ulovligt flyttede jord, forudsættes det tillige med lovforslaget at eventuelle oplysninger om det offentlige udgifter til genopretning efter udledning eller anden forurening, tillige vil have betydning ved bødefastsættelsen.

Fare for omgivelserne

Det forudsættes med den foreslåede ændring, at det vil skulle betragtes som en særlig skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen har forårsaget fare for omgivelserne. Det forudsættes endvidere, at dette vil medføre en forhøjelse af den bøde, der i almindelighed ellers vil gives for den pågældende overtrædelse. Eksempelvis kan der ved afbrænding af forurenende stoffer dannes dioxin, hvilket er til fare for omgivelserne.

Manglende efterkommelse af indskærpelser eller påbud

Er en indskærpelse eller et påbud om at bringe et ulovligt forhold i orden ikke efterkommet ved udløbet af en tidsfrist fastsat af tilsynsmyndigheden, betragtes dette som udgangspunkt som en skærpende omstændighed.

Det forudsættes derfor med den foreslåede ændring, at dette vil medføre en forhøjelse af den bøde, der i almindelighed ellers vil gives for den pågældende overtrædelse.

Tilsigtet eller opnået økonomisk fordel

Det skal betragtes som en særlig skærpende omstændighed, hvis der ved en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningen

gen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for én selv eller for andre.

Det følger bl.a. af straffelovens § 51, stk. 3, at der ved fastsættelsen af bøder skal tages hensyn til den opnåede eller tilsigtede fortjeneste eller besparelse ved en lovovertrædelse.

Er overtrædelsen begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, er forholdet omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, nr. 2, og stk. 3, og straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år.

Med den foreslåede ændring af § 110, stk. 5, 1. pkt., forudsættes det, at bødeniveauet i de tilfælde, hvor manglende overholdelse af miljøbeskyttelseslovgivningen indebærer en enten tilsigtet eller opnået økonomisk fordel for den pågældende selv eller for andre, i almindelighed vil skulle forhøjes med som minimum to gange den skønnede økonomiske fortjeneste eller besparelse.

Størrelsen af den tilsigtede vinding forudsættes tillagt samme vægt ved udmålingen af bødens størrelse, som hvis den tilsigtede vinding var opnået.

Overtrædelser af de straffelagte bestemmelser i miljøbeskyttelseslovgivningen vil for hovedpartens vedkommende indebære, at der er opnået en økonomisk fordel. Hvis der eksempelvis ikke er indhentet den fornødne godkendelse efter § 33 i miljøbeskyttelsesloven, inden der modtages jord eller bygge- og anlægsaffald, vil der være opnået en ulovlig indtjening eller besparelse i perioden, indtil de fornødne godkendelser eller tilladelser foreligger, hvis de overhovedet indhentes, herunder eventuelt sparede udgifter til sagkyndig bistand, der har måttet være nødvendig i forbindelse med ansøgning om godkendelse eller tilladelse. Hvis der er modtaget mere jord, eller jord med en anden sammensætning end den, der fremgår af de vilkår, der er knyttet til tilladelsen, vil der her være opnået en ulovlig fortjeneste, svarende til fortjenesten på det bygge- og anlægsaffald eller den jord, der er modtaget ud over det tilladte. Der vil således også foreligge en økonomisk fordel i situationer, hvor tilladelse efterfølgende ville være givet.

Den forudsatte forhøjelse af bøden i disse tilfælde, der som udgangspunkt vil skulle gælde for såvel private som for erhvervsdrivende, vil medføre en markant forhøjelse i forhold til det gældende vejledende bødeniveau for overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør heraf, hvorefter bøden forudsættes fastsat til en fjerdedel af den skønnede opnåede eller tilsigtede økonomiske fortjeneste eller besparelse, dog som minimum svarende til det gældende vejledende minimumsbødeniveau for den pågældende overtrædelse, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, side 29, og pkt. 2.1.3.7 i de almindelige bemærkninger.

Er der tale om en opnået økonomisk fordel, som det ikke er muligt at konfiskere i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6, 1. pkt., forudsættes det, at bøden i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6, 2. pkt., forhøjes yderligere med et beløb, der svarer til den skønnede fortje-

neste eller besparelse. Er der tale om en tillægsbøde, forudsættes det, at denne fastsættes til et beløb svarende til den skønnede fortjeneste eller fordel. For nærmere herom, se bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

Et eksempel kan være en virksomhed, der modtager affald uden at være godkendt efter miljøbeskyttelseslovens § 33 til at drive anlæg for deponering af affald eller til at modtage jord. Dette sker med en tilsigtet eller opnået fortjeneste eller besparelse på eksempelvis 300.000 kr. Efter de gældende retningslinjer vil bøden som udgangspunkt være en fjerdedel af den tilsigtede eller opnåede fortjeneste, dvs. 75.000 kr. Med de vejledende retningslinjer der forudsættes med dette lovforslag vil den pågældende virksomhed som udgangspunkt stå til en bøde på minimum 100.000 kr. for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 33 forhøjet med to gange den tilsigtede eller opnåede fortjeneste eller besparelse, dvs. 700.000 kr. i alt. Er den økonomiske fordel opnået, men kan ikke konfiskeres, vil der skulle ske en yderligere forhøjelse af bøden på 300.000 kr., svarende til den opnåede økonomiske fordel. I så fald vil bøden som minimum samlet set skulle være på 1.000.000 kr. Der kan være yderligere skærpene eller formildende omstændigheder, der ændrer på niveauet for den endelige bødestørrelse, ligesom den pågældende virksomheds størrelse kan få indflydelse på bødeudmålingen.

Forsætlige forhold og grov uagtsomhed

Det forudsættes med den foreslåede ændring, at er en overtrædelse begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, vil der være tale om skærpene eller særligt skærpene omstændigheder.

Det forudsættes endvidere, at påstand om bøde sker efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, eller regler udstedt i medfør af lovens § 110, stk. 3, 2. pkt., hvis betingelserne herfor er tilstede, og ikke efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, 1. pkt.

Gentagelsestilfælde

Det følger af straffelovens § 81, nr. 1, at det ved straffens fastsættelse i almindelighed skal indgå som en skærpene omstændighed, at gerningsmanden tidligere er straffet ved dom eller vedtagelse af bødeforelæg af betydning for sagen.

Det er ikke en forudsætning for gentagelsesvirkningen, at der er tale om overtrædelse af de samme bestemmelser.

Det forudsættes med lovforslaget herved eksempelvis, at en overtrædelse af en bestemmelse i jordforureningsloven eller regler udstedt i medfør heraf vil skulle vurderes som førstegangs- eller gentagelsestilfælde i forhold til en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 19 eller § 33, eller regler eller forskrifter udstedt herom vedrørende tilladelse givet til jordflytningsaktiviteter.

Det forudsættes med lovforslaget, at der i almindelighed vil

ske en fordobling af det vejledende minimumsbødeniveau anden gang, der sker en overtrædelse af den samme bestemmelse. Er der anden gang tale om en overtrædelse af en anden bestemmelse end første gang, og er førstegangsovertrædelsen af betydning for den nye sag, forudsættes det, at der vil ske en tilsvarende eller mærkbar forhøjelse af det minimumsbødeniveau, der er forudsat for overtrædelse af den bestemmelse, der overtrædes anden gang.

Gentagelsesvirkningen finder ikke anvendelse for den del af en bøde, som er udmålt på baggrund af en opnået eller tilsigtet uretmæssig fortjeneste eller besparelse, da bødeniveauet på to gange den tilsigtede eller opnåede fortjeneste eller besparelse, jf. ovenfor samt pkt. 2.3.3.4 i de almindelige bemærkninger, samt konfiskation eller en yderligere forhøjelse svarende hertil, jf. ovenfor samt pkt. 2.3.3.5 i de almindelige bemærkninger, anses for at have en selvregulerende virkning. På denne baggrund beregnes denne del af bøden ved hver efterfølgende gentagne overtrædelse på samme måde som ved førstegangsovertrædelsen.

Overtrædelser begået i forbindelse med erhverv

Det følger af § 110, stk. 5, 2. pkt., at en overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelsesloven i forbindelse med udøvelse af erhverv skal betragtes som en skærpene omstændighed.

Med den foreslåede ændring af § 110, stk. 5, 1. pkt., forudsættes det, at en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovgivningen i almindelighed vil udløse en væsentligt højere bøde for erhvervsdrivende end for private. Som det fremgår ovenfor, forudsættes det med dette lovforslag derfor, at minimumsbødeniveauerne for de fleste overtrædelser begået i forbindelse med udøvelse af erhverv er højere, end tilfældet er for private borgere.

Med den foreslåede ændring forudsættes det endvidere, at der i forbindelse med den konkrete forhøjelse af bøden for en overtrædelse begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, tillige vil blive lagt vægt på bl.a. den pågældende virksomheds karakter, herunder om det, overtrædelsen vedrører, er en central opgave for virksomheden i almindelighed eller en mindre bibeskæftigelse. Er der tale om en central opgave for virksomheden, forudsættes det, at dette vil anses som en særlig skærpene omstændighed, der i sig selv vil medføre en markant forhøjelse af bøden.

Herudover forudsættes det med lovforslaget, at der for virksomheder vil ske en differentiering af bøderne på grundlag af antallet af ansatte. For nærmere herom, se nedenfor.

Differentiering af bøder ved overtrædelser begået i forbindelse med erhverv

Med den foreslåede ændring forudsættes det, at der ved straffens udmåling vil blive lagt vægt på virksomhedens størrelse, nærmere bestemt på antallet af ansatte. Det er hensigten, at bødestraffen stiger for mellemstore, store og meget store virksomheder.

Ved virksomheder forstås enkeltmandsvirksomheder og juridiske personer.

Når en overtrædelse begås i forbindelse med udøvelse af erhverv, forudsættes der således dels en differentiering på grundlag af den pågældende virksomheds antal ansatte af den bøde, som der med udgangspunkt i de vejledende minimumsbødeniveauer, jf. ovenfor, i almindelighed vil blive fastsat i førstegangstilfælde. Dels forudsættes som udgangspunkt endvidere en differentiering af den eller de forhøjelser, der sker af bøden, hvis der foreligger skærpene omstændigheder. Disse bøder omtales i det følgende som »normalbøden ved erhvervsvirksomhed«.

Med lovforslaget forudsættes dog, at der ikke vil foretages en differentiering af den del af en forhøjelse af en bøde, der skyldes, at der ved virksomhedens overtrædelse er tilsigtet eller opnået en økonomisk fortjeneste eller besparelse. Det tilsigtes heller ikke at differentiere den del af en forhøjelse af en bøde, som måtte skyldes manglende mulighed for konfiskation af en opnået økonomisk fordel.

Med den foreslåede ændring forudsættes det, at bøderne differentieres på følgende måde: For virksomheder med 0-9 ansatte forhøjes normalbøden ikke yderligere som følge af virksomhedens størrelse (»normalbøden ved erhvervsvirksomhed«). For virksomheder med 10-34 ansatte forhøjes »normalbøden ved erhvervsvirksomhed« med 50 procent. For virksomheder med 35-99 ansatte forhøjes »normalbøden ved erhvervsvirksomhed« med 75 procent. For virksomheder med 100 eller flere ansatte forhøjes »normalbøden ved erhvervsvirksomhed« med 100 procent.

Med forslaget forudsættes det alene, at der vil foretages en differentiering af bøden, når der er tale om en virksomheds overtrædelse af materielle regler, dvs. overtrædelser, der direkte modvirker eller indebærer en risiko for at modvirke miljøbeskyttelseslovgivningens formål, som for eksempel ved at forårsage yderligere forurening eller skade på miljøet eller risiko herfor i forbindelse med eksempelvis håndtering af bygge- anlægsaffald.

Det forudsættes således ikke med forslaget, at der vil skulle ske en differentiering af bøden i forbindelse med virksomheders overtrædelse af formelle regler, dvs. hvor der ikke er en direkte risiko for eksempelvis forurening eller skade på miljøet. Disse regler vedrører typisk rammer og procedurer for virksomhedernes arbejde. Dette kunne eksempelvis være regler, der forpligter affaldsmottageren til at indberette løbenummer, affaldsmængder og dato digitalt til kommunalbestyrelsen efter modtagelse af det sidste affald fra bygge- eller nedrivningsarbejdet, jf. § 18, stk. 1, i bekendtgørelse om håndtering af affald og materialer fra bygge- og nedrivningsarbejde.

Det forudsættes med forslaget, at der lægges vægt på antallet af ansatte i hele virksomheden på overtrædelsestidspunktet. Ved opgørelsen af antallet af ansatte i virksomheder forudsættes det, at den praksis, der anvendes ved bødefastsæt-

telse efter arbejdsmiljøloven og markedsføringsloven, hvor en virksomheds størrelse vurderes ud fra antallet af ansatte i hele virksomheden, uanset ansættelsesform, herunder fastansatte, midlertidigt ansatte og timelønnede, følges. For virksomheder, der indgår i koncernstrukturer, vil koncernens samlede struktur, herunder datter-, søster- og moderselskaber samt filialer, kunne indgå i vurderingen.

Det betyder, at selv om en overtrædelse konstateres på f.eks. en byggeplads, hvor kun enkelte af virksomhedens ansatte arbejder, så vil det være antallet af ansatte i hele virksomheden, der lægges vægt på, når bøden skal fastsættes. Endvidere vil en overtrædelse konstateret uden for sæsonen for eksempelvis nedrivning af bygninger, hvor færre er ansatte i virksomheden, ikke medføre en højere bøde, uanset at der på et andet tidspunkt af året er mange ansatte.

Overtrædelser omfattet af § 110, stk. 2, i miljøbeskyttelsesloven m.v.

Med lovforslaget forudsættes, at den skærpelse af de vejledende minimumsbødeniveauer og andre retningslinjer for straffastsættelse, herunder for hvornår der foreligger skærpene eller særlig skærpene omstændigheder, der forudsættes med dette lovforslag, jf. pkt. 2.3.1 og pkt. 2.3.3 ovenfor, vil få en afsmittende virkning på udmålingen af straf for overtrædelser omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, og regler udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 3, 2. pkt.

Det forudsættes endvidere, at påstand om bøde sker efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, eller regler udstedt i medfør af lovens § 110, stk. 3, 2. pkt., hvis betingelserne herfor er tilstede, og ikke efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, eller regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, 1. pkt.

Det forudsættes endvidere, at der i de allervesteste tilfælde idømmes fængselsstraf efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, eller regler fastsat i medfør af lovens § 110, stk. 3, hvis overtrædelsen er begået groft uagtsomt eller forsætligt. Det forudsættes således, at der bl.a. vil blive lagt vægt på, om overtrædelsen har medført betydelig eller uoprettelig skade og på skadens størrelsesmæssige omfang.

Efter omstændighederne kan der i forbindelse med overtrædelse af bestemmelser omfattet af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, og regler udstedt i medfør af § 110, stk. 3, 2. pkt., tillige være tale om overtrædelse af bestemmelser i straffeloven, herunder af § 196 om særlig grov miljøkriminalitet, § 279 om bedrageri og § 291, stk. 2, om hærværk, jf. herved bl.a. Østre Landsrets dom af 20. november 2017, som er optrykt i MAD2017. 525.

Samtidig tilstedeværelse af formildende omstændigheder

Ved straffens fastsættelse vil der ligeledes skulle lægges vægt på, om der foreligger formildende omstændigheder, jf. straffelovens § 82, der angiver en ikkeudtømmende oprems-

ning af formildende omstændigheder ved straffens fastsættelse.

Med lovforslaget forudsættes, at der ved straffastsættelsen i sager, hvor en gerningsmand har aflagt tilståelse eller anmeldt sig selv, tages udgangspunkt i de retningslinjer for i hvilket omfang, der i medfør af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, kan gives såkaldt tilståelsesrabat ud fra procesøkonomiske hensyn, som Højesteret har anvist i dom af 15. maj 2025, jf. UfR. 2025.3022.

Et andet eksempel på en formildende omstændighed er, hvor vedkommende har genoprettet eller søgt at genoprette den skade, som han eller hun har forvoldt ved sin overtrædelse, jf. § 82, stk. 1, nr. 11. Her forudsættes det med lovforslaget det, at tidspunktet for genoprettelsen eller forsøget herpå vil indgå som en faktor ved strafudmålingen. Genoprettelse eller forsøg herpå, der først foretages efter politianmeldelse, forudsættes således kun i begrænset omfang at ville skulle indgå som en formildende omstændighed.

Hvor der ved straffens fastsættelse indgår såvel skærpende som formildende omstændigheder, forudsættes det med lovforslaget, at den herefter udmålte straf som udgangspunkt fortsat vil være effektiv og proportional og have en afskrækkende effekt, der inden for rammerne af straffelovens bestemmelser i §§ 80-82 afspejler overtrædelsens karakter og alvor. Dette vil ikke mindst have betydning, hvor den pågældende ved overtrædelsen har tilsigtet eller opnået en økonomisk fordel eller forårsaget skade på miljøet eller risiko herfor, eller hvor der er tale om overtrædelse begået i forbindelse med erhverv, gentagne og konsekvente overtrædelser, gentagelse, forsæt eller grov uagtsomhed.

Til nr. 2

Det fremgår af § 110, stk. 6, 1. pkt., i miljøbeskyttelsesloven, at er der ved en overtrædelse opnået en økonomisk fordel, konfiskeres denne efter reglerne i straffelovens 9. kapitel, selv om der ved overtrædelsen ikke er voldt skade på miljøet eller er fremkaldt fare derfor. Af § 110, stk. 6, 2. pkt., fremgår, at kan der ikke ske konfiskation, skal der tages særskilt hensyn hertil ved udmåling af en bøde, herunder en eventuel tillægsbøde.

Der er ikke fastsat nærmere vejledende retningslinjer for udmåling af bøde efter § 110, stk. 6, 2. pkt., for de tilfælde, hvor der ikke kan ske konfiskation.

For nærmere om gældende ret, se pkt. 2.1.3.8 i de almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede ændring af § 110, stk. 6, 2. pkt., at »skal der« udgår.

Der er alene tale om en sproglig ændring af lovteksten, som har til formål at give mulighed for i bemærkningerne at angive nærmere retningslinjer for bødeniveauet efter bestemmelsen.

Det følger af den foreslåede ændring, at der ved bødens udmåling, herunder af en eventuel tillægsbøde, fortsat vil skulle tages særskilt hensyn til den opnåede økonomiske fordel ved overtrædelsen, hvis der ikke i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6, 1. pkt., kan ske konfiskation efter straffelovens 9. kapitel af en opnået økonomisk fordel.

I de tilfælde, hvor der ikke kan dokumenteres en tilstrækkelig nøjagtig økonomisk fordel, og det således vurderes, at der ikke vil kunne ske konfiskation efter miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 6, 1. pkt., vil der i henhold til lovens § 110, stk. 6, 2. pkt., skulle fastsættes en bøde under hensyntagen til en skønnet økonomisk fordel.

Det forudsættes med den foreslåede ændring, at bøden i disse tilfælde forhøjes med et beløb svarende til den skønnede fortjeneste eller besparelse. Hvor der er tale om en tillægsbøde, forudsættes det, at denne fastsættes til et beløb svarende til den skønnede fortjeneste eller fordel.

Bøden vil – som hvis der var tale om konfiskation – skulle svare til summen af de dokumenterede eller skønnede økonomiske fordele ved lovovertrædelsen.

Overtrædelser af de straffelagte bestemmelser i miljøbeskyttelseslovgivningen vil for hovedpartens vedkommende indebære, at der er opnået en økonomisk fordel. Hvis der eksempelvis ikke er indhentet den fornødne godkendelse efter § 33 i miljøbeskyttelsesloven, inden der modtages jord eller bygge- og anlægsaffald, vil der være opnået en ulovlig indtjening eller besparelse i perioden, indtil de fornødne godkendelser eller tilladelser foreligger, hvis de overhovedet indhentes, herunder eventuelt sparede udgifter til sagkyndig bistand, der har måttet være nødvendig i forbindelse med ansøgning om godkendelse eller tilladelse. Hvis der er modtaget mere eller anden bygge- og anlægsaffald end det, der fremgår af de vilkår, der er knyttet til tilladelsen, vil der her være opnået en ulovlig fortjeneste, svarende til fortjenesten på det bygge- og anlægsaffald, der er modtaget ud over det tilladte. Der vil således også foreligge en økonomisk fordel i situationer, hvor tilladelse efterfølgende ville være givet.

Med lovforslaget forudsættes, at principperne for opgørelse af konfiskation og bøde også vil gælde, når der alene er tale om en formel overtrædelse, dvs. en overtrædelse, der ikke indebærer en skade eller fare for miljøet.

Det vil medføre, at det eksempelvis vil være uden betydning for bødestørrelse eller konfiskation, om tilladelse til eksempelvis udvidelse af et modtageanlæg efterfølgende er givet eller vil blive givet. Dette forudsættes også at skulle gælde i situationer, hvor miljømyndigheden har givet udtryk for, at tilladelse kan forventes, eller hvor godkendelsesbehandlingen har været langvarig.

I disse tilfælde, hvor der er opnået en økonomisk fordel, vil bøden skulle forhøjes yderligere i overensstemmelse med reglerne i straffelovens § 51, stk. 3, og forudsætningerne i miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 2, nr. 2. For nærmere

herom, se bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1, om bødeniveau ved opnået eller tilsigtet økonomisk fordel.

Forslaget forventes at indebære en markant forhøjelse af bødeniveauet i forhold til praksis.

Fastsættelsen af bøden, herunder en eventuel tillægsbøde, vil fortsat bero på Anklagemyndighedens og/eller domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Er der tale om overtrædelse af bestemmelser, der implementerer EU-retsakter eller fremgår af forordninger, skal der ligeledes sikres overholdelse af det EU-retlige proportionalitetsprincip, hvorefter den konkrete udmåling af bøde eller anden straf skal ske på baggrund af en individuel vurdering, der sikrer, at der fastsættes en sanktion, der er effektiv, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning henset til den pågældende overtrædelses art, varighed, grovhed, eventuelt gentagne karakter og mulige eller opnåede økonomiske gevinst.

Til § 2

Til nr. 1

Det fremgår af det gældende § 88, stk. 1, nr. 6, i jordforureningsloven, at medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der i strid med § 8, stk. 1 eller 2, eller § 50, stk. 5, ændrer anvendelse eller påbegynder arbejder, der er henholdsvis ansøgt om tilladelse til og anmeldt.

Det fremgår af det gældende § 88, stk. 1, nr. 10, i jordforureningsloven, at medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning straffes med bøde den, der afgiver urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med en anmodning efter § 29 og § 33 eller en anmeldelse efter § 50, stk. 2.

Det fremgår af det gældende § 88, stk. 1, nr. 13, i jordforureningsloven, at medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning straffes med bøde den, der overtræder § 70, stk. 4, og § 72 a, stk. 2 og 3, i loven.

Det foreslås i § 88, *stk. 1, nr. 6, og 10, og to steder i stk. 1, nr. 13*, at ændre »og« til »eller«.

De foreslåede ændringer er en præcisering af den hidtidige retstilstand, og der er med de foreslåede ændringer ikke tilsigtet materielle ændringer af bestemmelserne.

Den foreslåede ændring af § 88, stk. 1, nr. 6, vil indebære, at det klart fremgår, at hensigten med bestemmelsen er, at der kan straffes ved overtrædelse af hver enkelt af de angivne elementer i bestemmelsen.

Den foreslåede ændring af § 88, stk. 1, nr. 10, vil indebære, at det klart fremgår, at hensigten med bestemmelsen er, at der kan straffes ved overtrædelse af hver enkelt af de to elementer i bestemmelsen, der vedrører afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med en anmodning, dvs. uanset om overtrædelsen vedrører en anmodning efter lovens § 29 om oprydning i henhold til værditabsordningen eller en anmodning efter lovens § 33 om lån til egenbetaling til ejere i forbindelse med oprydning efter værditabsordningen eller begge dele.

Den foreslåede ændring af § 88, stk. 1, nr. 13, vil indebære, at det klart fremgår, at hensigten med bestemmelsen er, at der kan straffes ved overtrædelse af hver enkelt af de angivne elementer i bestemmelsen, dvs. uanset om overtrædelsen vedrører overtrædelse af § 70, stk. 4, eller § 72 a, stk. 2 eller 3, eller to af disse eller alle tre bestemmelser.

Til nr. 2

Det følger af § 1, stk. 1, i jordforureningsloven, at loven skal medvirke til at forebygge, fjerne eller begrænse jordforurening og forhindre eller forebygge skadelig virkning fra jordforurening på natur, miljø og menneskers sundhed. Det følger af § 1, stk. 2, at det med loven særligt tilsigtes at beskytte drikkevandsressourcer, at forebygge sundhedsmæssige problemer ved anvendelsen af forurenede arealer, at tilvejebringe grundlag for en koordineret og målrettet offentlig indsats med henblik på at undgå skadelig virkning fra jordforurening, at forebygge yderligere forurening af miljøet i forbindelse med anvendelse og bortskaffelse af jord og at fastholde forurenere som den, der først og fremmest skal foretage de nødvendige foranstaltninger til at afværge følgerne af en jordforurening og genoprette den hidtidige tilstand.

Det følger af jordforureningslovens § 88, stk. 1, at med mindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der overtræder en eller flere af en række nærmere angivne bestemmelser i jordforureningsloven med bøde. Det følger af § 88, stk. 2, at straffen efter § 88, stk. 1, kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på miljøet eller fremkaldt fare derfor, eller der ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Det fremgår af § 88, stk. 3, at i regler og forskrifter, der udstedes i medfør af jordforureningsloven, kan der fastsættes straf af bøde. Det kan endvidere fastsættes, at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år under tilsvarende omstændigheder som anført i § 88, stk. 2.

Forarbejderne til jordforureningsloven indeholder ikke nærmere retningslinjer for straffastsættelsen, herunder bødeniveauer, for overtrædelse af bestemmelser i jordforureningsloven eller regler fastsat i medfør af loven.

Det foreslås, at der indsættes et nyt § 88, *stk. 5, 1. pkt.*,

i jordforureningsloven, hvorefter der ved udmåling af bødestraf efter stk. 1 eller regler udstedt i medfør af stk. 3 skal lægges vægt på de hensyn, der er nævnt i lovens § 1.

Det foreslås endvidere, at der indsættes et nyt *stk. 5, 2. pkt.*, hvorefter det er en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv.

Formålet med indsættelsen af de foreslåede bestemmelser er dels at fastslå, at der ved bødeudmålingen vil skulle lægges vægt på lovens hensyn, dels at fastslå, at det skal anses som en skærpende omstændighed, hvis en overtrædelse af jordforureningsloven eller regler udstedt i medfør af loven er sket som led i udøvelse af erhverv. Endvidere er formålet med de foreslåede ændringer at indsætte vejledende minimumsbødeniveauer og andre retningslinjer for straffastsættelse for overtrædelse af jordforureningsloven og regler udstedt i medfør heraf i bemærkningerne til loven.

Den foreslåede indsættelse af nyt § 88, stk. 5, 1. pkt., indebærer, at der ved udmåling af bødestraf efter § 88, stk. 1, vil skulle lægges vægt på, at bøden skal medvirke til at forebygge, fjerne eller begrænse jordforurening og forhindre eller forebygge skadelig virkning fra jordforurening på natur, miljø og menneskers sundhed, jf. lovens § 1, stk. 1. Den foreslåede ændring indebærer endvidere, at der i overensstemmelse med de hensyn, der er anført i lovens § 1, stk. 2, ved udmålingen af bødestrafen særligt skal lægges vægt på at denne skal medvirke til at beskytte drikkevandsressourcer, at forebygge sundhedsmæssige problemer ved anvendelsen af forurenede arealer, at forebygge yderligere forurening af miljøet i forbindelse med anvendelse og bortskaffelse af jord og at fastholde forurenere som den, der først og fremmest skal foretage de nødvendige foranstaltninger til at afværge følgerne af en jordforurening og genoprette den hidtidige tilstand.

Den foreslåede indsættelse af nyt § 88, stk. 5, 2. pkt., indebærer, at udmålingen af bødestraf i henhold til § 88, stk. 1 eller 2, eller regler fastsat i medfør af § 88, stk. 3, hvor overtrædelse er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv vil skulle afspejle, at der stilles særlige krav til agtpågivenhed hos personer, der udøver erhvervsvirksomhed og professionelt arbejder med jordflytning, og som derfor kan have et særligt økonomisk incitament til at overtræde jordforureningsloven.

Indsættelsen af de foreslåede bestemmelser i nyt § 88, stk. 5, forudsættes at medføre en generel skærpelse af bødeniveauet i sager om overtrædelse af loven eller regler udstedt i medfør heraf. Er der tale om overtrædelser, hvor der foreligger skærpende eller særligt skærpende omstændigheder, herunder at overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, forudsættes det, at der med henblik på at sikre, at bøden bliver effektiv og proportional og får den nødvendige afskrækkende virkning, i almindelighed vil blive udmålt væsentligt højere bøder end tilfældet er efter gældende ret.

Nedenfor angives vejledende minimumsbødeniveauer og

andre vejledende retningslinjer for straffastsættelsen ved overtrædelse af jordforureningsloven og regler udstedt i medfør af loven.

Det forudsættes med lovforslaget, at politianmeldelse og strafforfølgelse i almindelighed først kommer på tale, hvis administrativ håndhævelse ved tilsynsmyndigheden viser sig ikke at være tilstrækkelig eller egnet til at standse et ulovligt forhold. For nærmere herom, se pkt. 2.3 i de almindelige bemærkninger samt de principper og retningslinjer, der er fastlagt i Miljøstyrelsens vejledning om håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven, og som forudsættes at finde tilsvarende anvendelse i forbindelse med håndhævelse af jordforureningsloven og regler udstedt i medfør heraf.

Det bemærkes, at de vejledende minimumsbødeniveauer og øvrige retningslinjer for straffastsættelsen, herunder om forhøjelse af bødeniveauet ved skærpende omstændigheder, som forudsættes med lovforslaget, skal anvendes med forbehold for eventuelle EU-retlige forpligtelser, herunder krav om et højere strafniveau ved overtrædelse af dele af miljøbeskyttelseslovgivningen eller jordforureningslovgivningen.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på Anklagemyndighedens og/eller domstolens konkrete vurdering i de enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i de pågældende sager, og de angivne strafniveauer vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Er der tale om overtrædelse af bestemmelser, der gennemfører EU-retsakter eller fremgår af forordninger, skal der ligeledes sikres overholdelse af det EU-retlige proportionalitetsprincip, hvorefter den konkrete udmåling af bøde eller anden straf skal ske på baggrund af en individuel vurdering, der sikrer, at der fastsættes en sanktion, der er effektiv, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning henset til den pågældende overtrædelses art, varighed, grovhed, eventuelt gentagne karakter og mulige eller opnåede økonomiske gevinst.

Vejledende retningslinjer for minimumsbødeniveauer

Alle de nedenfor angivne bødeniveauer skal betragtes som vejledende minimumsbødeniveauer for overtrædelser omfattet af jordforureningslovens § 88, stk. 1, og regler udstedt i medfør af § 88, stk. 3.

At der er tale om vejledende minimumsniveauer for bødefastsættelsen betyder, at der er tale om det niveau, som bøden med dette lovforslag i almindelighed forudsættes at ville skulle være på for den rene førstegangsovertrædelse af en bestemmelse, og når der ikke er sket nævneværdig skade på miljøet. Det er ligeledes det niveau, som bøden forudsættes at skulle være på, når der ikke i øvrigt foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, og hvor der herunder ikke er opnået eller tilsigtet en økonomisk fortjeneste eller besparelse. Der er med de forudsatte minimumsbødeniveau-

er ikke taget højde for, om der samtidig sker overtrædelse af også andre bestemmelser i lovgivningen.

Er der ved overtrædelsen tilsigtet eller opnået en økonomisk fordel, foreligger der andre skærpende omstændigheder eller sker der samtidig overtrædelse af flere bestemmelser forudsættes det, at det minimumsbødeniveau, der er angivet for den pågældende overtrædelse, i almindelighed vil forhøjes. Endvidere forudsættes med lovforslaget, at der ved bødens størrelse vil blive lagt vægt på virksomhedens størrelse, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med erhverv. For nærmere herom, se nedenfor.

Det forudsættes med lovforslaget således, at overtrædelsens eller overtrædelsernes antal og grovhed samt antal og karakter af den eller de skærpende omstændigheder, der foreligger, i det konkrete tilfælde vil få betydning for udmålingen af bødens størrelse. Jo grovere karakteren af overtrædelsen er, og jo flere skærpende eller særligt skærpende omstændigheder, der foreligger, jo større forudsættes forhøjelsen af bøden i forhold til det vejledende minimumsbødeniveau således også at være.

Om betydningen af den skærpelse af de vejledende retningslinjer for straffastsættelse, der med dette lovforslag forudsættes for strafudmålingen efter jordforureningslovens § 88, stk. 2, regler udstedt i medfør af § 88, stk. 3, 2, pkt., se nedenfor.

Er en økonomisk fordel opnået ved overtrædelsen, men kan denne ikke konfiskeres efter bestemmelsen i jordforureningslovens § 88, stk. 5, 1. pkt., der bliver stk. 6, 1. pkt., jf. lovforslagets § 2, nr. 3, forudsættes det med lovforslaget, at bøden vil forhøjes yderligere, jf. § 88, stk. 5, 2. pkt., der bliver stk. 6, 2. pkt., med et beløb svarende til den skønnede opnåede fortjeneste eller besparelse. For nærmere herom, se bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 3, og bemærkningerne hertil.

Foreligger der formildende omstændigheder, vil dette kunne indebære en nedsættelse af den bøde, der under hensyntagen til overtrædelsens karakter, herunder eventuel tilstedeværelse af skærpende omstændigheder, ellers ville være udmålt. For nærmere herom, se nedenfor.

Det almindelige bødeniveau ved overtrædelse af jordforureningsloven og regler udstedt i medfør heraf

Det forudsættes med den foreslåede ændring, at bødeniveauet for overtrædelser af bestemmelser i jordforureningsloven omfattet af straffebestemmelserne i jordforureningslovens § 88, stk. 1, og for overtrædelse af bestemmelser udstedt i medfør af jordforureningsloven og omfattet af regler udstedt i medfør af § 88, stk. 3, som udgangspunkt i almindelighed vil være på minimum 50.000 kr. for erhvervsdrivende og 25.000 kr. for private i førstegangstilfælde.

Disse bødeniveauer omfatter ikke overtrædelser, som er omfattet af de særlige bødeniveauer anført nedenfor for manglende efterkommelse af påbud, for manglende ansøgning og

tilladelse til bygge- og anlægsarbejde samt overtrædelse af vilkår m.v., for private afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med anmeldelse af jordflytning eller anmodning om at være omfattet af værditabsordningen, for overtrædelse af fire ugers-reglen for påbegyndelse af opgravning og håndtering af jord, for afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger til myndighederne i forbindelse med myndighedernes udførelse af opgaver efter jordforureningsloven, for overtrædelse af underretningspligt og for modvirkning af myndighedernes adgang til en ejendom.

Omfattet af det almindelige bødeniveau på minimum 50.000 kr. i førstegangstilfælde er eksempelvis, hvor en erhvervsdrivende påbegynder opgravning, flytning eller anvendelse uden anmeldelse efter jordforureningslovens § 50, stk. 2, og regler fastsat i jordflytningsbekendtgørelsen eller har afgivet urigtige, unøjagtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med anmeldelse af flytning af jord efter jordforureningslovens § 50, stk. 2, og jordflytningsbekendtgørelsens § 19, stk. 1, nr. 7.

Private, der påbegynder opgravning, flytning eller anvendelse uden anmeldelse, vil være omfattet af det almindelige bødeniveau på 25.000 kr. i førstegangstilfælde.

For det vejledende minimumsbødeniveau ved private afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med anmeldelse af flytning af jord, se nedenfor.

Ligeledes omfattet af de almindelige bødeniveauer er overtrædelse af jordforureningslovens § 50, stk. 1, hvorefter der ikke må ske skader på natur, miljø eller menneskers sundhed, når jord flyttes væk fra den ejendom, hvor den er opgravet.

For håndtering og modtagelse af jord uden nødvendige tilladelse eller godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens regler i §§ 19 og 33, henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

Særlige bødeniveauer ved udvalgte overtrædelser af jordforureningslovgivningen

I det følgende angives de særlige minimumsbødeniveauer, der med den foreslåede ændring forudsættes for visse overtrædelser af jordforureningsloven og regler udstedt i medfør heraf.

Manglende efterkommelse af påbud

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet for manglende efterkommelse af undersøgelsespåbud meddelt efter § 40 eller påbud om genopretning meddelt efter § 41 i jordforureningsloven i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 25.000 kr. for erhvervsdrivende og på 12.500 kr. for private.

Er der tale om påbud om mindre omkostningskrævende tiltag på offentligt tilgængelige arealer, som enten er kortlagt eller områdeklassificeret, jf. jordforureningslovens § 9, stk.

2, eller § 72 a, forudsættes der dog, at bødeniveauet i almindelighed vil være på minimum 10.000 kr. i førstegangstilfælde. Grænsen for, hvad der falder ind under mindre omkostningskrævende tiltag, forudsættes at være på 150.000 kr. til eksempelvis fliselægning eller indhegning af et bestemt areal.

Manglende ansøgning og tilladelse til bygge- og anlægsarbejde samt overtrædelse af vilkår m.v.

Med den foreslåede ændring forudsættes, at bødeniveauet for manglende ansøgning om eller tilladelse efter § 8, stk. 1 eller 2, i jordforureningsloven, i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 100.000 kr. Der vil her være tale om byggeri, der indebærer en ændret anvendelse af et areal, der er kortlagt som forurenet, herunder et kortlagt areal, som er en del af regionernes indsatsområde, jf. § 6, stk. 1.

Det forudsættes endvidere, at dette minimumsbødeniveau på 100.000 kr. i almindelighed vil finde anvendelse ved manglende ansøgning eller ved påbegyndelse af bygge- og anlægsaktiviteter, inden der er meddelt tilladelse efter lovens § 8, stk. 2. Der gives tilladelse efter § 8, stk. 2, for arealer omfattet af regionernes indsatsområder og arealer, som anvendes til et følsomt formål i øvrigt, jf. § 6, stk. 1 og 2.

Samme minimumsbøde på 100.000 kr. i førstegangstilfælde forudsættes for overtrædelse af vilkår, som kommunalbestyrelsen i henhold til § 8, stk. 4, stiller i tilladelser efter § 8, stk. 1 eller 2.

Privates afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med anmeldelse af jordflytning eller anmodning om at være omfattet af værditabsordningen

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 15.000 kr., for private, der har afgivet urigtige, unøjagtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med anmeldelse af jordflytning efter jordforureningslovens § 50, stk. 2, og jordflytningsbekendtgørelsens § 19, stk. 1, nr. 7, i forbindelse med anmodning om oprydning i henhold til værditabsordningen, jf. jordforureningslovens § 29, eller i forbindelse med anmodning om lån til egenbetaling i henhold til værditabsordningen, jf. § 33 i loven og reglerne i bekendtgørelse nr. 1174 af 22. september 2016 om behandling af sager efter kapitel 4 om værditabsordningen for boligejere m.v. i lov om forurenet jord.

Overtrædelse af fire ugers-reglen for påbegyndelse af opgravning og håndtering af jord

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet for i strid med jordforureningslovens § 50, stk. 5, at iværksætte opgravning og håndtering af jord, inden der er gået 4 uger efter anmeldelsen af arbejdet til kommunalbestyrelsen, og hvor kommunen endnu ikke har anvist eller accepteret anmeldelsen, i almindelighed vil være på minimum 25.000 kr. for

erhvervsdrivende og 12.500 kr. for private i førstegangstilfælde.

Afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger til myndighederne i forbindelse med myndighedernes udførelse af opgaver efter jordforureningsloven

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet for at give vildledende eller urigtige oplysninger til myndighederne, når myndighederne anmoder ejer eller bruger af en ejendom om oplysninger til brug for myndighedernes udførelse af opgaver, og som har betydning for vurderingen af en forurening og for eventuelle afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger, jf. jordforureningslovens § 72, i almindelighed vil være på minimum 25.000 kr. for erhvervsdrivende og 12.500 kr. for private i førstegangstilfælde.

Overtrædelse af underretningspligt

En grundejer kan i medfør af jordforureningslovens § 88, stk. 1, nr. 13, idømmes en bøde, hvis vedkommende ikke i overensstemmelse med § 70, stk. 4, i jordforureningsloven skriftligt og inden for fire uger har underrettet lejere om oplysninger, som grundejeren har modtaget skriftligt fra miljømyndighederne, jf. § 70, stk. 3, om, at der på arealet er lettere forurenet jord, og hvis lejerne ikke har modtaget tilsvarende underretning fra miljømyndighederne. Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 15.000 kr., når der er tale om erhvervsdrivende, og 7.500 kr. for private.

Modvirkning af myndighedernes adgang til en ejendom

Med lovforslaget forudsættes, at bødeniveauet i almindelighed i førstegangstilfælde vil være på minimum 15.000 kr. for erhvervsdrivende og 7.500 kr. for private, der modvirker miljømyndighedernes adgang til privat eller offentlig ejendom i strid med jordforureningslovens § 57.

Vejledende retningslinjer for straffastsættelse ved skærpende og særligt skærpende omstændigheder

I forbindelse med overtrædelse af jordforureningslovgivningen vil der ofte kunne foreligge omstændigheder, som det, med lovforslaget, forudsættes vil medføre, at der som udgangspunkt straffes hårdere og i visse tilfælde væsentligt hårdere end det, der følger af de vejledende minimumsbødeniveauer, som med dette lovforslag er forudsat for overtrædelse af jordforureningsloven og regler udstedt i medfør af jordforureningsloven, jf. ovenfor.

Sker der samtidig overtrædelse af flere bestemmelser, forudsættes dels at der ved bødeudmålingen vil tages udgangspunkt i det højeste af de minimumsbødeniveauer, der gælder for de implicerede bestemmelser. Dels forudsættes, at det forhold, at der sker samtidig overtrædelse af flere krav, i sig selv vil medføre en forhøjelse af bøden.

Det forudsættes endvidere, at overtrædelsens eller overtrædelsernes antal og grovhed samt antal og karakter af den

eller de skærpende eller særligt skærpende omstændigheder, der foreligger, vil få betydning for udmålingen af bødens størrelse. Jo grovere karakteren af overtrædelsen er og jo flere skærpende omstændigheder, der foreligger, jo større forudsættes forhøjelsen af den vejledende minimumsbøde således også at blive.

Nedenfor redegøres for de skærpende og særligt skærpende omstændigheder, der er af særlig relevans for straffastsættelsen ved overtrædelse af jordforureningslovgivningen, og som det med lovforslaget således forudsættes vil medføre forhøjelse og i visse tilfælde en væsentlig forhøjelse af de vejledende minimumsbødeniveauer.

Under de enkelte kategorier af overtrædelser og minimumsbødeniveauer anført ovenfor er i et vist omfang endvidere anført eksempler på skærpende omstændigheder.

Der er ikke tale om en udtømmende opregning af skærpende omstændigheder, og der skal derfor ligeledes henvises til straffelovens § 80, hvorefter der ved straffens fastsættelse og under hensyntagen til ensartethed i retsanvendelsen skal lægges vægt på lovovertrædelsens grovhed og på oplysninger om gerningsmanden, og til straffelovens § 81, der indeholder en opregning af de skærpende omstændigheder, der i almindelighed skal indgå ved straffens fastsættelse.

Foreligger der formildende omstændigheder, vil dette kunne indebære en nedsættelse af den bøde, der under hensyntagen til overtrædelsens karakter, herunder eventuel tilstedeværelse af skærpende omstændigheder, ellers ville være udmålt. For nærmere herom, se nedenfor.

Skade på miljøet eller fare herfor

Det skal betragtes som en særligt skærpende omstændighed, hvis der ved en overtrædelse af jordforureningslovgivningen er sket skade på miljøet eller er fremkaldt fare herfor.

Herunder falder eksempelvis private eller virksomheders ulovlige håndtering af betydelige mængder af jord, eller hvor jord er anbragt andre steder end det, der er anmeldt til kommunen. Der er i pressen set eksempler, hvor forurenet jord er endt på legepladsen i en børnehave, eller at jord med byggeaffald er kørt ud på landbrugsarealer.

Ved udmåling af sanktioner skal omstændigheder som disse derfor tillægges betydelig vægt.

Er overtrædelsen begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, er forholdet omfattet af jordforureningslovens § 88, stk. 2 og 3, og straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år.

Fare for omgivelserne

Med den foreslåede ændring forudsættes det, at det skal betragtes som en særligt skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen har forårsaget fare for omgivelserne. Det forudsættes endvidere, at dette vil medføre en forhøjelse af den bøde, der i almindelighed ellers vil gives for den pågældende overtrædelse.

Manglende efterkommelse af indskærpelser eller påbud

Er en indskærpelse eller et påbud om at bringe et ulovligt forhold i orden ikke efterkommet ved udløbet af en tidsfrist fastsat af tilsynsmyndigheden, betragtes dette som udgangspunkt som en skærpende omstændighed.

Det forudsættes derfor, at dette vil medføre en forhøjelse af den bøde, der i almindelighed ellers vil gives for den pågældende overtrædelse.

Tilsigtet eller opnået økonomisk fordel

Det skal betragtes som en særligt skærpende omstændighed, hvis der ved en overtrædelse af jordforureningslovgivningen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for én selv eller for andre.

Det følger bl.a. af straffelovens § 51, stk. 3, at der ved fastsættelsen af bøder skal tages hensyn til den opnåede eller tilsigtede fortjeneste eller besparelse ved en lovovertrædelse.

Er overtrædelsen begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, er forholdet omfattet af jordforureningslovens § 88, stk. 2, og regler udstedt i medfør af stk. 3, 2. pkt., og straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år.

Med lovforslaget forudsættes det, at bødeniveauet i de tilfælde, hvor manglende overholdelse af jordforureningslovgivningen indebærer en enten tilsigtet eller opnået økonomisk fordel for den pågældende selv eller for andre, i almindelighed vil skulle forhøjes med som minimum to gange den skønnede økonomiske fortjeneste eller besparelse.

Størrelsen af den tilsigtede vinding forudsættes tillagt samme vægt ved udmålingen af bødens størrelse, som hvis den tilsigtede vinding var opnået.

Den forudsatte forhøjelse af bøden, der som udgangspunkt vil skulle gælde for såvel private som for erhvervsdrivende, vil medføre en markant forhøjelse i forhold til praksis.

Overtrædelser af de strafbelagte bestemmelser i loven vil for hovedpartens vedkommende indebære, at der er opnået en økonomisk fordel. Hvis der eksempelvis er modtaget mere jord end der er givet tilladelse til, eller jord med en anden forureningssammensætning end den, der fremgår af de vilkår, der er knyttet til tilladelsen, vil der her være opnået en ulovlig fortjeneste, svarende til fortjenesten på den jord, der er modtaget ud over det tilladte. Ligeledes er der set eksempler, hvor jorden er blevet anbragt andre steder end det, der fremgik af anmeldelsen til kommunen.

Er der tale om en opnået økonomisk fordel, som det ikke er muligt at konfiskere i henhold til jordforureningslovens § 88, stk. 5, 1. pkt., der med lovforslagets § 2, nr. 3, bliver stk. 6, 1. pkt., skal der tages særskilt hensyn hertil ved udmåling af bøden for den eller de pågældende overtrædelser, herunder en eventuel tillæggsbøde, jf. § 88, stk. 5, 2. pkt., der bliver stk. 6, 2. pkt. Det forudsættes, at der i disse tilfælde vil ske en yderligere forhøjelse af bøden med et beløb, der sva-

rer til den skønnede fortjeneste eller besparelse. Er der tale om en tillægsgbøde, forudsættes det, at denne fastsættes til et beløb svarende til den skønnede fortjeneste eller fordel. For nærmere herom, se bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 3.

Et eksempel kan være en virksomhed, der modtager jord uden at være godkendt efter miljøbeskyttelseslovens § 33 til at drive anlæg for deponering af affald eller til at modtage jord. Dette sker med en tilsigtet eller opnået fortjeneste eller besparelse på eksempelvis 300.000 kr. Efter de gældende retningslinjer vil bøden som udgangspunkt være en fjerdedel af den tilsigtede eller opnåede fortjeneste, dvs. 75.000 kr. Med de vejledende retningslinjer der forudsættes med dette lovforslag vil den pågældende virksomhed som udgangspunkt stå til en bøde på minimum 100.000 kr. for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 33 forhøjet med to gange den tilsigtede eller opnåede fortjeneste eller besparelse, dvs. 700.000 kr. i alt. Er den økonomiske fordel opnået, men kan ikke konfiskeres, vil der skulle ske en yderligere forhøjelse af bøden på 300.000 kr., svarende til den opnåede økonomiske fordel. I så fald vil bøden som minimum samlet set skulle være på 1.000.000 kr. Der kan være yderligere skærpende eller formildende omstændigheder, der ændrer på niveauet for den endelige bødestørrelse, ligesom den pågældende virksomheds størrelse kan få indflydelse på bødeudmålingen.

Forsætlige forhold og grov uagtsomhed

Det forudsættes med lovforslaget, at er en overtrædelse begået forsægtligt eller ved grov uagtsomhed, vil der være tale om skærpende eller særlig skærpende omstændigheder.

Det forudsættes endvidere, at påstand om bøde sker efter jordforureningslovens § 88, stk. 2, eller regler udstedt i medfør af lovens § 88, stk. 3, 2. pkt., hvis betingelserne herfor er tilstede, og ikke efter jordforureningslovens § 88, stk. 1, eller § 88, stk. 3, 1. pkt.

Gentagelsestilfælde

Det følger af straffelovens § 81, nr. 1, at det ved straffens fastsættelse i almindelighed skal indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden tidligere ved dom eller vedtagelse af bødeforelæg er straffet af betydning for sagen.

Det er ikke en forudsætning for gentagelsesvirkningen, at der er tale om overtrædelse af de samme bestemmelser.

Det forudsættes med lovforslaget herved eksempelvis, at en overtrædelse af en bestemmelse i jordforureningsloven eller regler udstedt i medfør heraf vil skulle vurderes som førstegangs- eller gentagelsestilfælde i forhold til en overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 19 eller § 33, eller regler eller forskrifter udstedt herom vedrørende tilladelse givet til jordflytningsaktiviteter.

Det forudsættes med lovforslaget, at der i almindelighed vil ske en fordobling af det vejledende minimumsbødeniveau

anden gang, der sker en overtrædelse af den samme bestemmelse. Er der anden gang tale om en overtrædelse af en anden bestemmelse end første gang, og er førstegangsovertrædelsen af betydning for den nye sag, forudsættes det, at der vil ske en tilsvarende eller mærkbar forhøjelse af det minimumsbødeniveau, der er forudsat for overtrædelse af den bestemmelse, der overtrædes anden gang.

Gentagelsesvirkningen finder ikke anvendelse for den del af en bøde, som er udmålt på baggrund af en opnået eller tilsigtet uretmæssig fortjeneste eller besparelse, da bødeniveauet på to gange den tilsigtede eller opnåede fortjeneste eller besparelse, jf. ovenfor samt pkt. 2.3.3.4 i de almindelige bemærkninger, samt konfiskation eller en yderligere forhøjelse svarende hertil, jf. ovenfor samt pkt. 2.3.3.5 i de almindelige bemærkninger, anses for at have en selvregulerende virkning. På denne baggrund beregnes denne del af bøden ved hver efterfølgende gentagne overtrædelse på samme måde som ved førstegangsovertrædelsen.

Overtrædelser begået i forbindelse med erhverv

Det følger af den foreslåede indsættelse af nyt § 88, stk. 5, 2. pkt., i jordforureningsloven, at det skal anses som en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv.

Med lovforslaget forudsættes, at en overtrædelse af jordforureningslovgivningen i almindelighed vil udløse en væsentligt højere bøde for erhvervsdrivende end for private. Som det fremgår ovenfor, forudsættes det med dette lovforslag derfor, at minimumsbødeniveauerne for de fleste overtrædelser begået i forbindelse med erhverv er højere, end tilfældet er for private borgere.

Med lovforslaget forudsættes det endvidere, at der i forbindelse med den konkrete forhøjelse af bøden for en overtrædelse begået som led i erhverv, tillige vil blive lagt vægt på bl.a. den pågældende virksomheds karakter, herunder om det, overtrædelsen vedrører, er en central opgave for virksomheden i almindelighed eller en mindre bibeskæftigelse. Er der tale om en central opgave for virksomheden, forudsættes det, at dette anses som en særlig skærpende omstændighed, der i sig selv vil medføre en markant forhøjelse af bøden.

Herudover forudsættes det med lovforslaget, at der for virksomheder vil ske en differentiering af bøderne på grundlag af antallet af ansatte. For nærmere herom, se nedenfor.

Differentiering af bøder ved overtrædelser begået i forbindelse med erhverv

Med dette lovforslag forudsættes det, at der ved straffens udmåling vil blive lagt vægt på virksomhedens størrelse, nærmere bestemt på antallet af ansatte. Det er hensigten, at bødestraffen stiger for mellemstore, store og meget store virksomheder.

Ved virksomheder forstås enkeltmandsvirksomheder og juridiske personer.

Når en overtrædelse begås i forbindelse med udøvelse af erhverv, forudsættes der således dels en differentiering på grundlag af den pågældende virksomheds antal ansatte af den bøde, som der med udgangspunkt i de vejledende minimumsbødeniveauer, jf. ovenfor, i almindelighed vil blive fastsat i førstegangstilfælde. Dels forudsættes som udgangspunkt endvidere en differentiering af den eller de forhøjelser, der sker af bøden, hvis der foreligger skærpende omstændigheder. Disse bøder omtales i det følgende som »normalbøden ved erhvervsvirksomhed«.

Med lovforslaget forudsættes dog, at der ikke vil blive foretaget en differentiering af den del af en forhøjelse af en bøde, der skyldes, at der ved virksomhedens overtrædelse er tilsigtet eller opnået en økonomisk fortjeneste eller besparelse. Det tilsigtes heller ikke at differentiere den del af en forhøjelse af en bøde, som måtte skyldes manglende mulighed for konfiskation af en opnået økonomisk fordel.

Med lovforslaget forudsættes det, at bøderne differentieres på følgende måde: For virksomheder med 0-9 ansatte forhøjes normalbøden ikke yderligere som følge af virksomhedens størrelse (»normalbøden ved erhvervsvirksomhed«). For virksomheder med 10-34 ansatte forhøjes »normalbøden ved erhvervsvirksomhed« med 50 procent. For virksomheder med 35-99 ansatte forhøjes »normalbøden ved erhvervsvirksomhed« med 75 procent. For virksomheder med 100 eller flere ansatte forhøjes »normalbøden ved erhvervsvirksomhed« med 100 procent.

Med lovforslaget forudsættes det alene, at der vil foretages en differentiering af bøden, når der er tale om en virksomheds overtrædelse af materielle regler, dvs. overtrædelser, der direkte modvirker eller indebærer en risiko for at modvirke jordforureningslovgivningens formål, som for eksempel ved at forårsage yderligere forurening eller skade på miljøet eller risiko herfor i forbindelse med eksempelvis anvendelse og håndtering af jord.

Det forudsættes således ikke med forslaget, at der vil skulle ske en differentiering af bøden i forbindelse med virksomheders overtrædelse af formelle regler, dvs. hvor der ikke er en direkte risiko for eksempelvis forurening eller skade på miljøet. Disse regler vedrører typisk rammer og procedurer for virksomhedernes arbejde.

Det forudsættes med forslaget, at der lægges vægt på antallet af ansatte i hele virksomheden på overtrædelsestidspunktet. Ved opgørelsen af antallet af ansatte i virksomheder forudsættes det, at den praksis, der anvendes ved bødefastsættelse efter arbejdsmiljøloven og markedsføringsloven, hvor en virksomheds størrelse vurderes ud fra antallet af ansatte i hele virksomheden, uanset ansættelsesform, herunder fastansatte, midlertidigt ansatte og timelønnede, følges. For virksomheder, der indgår i koncernstrukturer, vil koncernens

samlede struktur, herunder datter-, søster- og moderselskaber samt filialer, kunne indgå i vurderingen.

Det betyder, at selv om en overtrædelse konstateres i en filial af en virksomhed, hvor kun enkelte af virksomhedens ansatte arbejder, så vil det være antallet af ansatte i hele virksomheden, der lægges vægt på, når bøden skal fastsættes. Endvidere vil en overtrædelse konstateret uden for sæsonen for eksempelvis jordflytninger, hvor færre er ansatte i virksomheden, ikke medføre en højere bøde, uanset at der på et andet tidspunkt af året er mange ansatte.

Overtrædelser omfattet af § 88, stk. 2, i jordforureningsloven m.v.

Med lovforslaget forudsættes, at den skærpelse af de vejledende minimumsbødeniveauer og andre retningslinjer for straffastsættelse, herunder for hvornår der foreligger skærpende eller særlig skærpende omstændigheder, der forudsættes med dette lovforslag, jf. pkt. 2.3.2 og pkt. 2.3.3 ovenfor, vil få en afsmittende virkning på udmålingen af straf for overtrædelser omfattet af jordforureningslovens § 88, stk. 2, og regler udstedt i medfør af denne lovs § 88, stk. 3, 2. pkt.

Det forudsættes endvidere, at påstand om bøde sker efter jordforureningslovens § 88, stk. 2, eller regler udstedt i medfør af lovens § 88, stk. 3, 2. pkt., hvis betingelserne herfor er tilstede, og ikke efter jordforureningslovens § 88, stk. 1, regler udstedt i medfør af § 88, stk. 3, 1. pkt.

Det forudsættes endvidere, at der i de allervesteste tilfælde idømmes fængselsstraf efter jordforureningslovens § 88, stk. 2, eller regler fastsat i medfør af lovens § 88, stk. 3, hvis overtrædelserne er begået groft uagtsomt eller forsætligt. Det forudsættes således, at der bl.a. vil blive lagt vægt på, om overtrædelserne har medført betydelig eller uoprettelig skade og på skadens størrelsesmæssige omfang.

Efter omstændighederne kan der i forbindelse med overtrædelse af bestemmelser omfattet af jordforureningslovens § 88, stk. 2, og regler udstedt i medfør af § 88, stk. 3, 2. pkt., tillige være tale om overtrædelse af bestemmelser i straffeloven, herunder af § 196 om særlig grov miljøkriminalitet, § 279 om bedrageri og § 291, stk. 2, om hærværk, jf. herved bl.a. Østre Landsrets dom af 20. november 2017, som er optrykt i MAD2017. 525.

Samtidig tilstedeværelse af formildende omstændigheder

Ved straffens fastsættelse vil der ligeledes skulle lægges vægt på, om der foreligger formildende omstændigheder, jf. straffelovens § 82, der angiver en ikkeudtømmende opremsning af formildende omstændigheder ved straffens fastsættelse.

Med lovforslaget forudsættes, at der ved straffastsættelsen i sager, hvor en gerningsmand har aflagt tilståelse eller anmeldt sig selv, tages udgangspunkt i de retningslinjer for i hvilket omfang, der i medfør af straffelovens § 82, stk. 1, nr. 9, kan gives såkaldt tilståelsesrabat ud fra procesøkon-

miske hensyn, som Højesteret har anvist i dom af 15. maj 2025, jf. UfR. 2025.3022.

Et andet eksempel på en formildende omstændighed er, hvor vedkommende har genoprettet eller søgt at genoprette den skade, som han eller hun har forvoldt ved sin overtrædelse, jf. § 82, stk. 1, nr. 11. Her forudsættes det med lovforslaget det, at tidspunktet for genoprettelsen eller forsøget herpå vil indgå som en faktor ved strafudmålingen. Genoprettelse eller forsøg herpå, der først foretages efter politianmeldelse, forudsættes således kun i begrænset omfang at ville skulle indgå som en formildende omstændighed.

Hvor der ved straffens fastsættelse indgår såvel skærpene som formildende omstændigheder, forudsættes det med lovforslaget, at den herefter udmålte straf som udgangspunkt fortsat vil være effektiv og proportional og have en afskrækkende effekt, der inden for rammerne af straffelovens bestemmelser i §§ 80-82 afspejler overtrædelsens karakter og alvor. Dette vil ikke mindst have betydning, hvor den pågældende ved overtrædelsen har tilsigtet eller opnået en økonomisk fordel eller forårsaget skade på miljøet eller risiko herfor, eller hvor der er tale om overtrædelse begået i forbindelse med erhverv, gentagne og konsekvente overtrædelser, gentagelse, forsæt eller grov uagtsomhed.

Til nr. 3

Det fremgår af § 88, stk. 5, 1. pkt., i jordforureningsloven, at er der ved en overtrædelse opnået en økonomisk fordel, konfiskeres denne efter reglerne i straffelovens 9. kapitel, selv om der ved overtrædelsen ikke er voldt skade på miljøet eller er fremkaldt fare derfor. Af § 88, stk. 5, 2. pkt., fremgår, at kan der ikke ske konfiskation, skal der tages særskilt hensyn hertil ved udmåling af en bøde, herunder en eventuel tillægsbøde.

Der er ikke fastsat nærmere vejledende retningslinjer i forarbejderne for udmåling af bøde efter § 88, stk. 5, 2. pkt., i de tilfælde, hvor der ikke kan ske konfiskation.

Det følger af den foreslåede ændring af § 88, stk. 5, 2. pkt., der bliver stk. 6, 2. pkt., at »skal der« udgår.

Der er alene tale om en sproglig ændring af lovteksten, som har til formål at give mulighed for i bemærkningerne at angive nærmere retningslinjer for bødeniveauet efter bestemmelsen.

Det følger af den foreslåede ændring, at i de tilfælde, hvor der ikke kan dokumenteres en tilstrækkelig nøjagtig økonomisk fordel, og det således vurderes, at der ikke kan ske konfiskation efter jordforureningslovens § 88, stk. 6, 1. pkt., vil der i henhold til jordforureningslovens § 88, stk. 6, 2. pkt., som ændret, skulle fastsættes en bøde under hensyntagen til en skønnet økonomisk fordel.

Det forudsættes med den foreslåede ændring, at bøden i disse tilfælde forhøjes med et beløb svarende til den skønnede fortjeneste eller besparelse. Hvor der er tale om en

tillægsbøde, forudsættes det, at denne fastsættes til et beløb svarende til den skønnede fortjeneste eller fordel.

Bøden vil – som hvis der var tale om konfiskation – skulle svare til summen af de dokumenterede eller skønnede økonomiske fordele ved lovovertrædelsen.

Overtrædelser af de strafbelagte bestemmelser i loven vil for hovedpartens vedkommende indebære, at der er opnået en økonomisk fordel. Hvis der eksempelvis er modtaget mere jord end der er givet tilladelse til, eller jord med en anden forureningssammensætning end den, der fremgår af de vilkår, der er knyttet til tilladelsen, vil der her være opnået en ulovlig fortjeneste, svarende til fortjenesten på den jord, der er modtaget ud over det tilladte. Ligeledes er der set eksempler, hvor jorden er blevet anbragt andre steder end det, der fremgik af anmeldelsen til kommunen.

Med lovforslaget forudsættes, at principperne for opgørelse af konfiskation og bøde således også vil gælde, når der alene er tale om en formel overtrædelse, dvs. en overtrædelse, der ikke indebærer en skade eller fare for miljøet.

I de tilfælde, hvor der er opnået en økonomisk fordel, men hvor det ikke er muligt at foretage konfiskation af en opnået økonomisk fordel i henhold til § 88, stk. 5, 1. pkt., der bliver stk. 6, 2. pkt., forudsættes det således, at bøden for de overtrædelser, der ligger grund for den opnåede økonomiske fordel, vil skulle forhøjes med et beløb, der svarer til den skønnede fortjeneste eller besparelse. Der vil her være tale om en yderligere forhøjelse i forhold til den forhøjelse af bøden, der forudsættes, hvis der med overtrædelsen er tilsigtet eller opnået en økonomisk fordel, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 2, ovenfor.

Fastsættelsen af bøden, herunder en eventuel tillægsbøde, vil fortsat bero på Anklagemyndighedens og/eller domstolernes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne straffniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpene eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Er der tale om overtrædelse af bestemmelser, der gennemfører EU-retsakter eller fremgår af forordninger, skal der ligeledes sikres overholdelse af det EU-retlige proportionalitetsprincip, hvorefter den konkrete udmåling af bøde eller anden straf skal ske på baggrund af en individuel vurdering, der sikrer, at der fastsættes en sanktion, der er effektiv, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning henset til den pågældende overtrædelsens art, varighed, grovhed, eventuelt gentagne karakter og mulige eller opnåede økonomiske gevinst.

Til § 3

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. januar 2027.

De foreslåede ændringer af jordforureningsloven og miljøbeskyttelsesloven vil ikke gælde for Færøerne eller Grønland og vil heller ikke kunne sættes i kraft for Færøerne og

Grønland, da hovedlovene ikke gælder for Færøerne eller Grønland.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 842 af 11. september 2026, som ændret ved § 1 i lov nr. 45 af 23. januar 2018, § 1 i lov nr. 898 af 21. juni 2022, § 1 i lov nr. 1683 af 30. december 2024 og § 64 i lov nr. 759 af 8. september 2026, foretages følgende ændringer:

§ 110. ---

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. Ved udmåling af bødestraf skal der lægges vægt på de hensyn, der er nævnt i § 1. Det er en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv.

Stk. 6. Er der ved en overtrædelse opnået en økonomisk fordel, konfiskeres denne efter reglerne i straffelovens 9. kapitel, selv om der ved overtrædelsen ikke er voldt skade på miljøet eller er fremkaldt fare derfor. Kan der ikke ske konfiskation, skal der tages særskilt hensyn hertil ved udmåling af en bøde, herunder en eventuel tillægsbøde.

Stk. 7-12. ---

§ 88. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

1)-5) ---

6) i strid med § 8, stk. 1 eller 2, eller § 50, stk. 5, ændrer anvendelse eller påbegynder arbejder, der er henholdsvis ansøgt om tilladelse til og anmeldt,

7)-9) ---

10) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med en anmodning efter § 29 og § 33 eller en anmeldelse efter § 50, stk. 2,

11) og 12) ---

13) overtræder § 70, stk. 4, og § 72 a, stk. 2 og 3,

14)-17)

Stk. 2-4. ---

1. I § 110, stk. 5, 1. pkt., indsættes efter »bødestraf«: »efter stk. 1 og regler udstedt i medfør af stk. 3«.

2. I § 110, stk. 6, 2. pkt., udgår »skal der«.

§ 2

I lov om forurennet jord, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017, som ændret ved § 16 i lov nr. 278 af 17. april 2018, § 3 i lov nr. 126 af 30. januar 2021, § 12 i lov nr. 900 af 21. juni 2022, § 36 i lov nr. 679 af 3. juni 2023 og § 3 i lov nr. 322 af 2. april 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 88, stk. 1, nr. 6 og 10, og to steder i stk. 1, nr. 13, ændres »og« til: »eller«.

2. I § 88 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Ved udmåling af bødestraf efter stk. 1 eller regler udstedt i medfør af stk. 3 skal der lægges vægt på de hensyn, der er nævnt i § 1. Det er en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv.«

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 6 og 7.

Stk. 5. Er der ved en overtrædelse opnået en økonomisk fordel, konfiskeres denne efter reglerne i straffelovens 9. kapitel, selv om der ved overtrædelsen ikke er voldt skade på miljøet eller er fremkaldt fare derfor. Kan der ikke ske konfiskation, skal der tages særskilt hensyn hertil ved udmåling af en bøde, herunder en eventuel tillægsbøde.

Stk. 6. ---

3. I § 88, *stk. 5, 2. pkt.*, der bliver *stk. 6, 2. pkt.*, udgår »skal der«.